Raftul Denisei

YUKIO MISHIMA

O DIMINEAȚĂ DE IUBIRE PURĂ

povestiri

YUKIO MISHIMA

O DIMINEAŢĂ DE IUBIRE PURĂ

EDITURA HUMANITAS

2019

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

YUKIO MISHIMA

MISAKI NITE NO MONOGATORI

HARUKO

SĀKASU

CHŌCHŌ

SHISHI

TAIKUTSU NA TABI

ASA NO JUNAI

Copyright © 1946, 1947, 1948, 1948, 1948, 1949, 1965 The Heirs of Yukio Mishima
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2019, pentru prezenta versiune românească (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-779-619-3 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

POVESTE PE UN PROMONTORIU

Această trăsătură a caracterului meu a mai pălit şi s-a mai domolit cu timpul, deşi chiar şi acum a rămas adânc înrădăcinată în mine: din copilărie şi până în adolescenţă, nu pregetam să petrec chiar şi o zi întreagă cufundat în visare. Cineva care n-a cunoscut această experienţă aparte a unei vieţi în care totul se supune reveriei nu poate considera o astfel de îndeletnicire decât ca peste

măsură de periculoasă; de aceea, tatăl meu şi bunica, îngrijoraţi de viitorul meu şi în acelaşi timp supraestimându-mi inteligenţa, s-au gândit că trebuie, pentru a o stimula, să distrugă pânza de păianjen care înfăşurase aripile tinerei libelule, astfel încât să permită potenţialului meu înnăscut să zboare în voie. Au îndepărtat toate obiectele neobişnuite care mă înconjurau. Începând cu cartea mea cea mai dragă, *O mie şi una de nopţi* (din care pe copilul ce eram îl fermecaseră nu *Aladdin şi lampa fermecată* sau *Călătoriile lui Sindbad marinarul*, ci frumuseţea neasemuită a scenei care descria infidelităţile soţiilor regelui Shahriar sau povestirea despre regele din Insula de Abanos) şi povestirile crude ale Fraţilor Grimm, apoi o statuetă grotescă a unei divinităţi malefice din Pacificul de Sud, o cutie de bijuterii din abanos pe care o foloseam pe post de sicriu pentru păpuşi când mă jucam de-a înmormântarea cu verişoara mea, şi încă multe altele. Mi-au fost confiscate toate aceste obiecte la care ţineam, însă care, în ochii adulţilor, păreau cel puţin nesănătoase. Şi totuşi, dacă stăm să ne gândim, care este criteriul de nezdruncinat al sănătăţii şi normalităţii? Oare ceea ce este normal pentru adulţi trebuie neapărat să fie normal şi pentru copii? Şi invers, există vreo raţiune pentru care ceea ce copiii consideră normal în sufletul lor trebuie să fie aşa şi pentru cei mari? O astfel de opoziţie între copii şi adulţi poate isca foarte uşor neînţelegeri la unele persoane. Chiar aşa – neînţelegeri. Deoarece criticile pe care adulţii le aduc pornesc de la premisa că ei guvernează universul copiilor. Şi bunica, şi tata (mama era singura care mă înţelegea) au căzut în aceeaşi capcană, m-au înţeles greşit şi, ca atare, m-au tratat greşit. Visarea niciodată nu m-a împiedicat să zbor. De multă vreme mă înălţasem în zbor, însă era alt fel de zbor decât îşi imaginau ei. Privindu-mă cufundat în visare, n-aveau cum

să-şi închipuie din afară călătoria mea, cu aripile larg întinse, pe infinita boltă cerească, de la o constelaţie la alta. Au smuls de pe mine ceea ce li se părea o pânză sclipitoare de păianjen, numai că acelea erau aripile mele, mai fragile ca ale unei efemeride. De fapt, ei erau cei care împiedicau zborul natural al firii mele. Însă, de multe ori, eşecul unei acţiuni este compensat de valoarea scopului pe care-l are. Şi în cazul meu, efectele au fost benefice: am ieşit dintr-o visare care până atunci fusese strict pasivă şi am căpătat curajul să mi-o asum. Trebuia să-mi scriu singur cele *O mie şi una de nopţi*, fără a aştepta să-mi ofere cineva cărţile. Am evoluat de la îngăduirea visării la curajul de a visa... Există un anumit tip de curaj care nu poate fi dobândit decât trecând prin etapa îngăduirii.

Într-un colţ al Peninsulei Bōsō se află o plajă puţin cunoscută, numită Golful Bâtlanilor (chiar dacă acolo nu mai poposesc de mult stoluri de bâtlani). În pofida formei superbe a promontoriului, a eleganţei liniei ţărmului şi a intrării în micul golf, pe scurt, în pofida frumuseţii peisajului, Golful Bâtlanilor era subapreciat, mai ales în comparaţie cu alte plaje despre care se vorbea mult în acea vreme. Îl vizitau doar câţiva pictori şi iubitori de frumos. Pentru că pe toţi îi încânta tocmai faptul că golful nu era cunoscut de multă lume, nu încercau să-l facă mai cunoscut, ba unii chiar se fereau să-l pomenească în faţa prietenilor. Însă motivul pentru care locul rămăsese relativ neştiut nu ţinea doar de atitudinea oarecum francmasonică a celor ce voiau să-l protejeze; peisajul însuşi avea o frumuseţe retrasă, o frumuseţe greu de remarcat de către cei care căutau să se folosească de astfel de locuri ca de un paravan pentru petrecerile lor lumeşti.

Acolo mi-am petrecut eu vara, la vârsta de unsprezece ani, împreună cu mama şi cu sora mea mai mică. Deşi

aveam o inteligenţă precoce, eram bolnăvicios şi plăpând şi nu eram mai dezvoltat fizic decât un copil de şapte ani. Mă îngrijora faptul că nu mai creşteam odată, dar mă şi mângâia. În acea vară am mers la Golful Bâtlanilor şi nu undeva la munte, aşa cum obişnuiam, pentru ca eu să învăţ să înot. De multă vreme doctorul îmi interzisese să mă expun la soarele arzător de pe plajă, însă tatăl meu a hotărât să nu-l mai ia în seamă. Nu-mi lipsea nici profesorul de înot, de vreme ce tutorele meu, Okonogi (pe care eu îl strigam, cu afecţiune, Okotan) provenea dintr-un sat de pescari. Am plecat de la Tōkyō pe la jumătatea lunii iulie.

Eram şi eu nerăbdător să mergem la Golful Bâtlanilor: eram pregătit să înfrunt valurile cu acea bucurie îndrăzneaţă care, în visele noastre, ne face capabili să călărim sau să cântăm la vioară, chiar dacă n-am învăţat asta niciodată; îmi închipuiam, în acelaşi timp, şi sentimentul de victorie pe care l-aş fi avut când aş fi ajuns să stăpânesc tehnica înotului. Nu era prima oară când vedeam marea, însă mi se părea că descopăr în ea ceva ce nu găseam în munţi – ceva ce mă atrăsese încă de multă vreme, dar nu putusem avea. Lucrul acesta mă înspăimânta şi cu atât mai mult mă fascina. Îmi lipsea curajul de a mă cufunda în bulboana tuturor posibilităţilor care mi se înfăţişau. Mi se părea că aş profana-o. Eram nespus de fericit aşa, străduindu-mă din răsputeri să evit lecţiile de înot şi petrecându-mi zilele pierdut în contemplarea mării. Noapte de noapte, în vila îndepărtată de la poalele colinei, îmi răsuna în urechi vuietul valurilor, ca o eternă misă, şi visam că marea invada pământul, pe neauzite, urcând până la veranda noastră. În grădina inundată, vedeam înotând bancuri de mici peşti roşii pe deasupra stratului de flori-de-piatră. De acasă nu se vedea plaja, ci doar, în depărtare, largul mării, cerul şi

promontoriul. Deasupra intrării în micul golf mereu se opreau să-şi tragă sufletul, în călătoria lor, fâşii de nori strălucitori. Vegetaţia promontoriului îşi schimba uşor nuanţele de-a lungul zilei. La amiază părea mai degrabă de un indigo calm, însă când soarele începea să apună şi întreg golful era învăluit într-o lumină tristă, căpăta prospeţime.

Eram deja de o lună aici. Okotan capitulase în faţa îndărătniciei mele şi renunţase să mai încerce să mă înveţe să înot; în schimb, sau poate tocmai de aceea, se concentra pe temele mele de vacanţă, spre bucuria mea.

În acea dimineaţă am pornit devreme spre plajă, eu, mama, sora mea mai mică şi Okotan, care căra umbrela de soare. Rămăşiţă a verii, căldura era în toi. Ca să ajungem în oraş, trebuia mai întâi să coborâm pe o potecă, printre ierburi din care se ridica o umezeală înăbuşitoare. Cu toată roua dimineţii, ierburile de vară, abundente, şi mireasma puternică a crinilor sălbatici, aflaţi chiar atunci în floare, ne făceau să asudăm. Şi în acea zi soarele arzător, incandescent, mergea să întâlnească marea agitată.

Ajunşi în satul pescăresc – într-o parte, o mică firmă agăţată sub o streaşina joasă şi negricioasă, pe care scria, cu litere albe, „Tabac”, pe un fond de email roşu, contrasta cu azuriul îndepărtat al mării – mireasma ţărmului ne-a umplut piepturile şi am zărit crestele albe ale valurilor gata să se spargă (aşa cum vântul ar purta pe deasupra unui gard nişte flori albe de trandafir). După ce am traversat un pod, am văzut stoluri de pescăruşi adunaţi în dreptul estuarului nămolos. M-am apropiat în fugă de plajă. „Ai grijă, ai grijă!”, a strigat mama de mai multe ori, în bătaia vântului. În acea clipă, valurile s-au spart într-o explozie de lumină. Apoi s-au întins, cu paşi furişaţi şi rapizi, ca şi cum ar fi fugărit crabii şi musculiţele

de pe alge... Apa s-a retras din jurul meu. Stând şi privind-o absent, am simţit cum mă cuprinde o plăcută stare de prostraţie.

Când nu priveam valurile, citeam sub umbrelă. Fire sclipitoare de nisip săreau pe paginile pe care mă străduiam să le ţin locului cu pietre, făcând lectura *Comorii din insulă* şi mai pasionantă. Mama, îngrijorată să mă vadă aşa, a întins mâna în tăcere şi mi-a întors cartea cu faţa în jos. Eu i-am aruncat o privire de câine căruia i s-a luat osul din faţă. Din ochi, ea mi-a arătat marea. Neavând încotro, m-am ridicat. Casca de baie ca o căpşună – aceea era sora mea. Se ţinea de o pernă gonflabilă, pe care o trăgea Okotan, şi aluneca pe valuri ca un cărăbuş de baltă. Se uita înspre mal şi râdea, însă eu, peste sclipirea orbitoare a apei, îi distingeam numai zâmbetul. Am evitat cu laşitate valurile şi m-am apucat să construiesc un castel de nisip, împreună cu nişte copii mai mici ca mine. Când turnul pe care-l construisem a început să se usuce şi să semene mai mult cu o fortăreaţă din deşert, mi-am pus capul pe nisip şi am mijit din ochi, privind în depărtare vârful unui nor care plutea la orizont. Chiar atunci mi s-a părut că din turnul fortăreţei răsună limpede un cântec de trompetă.

Era pe la ora prânzului. La adăpostul umbrelei, am mâncat toţi patru nişte sandviciuri. „Ia uite, nu e Hatsu?” a spus mama cu o voce plăcută, întorcându-se. „Ba da, chiar ea este!” i-a răspuns Okotan, cu gura plină. Hatsu, care ar fi trebuit să stea şi să păzească casa, tocmai traversa podul şi se îndrepta spre noi, ţinând în mână o umbrelă de soare grosolană.

Ne-a căutat puţin cu privirea şi, după ce ne-a găsit, a venit să se aşeze lângă noi. „Mmm, trebuie să fie tare bun!” i-a spus surioarei mele, înălţând vocea. Mama a întrebat-o, serioasă: „Ce s-a întâmplat?” „Păi... a sosit doamna de la Takagi-chō... şi acum se odihneşte.” „A,

da?” a spus mama, cu un aer gânditor, în timp ce privea cerul cu nori strălucitori. Mama nu avea o fizionomie ieşită din comun, însă în acea clipă era frumoasă: albeaţa naturală a obrajilor şi a cefei ei mi s-a părut orbitoare şi m-a umplut de bucurie. Reflexia mării albastre, cu nuanţe schimbătoare, îi dădea înfăţişarea unui spirit care sălăşluieşte într-o hortensie. S-a întors către mine şi mi-a spus: „Aki-*chan*[1], a sosit strămătuşa ta. Să ne întoarcem acasă.” Am văzut-o imediat cu ochii minţii: o văduvă bătrână şi grasă, căreia îi plăcea să le stea oamenilor pe cap. Nu avea nepoţi şi se lua la întrecere cu bunica mea, sora ei mai mare, în dragostea pentru mine şi sora mea, atât de copleşitoare, încât de multe ori mă simţeam stânjenit. Îi plăcea să monopolizeze conversaţia şi, de teamă să nu apuce altcineva să-i ia vorba, presăra exclamaţii la tot pasul – „aa, ştii, zău?, vai!, ca să vezi!” şi multe altele. Cu toate că mă ispiteau multele dulciuri şi fructe pe care întotdeauna ni le aducea, voiam mai degrabă să mă îndeletnicesc cu fortăreaţa mea de nisip, încă neterminată. Străduindu-mă să-mi arăt cât mai clar nemulţumirea, i-am spus mamei răspicat: „Nu vreau! Mă întorc când îmi termin castelul!” Din experienţă, mama îmi împărţea capriciile în două categorii, cele pe care era necesar să le reprime şi celelalte. De data aceasta a încuviinţat blând: „Bine. Ai să vii pe urmă. Dar cât mai curând. Cred că strămătuşa va rămâne peste noapte la noi...” L-a instruit apoi îndelung pe Okotan cum să aibă grijă de mine şi a plecat, cu surioara mea şi Hatsu. Ştiam că, dacă umbla căzută pe gânduri, avea obiceiul să răsucească tija umbrelei pe umăr, cu ambele mâini, ca un copil, iar aceasta scotea un zgomot uşor. Acum, nu străbătuse cinci-şase paşi, că umbrela i s-a rotit pe umăr.

[1] Diminutiv de la numele Akira; *-chan* este un sufix ce denotă afecţiunea.

„Încă o dată!” m-am rugat eu în gând, cu burta pe nisip. Dar umbrela s-a îndepărtat, fără să se mai rotească, şi a dispărut dincolo de pod. „Ce faci?” mi-a zis Okotan, mirat. „Te strigă prietenii!”... Atunci i-am auzit şi eu şi m-am îndreptat spre ei în grabă, cu un simţ al datoriei foarte copilăresc. Lăsându-l pe Okotan sub umbrelă, m-am apucat cu râvnă de construcţia castelului. Marea indigo licărea în bătaia soarelui la amiază. Pe linia unde se spărgeau valurile erau adunaţi oameni, râzând ca la o sărbătoare. Amestecate cu vuietul valurilor, râsetele lor îmi răsunau în urechi ca nişte strigăte de durere. M-am întrerupt de mai multe ori şi mi-am ridicat ochii ca să mă încredinţez că nu erau ţipetele vreunui om care se îneca. Îl vedeam de la distanţă pe Okotan, sub umbrelă. Părea nerăbdător să se scalde. Nemaiputând rezista, din nou, unui impuls de generozitate copilărească, am alergat până la el. „Okotan! Okotan!” i-am zis, gâfâind. „Nu vrei să înoţi? Poţi să mergi! Eu stau aici şi te aştept. Am să citesc.” „Pot?” a făcut el bucuros, ridicându-se imediat. „Te rog să nu pleci nicăieri, ca să nu te certe mama ta. Ai nişte biscuiţi în cutia aceea. Dar să nu-i mănânci pe toţi!” „Ăăă... vreau să mă schimb”, am spus, ca şi cum tocmai mi-ar fi venit ideea. La adăpostul umbrelei, Okotan m-a curăţat de nisip şi m-a îmbrăcat rapid, apoi a plecat în grabă către mal, ţopăind pe nisipul fierbinte. I-am privit spatele bronzat cufundându-i-se sub linia orizontului.

Rămas singur, m-am întins pe spate şi am studiat transparenţa pânzei umbrelei, clătinată uşor de briză. Din când în când, pe deasupra mai trecea silueta unui nor. Mi se părea că mă aflu sub o cupolă. Briza mării, în care se amestecau firicele sclipitoare de nisip, ca nişte seminţe de flori, îmi ajungea pe obraji, înmiresmată. Avea în ea ceva ademenitor. N-am mai putut continua lectura. Poate confundam emoţia de a simţi singurătatea în mulţime cu o

invitaţie. În orice caz, dacă spiritul de aventură, dăunător, pe care mi-l insuflaseră multele cărţi citite (chiar cea de sub ochii mei era – ce potrivealã! – o carte de aventuri fascinante, cu suspans la tot pasul, care se chema *Ochii jaguarului*) se deşteptase astăzi în mine în asemenea măsură, oare asta nu însemna că zeul meu protector hotărâse deodată să ridice pânzele?

Am plecat de sub umbrelă. Am luat-o spre răsărit, pur şi simplu. Când m-am depărtat de grupul de umbrele, mireasma ţărmului a devenit şi mai puternică. Pe nesimţite, am ajuns pe podul care traversa estuarul cu apa plină de tot felul de gunoaie plutitoare. Ridicându-mi ochii de la apa stătută şi tulbure, am zărit promontoriul strălucind în soare. Părea că dormitează în depărtare, legănat de ţârâitul cicadelor.

Drumul până la poalele promontoriului a fost mai lung decât am crezut. De la capătul dunelor de nisip, mărginite de tufişuri de trandafiri în floare, începeau gardurile din scânduri, neaşteptat de înalte, ale gospodăriilor pescarilor, şi alte garduri mai joase, din piatră, dincolo de care lanurile de floarea-soarelui se luptau, îndârjite, cu vântul care sufla dinspre mare. Apoi drumul către promontoriu devenea dintr-odată abrupt. O scară de piatră urca până în incinta unui sanctuar al zeiţei Benten. Altarul era înconjurat de o vegetaţie deasă, prin care nu pătrundeau razele soarelui, şi care dădea clădirii o tentă verzuie. Poteca spre vârful promontoriului continua prin spatele altarului şi oferea – celor care ştiau să aprecieze – impresia extraordinară de a privi un petic de cer albastru din fundul unei fântâni năpădite de muşchi verde şi ferigi. Era ca un tunel care ducea din Ţara Frumoasei Toamne Veşnice către Ţara Veşnicului Soare Arzător. Pe culme era un pâlc de pini, unde briza marină, deşi trecută prin fierbinţeala nisipului, dădea totuşi senzaţia de răcoare.

Cine şi-ar fi putut închipui un peisaj atât de elegant, şi în acelaşi timp emanând atâta melancolie? Oriunde priveai, nu se zăreau decât pini şi câţiva arbuşti răzleţi. Poteca şerpuia pe terenul neregulat, plin de dâmburi şi văi. Era imposibil de ştiut numărul exact al micilor căsuţe ascunse pe după copaci şi stânci, care colorau peisajul cu grădiniţele lor sau cu pergolele înflorite. Fiecare căsuţă era înconjurată de verdeaţă, de stânci şi de copaci; dacă te depărtai o sută de metri, se ascundea complet privirii, şi în schimb zăreai ierburi şi flori, stânci ascuţite şi, în depărtare, marea strălucitoare. Această configuraţie delicată oferea acelui loc retras şi mai multă frumuseţe misterioasă. Cineva care locuia într-o asemenea căsuţă ar fi putut trăi cu impresia că e singur pe o rază de mai mulţi kilometri, până într-o bună zi când, ieşit la plimbare, s-ar fi pomenit, la doi paşi de casa lui, în dreptul unei alte căsuţe, cu un strat de trandafiri superbi la poartă. Dacă s-ar fi oprit să încerce cu degetele supleţea florilor rozalii iţite prin verdele frunzelor, ca să se convingă că sunt aievea, poate că ar fi zărit deasupra sa umbra unor obloane care se deschid încet, scârţâind din ţâţâni, şi ar fi auzit vocea prietenoasă a proprietarului, salutându-l... Şi atunci, cu siguranţă că ar fi fost profund uimit. Pe acest promontoriu, o plimbare de zece-douăzeci de minute era suficientă ca să intri în ţara poveştilor şi să te întorci.

Cu zumzăitul cicadelor în urechi, am urcat treptele de piatră spre altarul zeiţei Benten – un drum care îmi plăcea mult – şi, luând-o pieptiş printr-o pădurice, am ajuns pe culmea promontoriului. Vântul dinspre larg sufla cu putere. Am coborât apoi fără grabă înspre mare, pe un povârniş cu tufe bogate, de-a lungul lizierei pădurii. M-am oprit să privesc şi să ascult marea, cu spatele sprijinit de un pietroi rotund ca un coif care se înălţa dintre ierburi. Tumultul valurilor care se spărgeau jos de tot, la poale, părea

abstractizat de frumuseţea peisajului şi se auzea ca o muzică aparte ce părea că vine dintr-un colţ de cer, ca un tunet îndepărtat. Valurile care se închideau şi se deschideau ca un evantai alb la poalele falezei, spuma care ţâşnea peste stânci, sclipirile apei, totul se arăta privirii fără zgomot, creând un straniu peisaj. Ştiam că în apropiere exista o grotă măturată de valuri, pe care pescarii o foloseau ca pe un bazin în care îşi ţineau peştele. Pe o lespede plină de găurele mici mişunau o mulţime de crustacee fantomatice. Toată ziua îmi muiam picioarele în spuma mării, cu inima bătându-mi în piept, încercând s-o înfrunt după puterile minţii mele de copil şi să stăpânesc ceea ce nu putea fi stăpânit. În acele momente, simţeam că ceva mă cheamă. Însă mi se părea că a răspunde chemării ar fi fost un lucru prea frumos, interzis oamenilor... M-am trezit din visare. Am privit în jurul meu. Vântul sufla printre ciulinii înalţi. Departe, în spatele bolovanului de care mă sprijineam, am zărit o căsuţă în stil occidental, căzută în paragină. Pereţii albi, scorojiţi şi pe jumătate îngropaţi în ierburi, păreau mai degrabă verzui. Era înconjurată de un gard albicios, ca acelea care împrejmuiesc păşunile. Parcă o mână fermecată o aşezase acolo când nu fusesem eu atent. O pată de roşu, sub fereastra întunecată şi strâmbă, mi-a atras privirile. Era pesemne o tufă de lespedeza sălbatică. În bătaia vântului, tufa se legăna neîncetat, ca un stol de păsări roşietice care-şi luau zborul şi apoi poposeau din nou, băteau din aripi şi-şi tăiau una alteia calea, se amestecau într-o dezordine plină de viaţă şi cântau de zor... Mi s-a părut că aud un sunet. Eram sigur că-l auzisem din clipa în care descoperisem casa, dacă nu chiar mai dinainte. Era prea întrerupt şi difuz ca să poată fi numit muzică; nu era limpede nici dincotro venea; însă de când, printr-o asociaţie de idei întâmplătoare, mi s-a părut

că era ciripit de păsări, am fost sigur că se auzea dinspre casa aceea cu fereastra strâmbă.

M-am ridicat şi, păşind pe pietrele plate care se iveau dintre ierburi, am regăsit poteca pe care venisem, însă mi-am dat seama că nu ducea în direcţia căsuţei, pentru că, în capătul drumului, se vedea doar o bucată de nor, ca un peşte alb. Am părăsit poteca şi am luat-o spre căsuţa părăsită, de-a dreptul printre ierburi, împiedicându-mă în tufişuri de trandafiri sălbatici şi desmodium. La un moment dat, m-am oprit: la picioarele mele s-a ivit o prăpastie, un fel de ravenă adâncă săpată de mare. Însă, cum stăteam aşa nemişcat, am auzit din nou, de data aceasta limpede, sunetul dinainte, purtat de vânt dinspre casa părăsită. Era un armoniu! Am fost cuprins de un impuls de nestăpânit: eram gata să sar peste prăpastie. Am căutat cu ochii o cale, descoperind că poteca pe care venisem la început, şi care părea s-o ia în altă direcţie, cotea pe malul prăpastiei şi ducea apoi domol spre casă.

Am pornit pe potecă, cu toată viteza, şi am ajuns în dreptul casei în paragină. În faţa porţii era un singur ulm bătrân. De pe partea acoperişului pe care n-o putusem vedea până atunci erau căzute toate ţiglele. Dedesubt, nişte crizanteme sălbatice îşi îndreptau tulpinile cu flori albe către cer. Casa era înconjurată de tufe de lespedeza purpurii. Privind cu atenţie, am zărit şi o singură tufă de trandafiri, pe cărarea spre casă. Neîngrijiţi de mâna nimănui, aveau doar câteva flori plăpânde sufocate de frunzele verzi. Uşa casei, din lemn de stejar, greoaie şi pătrunsă de umezeală, era întredeschisă. Dinăuntru răzbătea sunetul armoniului, ca un fir subţire de urzeală. Pe florile de pe câmp (erau şi nişte crini sălbatici) se odihneau păianjeni, albine şi scarabei, ca într-un somn de moarte. Sunetul armoniului îngreuna cu broderiile sale liniştea absolută a acelei după-amiezi, când nici măcar

frunzele ulmului nu mai foşneau în adierea vântului, liniştea acelei după-amiezi în care totul părea poleit cu aur, dar care te ducea mai degrabă cu gândul la miezul nopţii. Cu muzica armoniului se împletea o voce, uşoară ca un fluture, aidoma unui peştişor care înota în curentul muzicii, cu aripioarele sale sclipitoare. Nu distingeam clar cuvintele, însă era fără îndoială vocea unei fete nespus de frumoase. Am intrat în casă, cu paşi furişaţi. Încăperea fusese probabil camera de primire, cu două uşi care duceau spre interiorul casei. Am văzut câteva scaune rupte şi o masă rotundă, crăpată, pe care se aşternuse un strat gros de praf. M-am aşezat cu grijă pe unul dintre scaune, întristat să simt că îndrăzneala mea de până atunci nu-mi mai făcea pieptul să bată puternic. Am ciulit urechile: sunetul armoniului venea din camera din fund, însă unele note aveau un scârţâit ciudat, iar altele parcă lipseau. Instrumentul era stricat, iar asta adăuga muzicii o notă misterioasă, imposibil de explicat în cuvinte. Urechile mele s-au obişnuit şi cu vocea, aşa cum ochiul începe să vadă toate pietricelele de pe fundul unui pârâu cristalin, vara...

Ultimul trandafir al verii
Toamna îşi cunoaşte sfârşitul.
Bucuria de a te fi cunoscut azi
Sporeşte singurătatea vieţii mele...

Era o voce plină de melancolie. În jurul meu, un întreg univers al frumuseţii a început să se învârtă, ca un titirez. Mi-am coborât privirea. Pe masa crăpată am zărit câteva coroniţe, probabil împletite de copii din florile culese de pe câmp, primăvara trecută, şi uitate acolo. Culoarea le pălise şi, la fel cum se întâmplă cu florile presate, îşi pierduseră prospeţimea. Erau uscate ca aripile de libelulă. Am apucat una, dar s-a fărâmat într-o pulbere fină, ca polenul.

Ultimul trandafir al verii
Toamna îşi cunoaşte sfârşitul.

Cântecul se repeta, încet, de parcă ar fi aşteptat pe cineva. Copleşit subit de prea multă tristeţe, m-am mişcat pe scaun, iar acesta a scos un sunet ciudat. Armoniul s-a oprit brusc şi s-a auzit un sunet elegant de paşi pe pardoseală. S-a deschis uşa. Ca un copil care se aşteaptă să fie mustrat, m-am ferit să privesc încolo, fixând cu încăpăţânare coroniţele de pe masă. Necunoscuta s-a aşezat uşor pe scaunul de lângă mine. Am simţit parfum de trandafiri. „De unde vine domnişorul?" Vocea era nespus de blândă şi fără urmă de reproş. Am ridicat ochii. O tânără mă privea zâmbind. Mi se părea de o frumuseţe orbitoare. Probabil că nu împlinise încă douăzeci de ani. Chipul ei semăna leit cu acela pe care mi-l zugrăvisem în imaginaţie, al celei care avea să-mi fie cândva mireasă. Purta o rochie occidentală roz, din in, împodobită cu dantelă, după moda veche, iar la gât avea un colier. „Unde locuieşti?" „La Uguisuyama", i-am răspuns timid. „Aşa departe? Ai venit singur?" „Da." „Nu cumva te-ai rătăcit?" Am zâmbit şi am scuturat din cap ca o fetiţă. Zâmbetul meu era reflexia zâmbetului ei, frumos şi unduios. Copil fiind, îi înţelegeam surâsul instinctiv, însă, dacă aş fi fost mai matur, oare n-aş fi perceput în el, aşa senin cum părea, ceva nespus de tragic? Dar, dacă puteam numi surâsul „tragic", cum aveam să numesc lumina pe care o emana? „Eu... mă plimbam. Şi... am auzit armoniul." „Aşa, deci..." a făcut ea, cu un aer absent. „Dacă nu te deranjează că instrumentul e dezacordat, îţi cânt cât vrei." „Te rog, cântă chiar acum!" mi-a venit să strig, însă a trebuit să mă abţin. Fata s-a ridicat. S-a îndreptat spre fereastra opusă mării şi a privit afară, în lumina orbitoare. Şi-a trecut o mână prin păr, ca şi cum ar fi ridicat un buchet greu de flori.

M-am gândit intens la fata frumoasă din faţa ochilor mei, la destinul ei, la ce avea să o aştepte, la râsetul ei senin (peste câţiva ani aveam să gândesc că femeile care poartă un copil în pântece au râsetul atât de limpede, încât pare încărcat de tristeţe). Fata s-a întors către mine, cu spatele la fereastră. În penumbră, chipul ei a căpătat nuanţe întunecate, ca acela al fecioarei etiopiene de care se îndrăgostise regele Solomon.

„Ai mers vreodată până la capătul promontoriului?” m-a întrebat. „Nu.” „O să facem o plimbare împreună până acolo, ceva mai târziu. Priveliştea e foarte frumoasă.”

În acea clipă m-a cuprins o bucurie nemăsurată. Îmbujorat, fără să scot un cuvânt, frământam coroniţele uscate. Chiar atunci, fata s-a întors către fereastră, cu viteza pe care instinctul o dă păsărilor. A tresărit, părând că recunoaşte ceva, şi a fugit spre uşa de la intrare. M-a cuprins şi pe mine un fior nemaipomenit. Mişcările ei semănau cu ale unei căprioare care aleargă să se ascundă în pădure, lăsând în urma ei o aromă de mosc, purtată de adierea vântului. M-am întrebat dacă fata nu era întruchiparea unui spirit de căprioară.

O vreme a fost linişte. Jos, în depărtare, valurile făceau vârtejuri. Cicadele ţârâiau aproape şi departe, ca o aversă de ploaie care ameninţă să vină. Din nou am avut impresia că sunt în miez de noapte: simţeam în mine trecerea timpului ca atunci când te trezeşti în plină noapte.

Uşa s-a deschis pe neaşteptate şi un tânăr a intrat în casă. I-am aruncat o privire bănuitoare şi s-a întors, roşind, însă fata, care venea chiar în urma lui, i-a spus, în timp ce-mi adresa mie un surâs: „E un prieten. Tocmai ce ne-am cunoscut.” „Îţi faci repede prieteni”, a replicat el, pe un ton nepăsător, însă elegant. S-a oprit o clipă să mă privească. Mi-a zâmbit şi apoi s-a îndreptat imediat spre încăperea din fund. Fata l-a urmat, lăsând să-i atârne

poala rochiei, însă s-a oprit în drum pentru o clipă ca să-mi spună, surâzând: „Te rog să aştepţi puţin!” Apoi a închis uşa în urma ei. Am fost cât se poate de uimit în inima mea de copil. Zâmbetele lor aveau o asemănare izbitoare. Dacă aş fi fost adult, aş fi numit-o „asemănare tragică”. Pe de altă parte, nu era nimic surprinzător, tot aşa cum culoarea violetă se întâlneşte şi la genţiane, şi la commelina, floarea-de-o-zi. Privirile celor doi erau proaspete şi luminoase. Tânărul trebuia să aibă vreo douăzeci sau douăzeci şi unu de ani. Purta un sacou cenuşiu, în stil franţuzesc, şi o cravată simplă, care se potriveau bine cu îmbrăcămintea fetei (de parcă ar fi mers amândoi la vreo ceremonie). Înfăţişarea lui avea ceva vetust şi nostalgic.

Aveam misiunea să aştept. În faţa ochilor mei, dincolo de fereastra care dădea spre mare, se întindeau la infinit cerul de vară şi o porţiune a golfului, unde nişte tufişuri cu flori galbene lăsau să pătrundă cioburi de lumină printre frunzele lor. În depărtare, talazurile mugeau ca o turmă de elefanţi, ca nişte voci ale „destinului”.

A fost o închipuire, sau chiar am auzit suspine nedesluşite din încăperea cealaltă? După puţină vreme, cei doi au ieşit, cu chipuri tinere şi strălucitoare. „Mergem chiar acum?” a întrebat-o băiatul, coborându-şi ochii cu gene lungi. „Chiar acum!” i-a răspuns fata, radioasă. Apoi m-a luat de mână: „Hai la plimbare.” Am simţit că-mi frige palma. Am întrebat-o, din senin: „Nu mai cântaţi la armoniu?” Fata a zâmbit, amintindu-şi de promisiune, şi mi-a răspuns, făcându-i din ochi băiatului: „Rămâne pe data viitoare.” Eram atât de ascultător, încât aproape că mă ruşinam de mine.

Cu ce aş putea asemui bucuria acelei plimbări? Pe atunci, nimic nu-mi făcea mai multă plăcere ca o plimbare împreună cu mama mea, însă acum simţeam o bucurie care mă făcea să uit de mama şi de casă, o bucurie care

conţinea plăcerea vinovată de a face ceva pe ascuns, care mă liniştea şi totodată mă uimea pentru faptul că mă scosese din monotonia greu de suportat a copilăriei. În compania celor doi tineri frumoşi, nu simţeam deloc presiunea vârstei lor mai mari, pe care o resimte orice copil, ci mi se părea că am fost învăluit de o forţă eternă, fără bătrâneţe şi fără de moarte. Am lăsat în urmă casa dărăpănată şi am luat-o pe poteca ce ducea spre vârful promontoriului. Aşa cum am mai spus, urca şi cobora, şi cotea mereu. Nici că se putea drum mai potrivit pentru o plimbare! Cât priveai cu ochii, nu întâlneai decât ierburile văratice şi, deasupra lor, norii albi. Vântul ţinea frunzişul într-un freamăt continuu. Când poteca a ajuns într-o vale, am descoperit o pajişte plină cu crini albi, cu flori din abundenţă. Un pin maiestuos îşi arunca umbra asupra câmpului cu crini şi de peste tot răsuna zumzetul albinelor. În acel loc ferit de privirile oamenilor, florile păreau că se adunaseră într-o smerită rugăciune. Fata s-a aplecat să culeagă crini şi, când nu i-a mai putut ţine pe toţi într-o mână, a strâns buchetul la piept, ca şi cum ar fi voit să-l sufoce. O priveam cu un nod în gât. Când s-a ridicat, era toată îmbujorată, ca şi cum lumina răsăritului s-ar fi reflectat în crini. Râzând, i-a strecurat băiatului o floare în gulerul cămăşii. Tot râzând, mi-a pus şi mie una în mână. Apoi a pornit la drum, în timp ce, cu mâinile, împletea o coroniţă. Băiatul nu scotea un cuvânt. Nu părea să fi fost cufundat în gânduri. Imensa fericire din sufletul lui era atât de limpede, încât nu mai era nevoie să fie transpusă în cuvinte (Oare omul nu începe să dialogheze atunci când vrea, măcar puţin, să-şi dovedească fericirea?). Când am ieşit din valea cu crini, poteca a început să urce pieptiş către o movilă rotundă, care părea aşezată pe o singură rocă, mare. În partea dinspre noi era o vilă în stil occidental, albă şi fără etaj, la ale cărei ferestre fluturau

perdele albe, ca nişte flăcări. Dintre ierburile înalte se auzea behăind o capră, însă nu se vedea nici ţipenie de om în jurul sau înăuntrul vilei. „E casa doamnei Kachō, i-a spus fata băiatului, mergând în continuare cu capul plecat asupra coroniţei pe care o împletea. „A, da?” i-a răspuns el, nepăsător. Acolo se retrăsese renumita poetă, o adevărată eroină tragică pe care soţul nu încetase s-o înşele, în pofida frumuseţii ei fără seamăn. Brusc, un dulău a ţâşnit dintre ierburi şi a început să ne latre. Eu şi fata am ţipat. Câinele a trecut printre noi şi a luat-o în goană spre vârful movilei. Când a ajuns sus, o umbră neagră s-a ridicat alene din ierburi. Din cauza luminii nu-i distingeam clar decât conturul. Aşa cum se desprindea pe fundalul cerului albastru cu câţiva nori, cu mişcări încete şi spinarea încovoiată, ca de pisică, părea o fantomă gigantică. Câinele ţopăia nebuneşte în jurul ei, însă fără s-o latre. Era o siluetă bărbătească. Cu gesturi greoaie, şi-a croit drum printre ierburi şi a coborât pe o latură a movilei. „Cine-o fi?”, a întrebat fata. „Vreun cerşetor”, i-a răspuns băiatul. În privirea lui se citea încordarea. Eu m-am speriat, am aruncat cât acolo crinul şi m-am agăţat de poalele rochiei fetei, abia reţinându-mi lacrimile. În acea clipă, am simţit că suntem personajele unei poveşti.

Pe cer începuseră să se înmulţească norii sclipitori. Ţârâitul cicadelor din păduricea îndepărtată se mutase într-un crâng mai aproape şi răsuna mai tare. Ori de câte ori un nor se îndepărta, pământul şi vegetaţia îi reflectau lumina ca o tipsie lustruită. Din depărtare auzeam vuietul talazurilor, ca un tunet al pământului. Ne-am oprit în vârful movilei. Cerşetorul nu se mai vedea. Ierburile subţiri şi înalte parcă vesteau venirea toamnei. „Acolo e!” a spus tânărul, arătând cu degetul un loc care pesemne era chiar vârful promontoriului, despre care fata pomenise mai devreme. Pe terenul stâncos, acoperit cu vegetaţie

scundă, se înălţa doar un pin solitar, ca o umbrelă. În rest, arăta ca un stadion mare. Totul era plat. Dincolo de marginea promontoriului se zărea orizontul, de un albastru închis. „E mai departe decât pare!” a spus fata. Locul era într-adevăr izolat: o singură cărare ducea acolo, pe o fâşie îngustă de pământ, după ce cotea pe lângă tufele din dreptul nostru. M-am uitat întrebător spre fată. Am zărit coroniţa de crini pe care şi-o pusese peste părul bogat şi am exclamat, fără voia mea: „Ce frumoasă e!”. Strigătul meu inocent de admiraţie a făcut-o să roşească. Şi-a dat jos coroniţa de pe cap. Băiatul o privea râzând.

După ce am coborât de pe movilă, îndreptându-ne spre vârful promontoriului, ne-au ieşit în cale o mulţime de floricele roşii şi albe. Creşteau strecurându-se printre bolovani. Ne-am dat seama că erau garofiţe. Din cine ştie ce motiv, pe acel promontoriu soiurile de flori nu se amestecau, ci se grupau separat. Pe măsură ce ne apropiam de vârful promontoriului, peisajul mi se părea tot mai luminos şi mai neliniştitor. Am mers în tăcere printre garofiţe şi am ajuns pe ultimul platou stâncos, vecin cu cerul. Picioarele îmi tremurau. În timp ce tinerii îşi spuneau ceva în şoaptă, rămaşi în picioare, eu m-am aşezat în genunchi ca să pot privi marea, în hăul îndepărtat de jos. Fata a venit în fugă să mă oprească: „E periculos! Mai bine te ţin eu...”, a spus, şi m-a apucat puternic de braţ, ca să pot privi în josul prăpastiei. Mireasma, greutatea şi căldura trupului ei mă ameţeau şi mai tare. În fundul hăului se vedea o mică plajă, straniu de liniştită. Oare o puteam numi „plajă”? În mod paradoxal, freamătul valurilor albe care se spărgeau pe stânci şi fundul hăului, unde marea clocotea întunecată, sugerau mai multă linişte decât întinderea nesfârşită şi calmă a mării din depărtare. Am înţeles de ce: zgomotul de aici era complet abstract. Ceea ce se arăta ochiului era limitat, ca o mică fotografie clară,

şi dădea senzaţia unui tablou din altă lume. Chiar atunci, palpitaţiile fetei care mă susţinea au devenit mai puternice. Mă simţeam legănat ca într-un leagăn de copil şi aveam o presimţire sumbră. M-am uitat la ea, întrebător. Era limpede că nu mai voia să vadă acea privelişte: m-a pus în picioare, apoi s-a ridicat ea însăşi şi şi-a îndreptat privirile către largul mării, clipind des. La orizont se zărea un vapor alb. Am stat să-i urmărim trecerea veselă, în tăcere. S-a depărtat, lăsând în urmă o dâră de fum albă, peste albastrul închis al mării. Arăta ca o cochilie rozalie, reflectând culmile norilor coloraţi, însă în ochii celor doi tineri părea mai degrabă o speranţă interzisă, prea plină de viaţă şi frumoasă. Pentru prima oară am zărit ceva strălucind printre genele băiatului. Însă, copil fiind, n-am înţeles semnificaţia acelor lacrimi.

Vrând să evite ca acea umbră a tăcerii, incomprehensibilă şi totuşi atât de adevărată, să se răsfrângă şi asupra mea (adulţii se tem să-i lase pe copii să cunoască valoarea adevărului), fata mi-a propus pe neaşteptate, cu o veselie nepotrivită: „Nu vrei să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea? Ce zici? Am să mă pun eu prima.” Politicos, m-am grăbit să simulez un mare entuziasm: „Daa, să ne jucăm, să ne jucăm!” şi am început s-o copleşesc cu întrebări, copilăreşte: „Unde te pui?”, „Până la cât numeri?” S-a prefăcut că se gândeşte o clipă, ca să nu observ că era cu mintea în altă parte, în timp ce tânărul, dintr-odată mai palid la chip, s-a aşezat printre garofiţe să privească înspre linia orizontului, unde, vaporul odată dispărut, mai rămăseseră doar nişte nori care se dezintegrau în tăcere. În cele din urmă, fata a spus: „Uite, la pinul acela... ne punem cu faţa la trunchi şi numărăm până la o sută.” Băiatul m-a luat de mână şi am urmat-o pe fată până în umbra pinului, ale cărui crengi erau mai bogate spre vârf. „Sunteţi gata?” ne-a întrebat fata,

zâmbind blând, apoi s-a întors cu faţa către copac, astupându-şi ochii cu mâinile. Băiatul mi-a făcut un semn din ochi. M-a luat de mână şi am început să alergăm în direcţia opusă prăpastiei. Însă nu găseam nici un ascunziş bun: în jurul nostru nu erau decât ierburi, nu vreun crâng sau case. Nu servea la nimic nici să mergem până la movilă; nu ne rămânea decât să ne ghemuim într-un tufiş de flori ca azaleele, între nişte stânci. Băiatul mi-a zâmbit din ochi, însă eu eram copleşit de teama că vom fi descoperiţi şi inima îmi bubuia în piept. Fata a ieşit de după pin. Cu mâna streaşină la ochi, s-a uitat de jur împrejur. Am asemuit-o cu un bâtlan alb poposit pe un câmp pustiu şi m-am bucurat ca şi când aş fi privit ceva secret, ce ar fi trebuit să rămână ascuns vederii. Bineînţeles, a observat imediat singurul lucru care atrăgea atenţia în peisaj, tufişul nostru. Ca un câine alb de vânătoare, a venit în fugă spre noi, cu poalele rochiei fluturându-i. Băiatul s-a îmbujorat şi i-am văzut ochii sclipind în timp ce încerca să se facă şi mai mic la adăpostul tufişului. A ţâşnit şi el spre fată, în întâmpinare, în clipa în care ea a ajuns la noi. Eu încă mai speram să nu fiu văzut şi mă făcusem covrig, ca un arici. Dar băiatul şi fata se lăsaseră să cadă peste ierburile sclipitoare şi râdeau. Apoi, dintr-odată, s-a lăsat liniştea. În urechi mi-a răsunat ţiuitul cicadelor. N-am mai putut răbda şi am ţâşnit către cei doi. „Te-am văzut!” a spus fata, cu un ton exagerat, parcă ruşinată.

Am tras la sorţi ca să vedem cine urma să numere. A fost rândul meu. În mod normal, un anumit soi de curiozitate mi-ar fi slăbit simţul copilăresc al datoriei, însă n-a fost aşa, poate pentru că, intuitiv, percepeam solemnitatea şi sacrul momentului, care trebuiau în mod firesc respectate. Mi-am lipit faţa de trunchiul pinului. Cu mâinile ei delicate, fata mi-a luat palmele şi mi le-a pus

uşor pe ochi. Era ca un ritual de purificare. Am simţit în nări mireasma răşinii şi căldura zilei, rămasă în acele de pin. Mi-am cuprins faţa cu palmele, încât părea că plâng. Ca să blochez şi ultimul fir de lumină, deşi stăteam cu ochii strâns lipiţi, mi i-am apăsat puternic cu degetele. Era cât pe ce să uit să număr. Am început, lent. Aveam în minte numai amintirea paşilor furişaţi ai fetei când a plecat, parfumul ei minunat şi senzaţia atingerii rochiei ei pe genunchii mei goi, aşa încât, pe la jumătate, iar am uitat să număr. Am hotărât să renunţ. Trebuia să le dau cât mai mult timp... Brusc, obrajii mi s-au înroşit de ruşine. Dacă gândeam aşa, oare nu însemna că ţin la ea şi că trebuia s-o ajut, lăsând-o să fugă până în locul în care ar fi fost cel mai greu de găsit?

Urechile mele auzeau limpede. Vântul care foşnea prin ierburi. Conurile care se frecau de scoarţa pinului. Tumultul valurilor, care părea mai puternic de fiecare dată când îi dădeam atenţie. Însă paşii sau râsetele celor doi nu se mai auzeau. Doar ţârâitul îndepărtat al cicadelor. Când clipele s-au scurs, fără să se întâmple nimic (cu siguranţă nimic, însă într-o încordare maximă, ca atunci când smulgi paginile dintr-o carte, una câte una), am auzit dintr-odată un ţipăt de pasăre. Ba nu! Nu era ţipăt de pasăre! A fost un strigăt slab şi scurt, venind dinspre prăpastie, sau mai degrabă din hăul ei. Nu mai auzisem niciodată un strigăt disperat, însă, dacă aşa era cazul (deşi era atât de slab, încât se putea să fi fost doar o iluzie), era un nume foarte nepotrivit pentru o voce atât de solemnă şi frumoasă. Pentru un strigăt de om, era un sunet prea simplu şi clar. În plus, durase numai o clipă: nu putea fi decât ţipătul unei păsări nobile. Dintr-odată, mi-a venit în minte un gând: de vreme ce eu, cu obiceiul meu de a fi mereu cufundat în visare, luasem zarva veselă a oamenilor de pe plajă drept nişte strigăte de ajutor, oare nu auzisem şi acum un râset

scurt? O asemenea voce, care ducea cu gândul la culoarea mării, nu putea fi decât a unei fiinţe nobile. Să fi fost râsul zeilor?

Tot acest raţionament nu mi-a luat mai mult de câteva zeci de secunde. Mi-am dat seama că, furat de gânduri, depăşisem cu mult numărătoarea până la o sută. Nu mai aveam nici cea mai mică dorinţă să continui jocul. Sleit de puteri, mi-am luat mâinile de la ochi. Nu auzeam nimic în jur, de parcă surzisem. Am zărit în depărtare o stâncă plată a cărei sclipire pălea, umbrită de un nor care trecea pe deasupra. Am simţit că sunt singur între cer şi pământ şi gândul acesta, copil cum eram, m-a făcut să mă clatin. Ca să nu mă prăbuşesc, am luat-o la fugă. Părea poate că mă prăbuşeam, dar eu alergam. M-am îndreptat mai întâi orbeşte spre tufişurile dinainte, deşi eram convins în sinea mea că n-ar fi ales acelaşi ascunziş de două ori. De data aceasta, paiele ierburilor de vară mi-au înţepat picioarele. Când m-am apropiat de tufişuri, am încercat să-mi alung îndoielile şi m-am încăpăţânat să cred că cei doi erau acolo. Mi-am luat avânt şi am sărit dincolo de tufiş. Nu era nimeni acolo. Erau doar ierburile pe care le culcasem eu la pământ, când mă ascunsesem, şi ici şi colo câţiva fragi. Iritat că obosisem, am încercat să descopăr o altă ascunzătoare. Fiindcă nu vedeam bine prin ierburile înalte, m-am căţărat pe o stâncă. Inutil. Am parcurs toate ipotezele pe care le-a putut emite mintea mea de copil. Poate că se scursese mai mult timp, dublu sau triplu, când eu crezusem că am numărat până la o sută? Dar n-avea sens. De vreme ce tânărul ştia până la ce distanţă ar fi putut alerga în acel interval de timp, de ce să fi încercat să ajungă mai departe? În timp ce gândeam aşa, o apucasem fără voie pe cărarea care ducea la movilă. Din vârful ei, am privit drumul lung pe care-l parcursesem în plimbare. În vale se zărea acoperişul vilei poetei. Behăitul caprei a

spart liniştea apăsătoare. Brusc, am văzut o nălucă. O umbră mare, neagră, care trecea pe la poalele colinei. Să fi fost cerşetorul uriaş pe care-l întâlniserăm mai devreme? Peste toate sentimentele care mă măcinau m-a cuprins şi frica, ca gazul peste foc, şi am izbucnit în plâns. În inima mea se amestecau teama de singurătate, neliniştea şi o inexplicabilă compasiune; era altfel decât plânsul egoist în care izbucneam când voiam să mă aline mama: acum mă plângeam pe mine însumi. Voiam să mă întorc la pinul singuratic din depărtare. Cu ochii înlăcrimaţi, îl vedeam ca prin ploaie. Era prima oară când plângeam fără ca mama, tata, sora mea ori altcineva din familie să fie martor. Erau, ca de obicei, nişte lacrimi de copil, lipsite de semnificaţie, însă printre ele mi se părea că se amestecă şi lacrimile pe care un adult le-ar vărsa într-o ocazie serioasă. Gândul mi-a trezit din nou acel sentiment al datoriei pe care mi-l iscase jocul de-a v-aţi ascunselea. Am făcut cale-ntoarsă, suspinând în continuare. Nu ştiu cum am alergat, însă m-am pomenit dintr-odată lângă pin. M-am aşezat la poalele copacului şi am privit în jur: călcasem în picioare garofiţele. Unde să mai caut? Peste tot erau doar tufe de iarbă sau sol pietros şi gol... iar deasupra lor se întindea cerul, cu mai mulţi nori ca înainte, eleganţi şi cu contururi deosebite. De partea cealaltă a golfului, promontoriul strălucea în bătaia soarelui. Marea din jurul lui nu se vedea decât dacă te-ai fi apropiat chiar de marginea falezei. De unde eram, se distingeau doar reflexele ei cenuşii şi aveam senzaţia că mă aflu undeva în înaltul cerului. M-am ridicat, buimac, şi am privit în jur, într-o ultimă încercare. Aveam senzaţia că mă uitam prin ochii unui adult singuratic.

Mi-am întors privirile, golite de orice gând, către marginea promontoriului. Eram copleşit de tristeţea de a fi fost trădat de o fiinţă pe care o iubisem cu o pasiune cum

nu mai cunoscusem. Prăpastia delimita cerul mai sus de linia orizontului. Solul stâncos strălucea alb, ca o lamă de cuţit, sub norii care se depărtau. Târându-mi picioarele obosite, m-am aşezat pe marginea falezei. Albastrul mării se întuneca în apropierea orizontului, unde se unea, într-o linie frumoasă, cu albul luminos al norilor. Marea se lăsa mângâiată, prin crăpăturile dintre nori, de razele soarelui care avea curând să apună. Nu se vedea nici un vapor în depărtare, în schimb, mai aproape, un mic vas cu vele părea să se îndrepte chiar spre mine. Întrebându-mă unde avea să facă volta, m-am uitat fără să vreau în jos. Tot trupul mi-a fost cuprins de un fior şi am simţit că mi se înmoaie picioarele. M-am simţit deodată atras de o forţă colosală către marea cea frumoasă din fundul abisului. M-am dat înapoi, din toate puterile, apoi, întins pe burtă, încercând să-mi stăpânesc bătăile inimii, am privit în hău. Ce am văzut de data aceasta? Cel mai corect ar fi să spun că n-am văzut nimic. Pentru că vedeam exact aceleaşi lucruri ca şi mai înainte: pini scăldaţi în lumina soarelui, stânci, un mic golfuleţ şi frământarea necontenită a unor valuri albe. Era acelaşi peisaj fără sunet. Ochii mei nu vedeau decât un mal *straniu de liniştit*. M-am gândit deodată la râsul zeilor. Însă mi s-a părut că e ceva prea important, ceva ce depăşeşte puterile minţii mele de copil. M-a luat ameţeala. M-am agăţat de un colţ de stâncă şi abia după o vreme am fost în stare să mă ridic.

Când am coborât panta, intrând în incinta sanctuarului zeiţei Benten, l-am văzut pe Okotan aşezat pe o bancă din piatră, dus pe gânduri. Când m-a zărit şi el, a rămas pe loc o clipă, de parcă nu-i venea a crede. Apoi a ţâşnit de pe bancă, a alergat până la mine şi m-a cuprins cu braţele asudate, scuturându-mă: „Ce-ai păţit? Ce ţi s-a-ntâmplat?” Era foarte emoţionat, cum nu-l mai văzusem până atunci, iar asta a trezit din nou şi emoţia mea. Am izbucnit în

plâns şi m-am agăţat de gâtul lui. „Te-ai rătăcit? Of, of, of, ce să-i faci...” mi-a zis el, vrând să mă consoleze. M-a luat de mână şi am pornit-o spre casă, pe cărarea nisipoasă care ne îngreuna mersul. Pe drum, mai întâi mi-a povestit cu câtă trudă m-a căutat şi mi-a dat câteva sfaturi, aşa încât să nu fim certaţi nici unul când ne vom întoarce acasă, apoi, preambulul fiind încheiat, a pornit să-mi facă reproşuri cu duiumul. Tăcerea mea şi lipsa de reacţie l-au descumpănit, şi de aceea din când în când se oprea să mă mai întrebe dacă mi-e rău şi dacă nu cumva am febră. Eu dădeam din cap că nu, iar el îşi relua mustrările. La un moment dat, a părut să-şi amintească ceva, m-a apucat de mână şi, cu o viteză uimitoare, aproape că m-a târât spre o mică ceainărie de pe plajă. Lăsase acolo umbrela şi restul bagajelor. „A, a venit ceva mai devreme slujnica dumneavoastră şi le-a luat”, l-a informat patroana. „I-am povestit că s-a rătăcit domnişorul şi aţi plecat valvârtej să-l căutaţi, şi s-a speriat îngrozitor.” Okotan a pălit. „Ce nenorocire! Când s-a întâmplat asta? Când a venit?” a întrebat cu răsuflarea tăiată „Adineauri. Să fie vreo douăzeci sau treizeci de minute.” „Hai repede acasă!” Okotan m-a luat de mână şi am început să fugim, în tăcere.

În mintea mea, o întrebare nu-mi dădea pace: până acum, respectasem regula morală de a nu ascunde nimic părinţilor – şi o făcusem cu bucurie. Nu auzisem niciodată o voce interioară care mă îndemna altfel. Dar ce se întâmpla acum cu mine? Simţeam că ceva mă povăţuieşte, blând ca într-un acord tacit, să nu spun despre cele petrecute nimănui, nu doar părinţilor, ba chiar să am curajul şi bucuria de a tăcea. Mă întrebam cu teamă cât aş fi rezistat să nu divulg nimic mamei, însă, văzând că, odată întorşi la vilă, iar mai târziu la Tōkyō, am reuşit

să nu spun nimic, m-am liniştit complet şi n-am mai avut mustrări de conştiinţă.

După cum era de aşteptat, strămătuşa de la Takagi-chō era într-o stare de agitaţie soră cu nebunia. Ca s-o calmeze, mama a trebuit să-şi stăpânească propria-i spaimă (deşi ea ar fi putut înnebuni mai repede) şi să mimeze ea însăşi calmul, ascunzându-şi ochii roşii. De aceasta, când m-am întors la vilă, ea, mai înaintea mătuşii, a fost cea care a scos un strigăt de bucurie şi m-a luat în braţe. După aceea, nu m-am putut opri din plâns mai bine de o oră.

Când m-am întors, însoţit de Okotan, un asfinţit grăbit, vestitor al toamnei, înroşea streşinile caselor, iar cicadele de seară îşi începuseră concertul. Mama ne-a tras un perdaf zdravăn, şi nu s-a oprit decât mult după ce se întunecase.

A doua zi am făcut febră. Pentru că doctorul ne-a recomandat să ne întoarcem la Tōkyō, ca eu să mă pot reface în linişte, ne-am strâns bagajele în mare grabă şi ne-am urcat în tren, întreaga familie. Pe mine m-au învelit într-o pătură şi Okotan m-a cărat în spinare, ca pe un copil mic. Mulţi călători mă priveau, compătimitori, iar asta mă făcea să mă simt mândru ca un prinţ. Cât de orgolioşi ne poate face visarea!

Trenul a intrat în Tōkyō la ceasul când străzile se animau, iar firmele începeau să se lumineze. Pe podul Ōhashi, ale cărui felinare tocmai fuseseră aprinse, oamenii zoreau în căutarea distracţiei, iar eu le priveam forfota. Chiar atunci, ferestrele unei bănci de lângă piciorul podului s-au luminat la unison, albastre.

Mă temeam că tatăl meu mă va certa aspru, aflând că, peste vară, nu izbutisem să învăţ să înot – de fapt, nici măcar să plutesc pe apă. Însă, în acelaşi timp, eram cuprins de o mulţumire de neclintit: mă întorsesem acasă

fără să ştiu să înot, dar cunoscusem un adevăr pe care cu greu un om îl poate transmite altui om – un adevăr pe care, ani mai târziu, aveam să-l urmăresc în peregrinările mele, un adevăr pentru care, la nevoie, puteam să-mi dau şi viaţa.

HARUKO

Melitta: Frumosul trandafir!
Sappho: Arde pe buzele-ţi.

Franz Grillparzer – *Sappho*

I

Oare-şi mai amintesc oamenii de numele Haruko Sasaki? Li se pare că l-au mai întâlnit, dar n-ar şti să spună unde. Au rămas doar cu impresia neclară a unui amestec de splendoare şi tragism, ca a zarvei de la ieşirea unui teatru, când piesa s-a sfârşit. Da, impresia aceasta o lasă numele femeilor din generaţia anterioară.

Când s-a petrecut incidentul, eu aveam nouă sau zece ani. Familia a ascuns ziarele, aşa încât să nu ajung şi eu să citesc. De aceea nu mi-o aminteam decât vag: o mătuşă tânără, care la un moment dat a dispărut. Însă, patru sau cinci ani mai târziu, am aflat din întâmplare detaliile scandalului, iar apoi, pe toată perioada adolescenţei, Haruko mi-a revenit în memorie într-un mod oarecum simbolic, ca o floare rară pe care ai văzut-o odinioară într-un atlas occidental, la ora de ştiinţe naturale, al cărei nume ţi-l aminteşti şi apoi îl uiţi iar, însă nu te părăseşte de tot, ca un gând care nu te lasă-n pace. Cu timpul,

numele s-a fixat în mine, ca un trandafir gravat adânc în metal, aşteptând doar să i se dea culoare.

În plus, numele ei avea tendinţa să se lege de toate amintirile mele ruşinoase, de curiozitatea smintită şi de respectul absurd pentru dorinţele carnale, devenind, în ceea ce mă privea, ca un tabu sau o incantaţie magică.

Scandalul nu era nici mai mult, nici mai puţin decât o fugă din dragoste, ceva foarte obişnuit în acea epocă. În vremea în care reclamele la băuturi tonice sau produse cosmetice ocupau câte o pagină întreagă de ziar, cu siguranţă că va fi apărut şi un articol despre ea, cu titlul de o şchioapă, *Fiică de conte fuge cu şoferul personal*, însoţit de fotografia mărită, de la absolvire, a fetei. N-am văzut niciodată acel articol cu ochii mei, dar fotografia, făcută cu mai bine de doi ani înainte, înfăţişa o elevă cuminte şi la locul ei, însă, nu se ştie de ce, era încruntată şi avea o expresie nemulţumită. Poate că doar mijise ochii pentru că peluza din curtea şcolii era prea luminoasă. În orice caz, faptul că fusese folosită o fotografie şcolară în articolul despre o fugă amoroasă mi s-a părut o stranie coincidenţă. În seara absolvirii, bătrânul şofer al familiei noastre, care primise şi el o cupă cu *saké* pentru a sărbători evenimentul, a făcut o hemoragie cerebrală şi a murit. În testamentul pe care-l rescria la fiecare început de an, deşi nu avea nici o avere personală, l-a recomandat ca urmaş pe un anume ucenic al său în care avea cea mai mare încredere. Familia mea s-a gândit că era mai bine să aibă un şofer tânăr, chiar mai necizelat, decât unul bătrân, care să facă un accident cerebral tocmai când se afla la volan, şi astfel tânărul a fost angajat de familia Sasaki.

Haruko era sora mai mică a mamei mele, însă erau surori vitrege: actuala mea bunică, mama lui Haruko, este a doua soţie a bunicului meu. Deşi provenea din cartierele

de plăceri, bunica se stilase odată cu vârsta şi ajunsese să aibă o anumită prestanţă.

În copilărie, Haruko era durdulie ca personajul legendar Momotarō şi de asta chiar o strigau Momo-*chan*. În adolescenţă, şi-a schimbat proporţiile şi, chiar dacă trecea drept slabă, avea un trup cu forme plăcute. Toată lumea o îndrăgea. Se înţelegea bine cu băieţii. Însă şi mai bine se înţelegea cu fetele. Se înţelegea bine cu toată lumea. Era ca şi cum oricine, odată ce o întâlnea, se simţea dator s-o iubească. Iar ea, la rândul ei, nu-şi imagina că exista cineva care ar fi putut să n-o iubească.

Cu toate acestea, cam din vremea liceului a început, în mod ciudat, să-i deteste pe bărbaţii de rând: grădinarii, negustorii, muncitorii sau diverşii pierde-vară întâlniţi prin oraş. Şi nu doar atât. Încrunta din sprâncene şi când vreo prietenă îşi lăuda tânărul profesor particular. Dacă se plimba cu prietenele prin oraş, iar un ucenic de prăvălie întorcea capul după ea, cu riscul de a cădea de pe bicicletă, pe chipul ei se citea un dispreţ aproape dureros. Astfel, se putea crede că-i prefera pe băieţii aroganţi şi plini de ifose din clasa ei socială; şi totuşi, se zvonea că şi pe ei îi trata cu răceală şi nu-i lăsa nici măcar s-o sărute.

Într-o zi, Haruko a fugit, din senin, cu şoferul familiei. Acest lucru le-a pus pe colegele ei într-o stare de nespusă agitaţie şi, o vreme, numai despre asta au vorbit, plângând sau râzând, de parcă ele însele fugiseră cu iubitul. Şi-au amintit că, odată, una dintre fete a remarcat cum se reflecta cerul pe cozorocul negru al şepcii şoferului – devenit între timp soţul lui Haruko – şi că nimic nu era mai frumos ca surâsul lui, cu dinţii atât de albi, în umbra chipiului. Atunci Haruko a strâns din buze şi s-a întunecat la faţă, fără să spună un cuvânt.

În orice caz, Haruko şi şoferul au trăit împreună. Familia mea se îngrijea şi de sora cea mai mică a şoferului, pe

atunci în vârstă de opt ani. Cu ocazia scandalului, s-a întrerupt oficial orice relaţie cu ei, însă se pare că bunicul le trimitea bani pe ascuns.

Ceea ce mă făcea să visez nu era incidentul în sine, cu toată tenta lui de operetă, ci viaţa ei lungă şi enigmatică de după fugă. Ori de câte ori mă simţeam obosit de monotonia propriei mele vieţi, visam la viaţa ieşită din comun a mătuşii mele, riscantă şi solitară ca a unui saltimbanc.

Ce s-a întâmplat cu „femeia care a apărut în ziare”? A fost dată uitării. Poate că ea însăşi a simţit că a fost ştearsă din propriul ei trecut. Ceea ce fusese s-a stins odată cu memoria oamenilor; dar femeia din prezent era mereu urmărită de memoria ziarelor, iar atunci când oamenii o întâlneau, se gândeau mai degrabă la ceea ce fusese decât la ceea ce devenise. În plus, Haruko de acum o privea stăruitor pe Haruko din trecut, în timp ce aceea nici măcar nu-i arunca o privire celei de acum.

Toate buzele care au şuşotit despre ea, toate urechile care s-au plecat să asculte, toţi ochii care i-au studiat fotografia din ziar nu se poate să nu-i fi influenţat viaţa. Putea trăi doar cum ar fi sperat ei sau cum s-ar fi temut; nu mai putea trăi cum voia ea.

Dar oare n-ar fi putut trăi şi altfel? Într-un fel care să nu fie nici aşteptat, nici neaşteptat. O viaţă intensă, croită pe măsură. Eu aşa visam şi-mi doream pentru ea.

Totul a fost în zadar. Am înţeles că cea din imaginaţia mea nu era mătuşa Haruko. Ea s-a întors. La casa bunicului, împreună cu sora mai mică a soţului, care murise pe front. Bunicul Sasaki era de mult notoriu pentru excentricităţile sale: nu suporta telefonul şi refuzase cu încăpăţânare să fie instalat unul acasă; de câţiva ani, de când devenise hemiplegic, luase obiceiul să-şi satisfacă toanele încă de când se trezea dimineaţa: a angajat din

nou un servitor pe care îl concediase cu zece ani în urmă; a căutat în depozitul casei, timp de vreo trei zile, pipa de marinar pe care o cumpărase la Berlin în anul 1902; a reluat relaţiile pe care le rupsese cu cincisprezece ani în urmă cu un prieten şi i-a oferit, plin de generozitate, un tablou de Vlaminck; i-a venit pofta să mănânce anghilă *anago* şi şi-a pus servitorii să caute prin tot oraşul, deşi, la vremea aceea, în Tōkyō mai existau doar centre de aprovizionare raţionalizată – într-un cuvânt, parcă era posedat. Într-o dimineaţă, a dat ordin să fie adusă înapoi Haruko. Cu excepţia părinţilor mei, toate rubedeniile s-au opus, însă toată viaţa lui bunicul a jubilat când familia se coaliza împotriva lui. Străunchiul meu din Kyūshū, care aflase şi el vestea nu se ştie cum, i-a trimis o telegramă: „Total opus cazului Haruko”. Bunicul, în al nouălea cer, a păstrat telegrama sub pernă şi o arăta oricui venea. Era numai un zâmbet, ceea ce avea darul să o amuze pe bunica: „Numai în momentele astea pare şi el un moşneag de treabă.”

În anul Shōwa 19[2], la începutul verii, am mers împreună cu mama şi fratele meu mai mic – dar fără tatăl meu, care pe atunci lucra la Ōsaka – s-o vizităm pe Haruko, la familia Sasaki. Îndată ce începuse războiul, bunicul se mutase la periferie. În noaptea dinaintea vizitei n-am putut dormi aproape deloc. În mod bizar, nu imaginea lui Haruko îmi venea în minte, aşa cum mă obişnuisem, ci bârfele despre străbunica mea care, cu cruzime, a ars odată moxa pe tot corpul unei slujnice care intrase în graţiile străbunicului, lăsând-o mai mult moartă decât vie, sau povestea înfricoşătoare despre piatra de pedeapsă din grădina familiei Sasaki, înainte de incendiul din timpul Marelui Cutremur[3]. Se spunea că un tânăr samurai care se făcuse vinovat de adulter fusese pedepsit acolo, iar sângele lui

[2] 1944. Perioada Shōwa este cuprinsă între anii 1926-1989.

împroşcase acea lespede care, de atunci, se auzea plângând cu suspine noapte de noapte...

Haruko stătea în picioare, în faţa uşii. În mâna dreaptă, pe care purta o mănuşă de piele, ţinea lanţul lui Schalk, un câine ciobănesc german despre care se spunea că ar fi descendentul direct al unui renumit câine din Germania. Haruko avea pantaloni gri largi, cu croială feminină, şi o superbă jachetă în carouri. La gât purta un colier de o simplitate căutată, cu nişte mărgele din lemn vopsite în alb. Blana neagră a câinelui contrasta elegant cu modelul scoţian al jachetei. Nu-şi arăta deloc vârsta – treizeci de ani. Şi atât.

— Bine aţi venit! i s-a adresat Haruko mamei.

Nu se citea nimic pe chipul nici uneia dintre ele.

— Am vrut să ţi-l prezint pe fiul meu.

— Oo, cât a crescut! Hiro-*chan*[4], mai eşti la Gakushūin[5] sau ai absolvit deja?

M-am prefăcut timid, ca să-mi ascund dezamăgirea.

— Mai am doi ani.

— Băiatul acesta îmi vorbeşte ca unei necunoscute! Dacă mă mai priveşte aşa, am să-i arăt eu lui! Haide, draga mea soră, intraţi şi aşteptaţi-mă puţin. Trebuie să plimb potaia.

Schalk a pornit brusc. Lanţul întins a făcut să scârţâie pielea mănuşii. Fără să vreau, mi s-a părut că şi inima mea a gemut. Haruko a plecat cu câinele, fără să ne mai adreseze vreun cuvânt. Ajunsă la colţul străzii, a întors capul spre noi şi ne-a zâmbit. Nu era un zâmbet afectuos.

---

[3] Marele Cutremur din Regiunea Kantō, produs în 1923.

[4] Diminutiv de la numele Hiroshi.

[5] Renumită şcoală, deschisă iniţial numai pentru copiii nobilimii japoneze.

Era un zâmbet lipsit de strălucire şi putere, de o frumuseţe uscată.

— Oare de ce ne-o fi tratând cu atâta răceală, deşi nu ne-a mai văzut de zece ani, pe Aki-*chan* şi pe mine? am întrebat-o pe mama.

Nu mi-a răspuns la întrebare, dar a murmurat printre dinţi:

— Surori sau nu, femeile sunt nişte monştri.

Apoi a intrat în casă.

Totul era o mare dezamăgire.

Nepăsarea prefăcută a bunicii şi a mamei, care încercau să îngroape un scandal de familie profitând de confuzia generată de război, încă mai mergea. Dar Haruko din închipuirile mele nu putea fi aşa. Ea trebuia să fie „scandalul”. (Poate că, fără să-mi fi dat seama, îmi însuşisem perspectiva cititorilor de ziare). Trebuia să fie nenorocirea, dezastrul şi un nou mod de viaţă care să mă ameninţe şi să mă farmece în acelaşi timp. Printre alte lucruri care m-au dezamăgit a fost şi faptul că, din câte se spunea, Haruko nu-şi pomenea niciodată soţul mort. Prinsă şi ea în nepăsarea simulată din jur, se purta de parcă-şi propusese să câştige concursul indiferenţei şi era foarte departe de imaginea de fiinţă vulnerabilă pe care mi-o formasem în visele mele.

Mama nu voia în ruptul capului s-o invite la noi. Pe urmă, eu am fost toată vara plecat cu nişte prieteni în excursii, şi astfel n-am mai avut contact cu ea.

Ca să fiu cinstit, în acea vară, pe cât de mult mă dezamăgise Haruko, pe atât de mult îmi ocupa gândurile Michiko, cumnata ei mai mică, pe care o cunoscusem în ziua în care am revăzut-o pe Haruko. Ca s-o scape de conscripţia pentru munca obligatorie, Haruko l-a rugat pe tatăl meu s-o angajeze pe Michiko, de formă, la compania

lui. Însă mama o trata ca pe o servitoare, probabil pentru simplul motiv că era sora mai mică a unui şofer. Văzând aceasta, am fost cuprins de o ură puternică faţă de mama, care m-a uimit până şi pe mine.

Michiko era totdeauna îmbrăcată curat, dar avea un aer nerafinat, care îi sporea totuşi şarmul. Avea sprâncene domoale şi un râs reţinut. A fost dată în grija unui cuplu de servitori fără copii care locuiau într-o anexă a casei şi se zvonea că în curând chiar aveau s-o adopte.

Nu ştiu de ce, dar nu puteam s-o uit. Îi ghiceam formele trupului mai pline decât şi-ar fi închipuit cineva doar privindu-i faţa de copil. Avea însă un fel de ezitare, destul de iritantă, şi în vorbire, şi în comportament.

Nu reuşeam s-o văd de fiecare dată când mergeam în vizită la casa bunicului. Ea fiind şi foarte tăcută, vara aproape că trecuse fără să avem o ocazie de a sta de vorbă, doar noi doi.

Într-o noapte, m-a trezit gândul că ar fi putut fi bolnavă. Nu-mi dădeam seama dacă ideea îmi venise când eram treaz sau în vis. Mi s-a părut absurd să merg a doua zi la casa bunicului ca să văd dacă era adevărat, însă, apoi, faptul că nu am mers s-a întors împotriva mea, sub forma unor neplăceri: am spart un bol de ceai, m-am urcat în trenul greşit, mi-am uitat ceva acasă la un prieten, mi-am pierdut portofelul, mi s-a tot rupt mina la creion... În cele din urmă, am lăsat mândria la o parte şi m-am dus s-o văd. Necunoscând frământările mele, m-a salutat scurt şi politicos, ca pe un străin, şi şi-a văzut de treburi. M-am prefăcut iritat, dar m-am întors acasă beat de fericire. Uitându-mă în oglindă, am descoperit chipul nătâng al unui îndrăgostit.

De teama războiului, la începutul toamnei, mama şi fratele meu mai mic s-au refugiat în casa unei cunoştinţe, în vârf de munte, în prefectura Y. Eu nu i-am putut însoţi,

pentru că eram consemnat la muncă, deopotrivă cu alţi elevi, într-o fabrică. Cu o săptămână înainte să se refugieze cu toate bagajele, mama şi fratele meu s-au dus acolo în recunoaştere, pentru câteva zile.

II

Vara se sfârşise, însă soarele bătea mai puternic chiar decât în unele zile potolite de vară. Pe nesimţite, rândunelele s-au răzit.

Într-o zi, când mă întorceam de la şcoală, am zărit, pe peronul unde aşteptam trenul, două rândunele întârziate. Îşi făcuseră probabil cuib sub streaşina unei case din piatră, dincolo de calea ferată şi de şoseaua paralelă cu ea. Din când în când se intersectau în zbor, ca într-un număr antrenant şi periculos de acrobaţie. Dădeau din aripi fără să le pese nici de cer, nici de pământ. Spiritul lor simplu şi luminos mi s-a întipărit în suflet.

Aveam nouăsprezece ani. Ea n-avea decât optsprezece. Gândul mă făcea să roşesc, de parcă cineva mă surprinsese făcând cine ştie ce fărădelege. A avea o asemenea vârstă mi se părea la fel de ruşinos ca a mă plimba pe stradă cu o mătură agăţată de dos. Îmi era foarte limpede ce aşteptam. Însă n-aveam încredere, la vârsta aceea, că m-aş fi putut călăuzi singur. Mă învârteam mereu în cerc, ca o pisică ce-şi vânează coada.

Rândunelele mă învăţaseră ceva despre uşurinţă. Îmi doream să am nişte ochi de fată, cu gene lungi, şi prin ei să le mai privesc o dată zborul. Prima oară, îmi arătaseră doar o jumătate de lecţie.

Am primit o vizită neaşteptată: era Haruko. Venise neanunţată, la o oră când nu era nimeni acasă, şi a aşteptat să ne întoarcem. Însă n-am găsit-o acolo unde mi-a spus slujnica; pe fotoliul din ratan de pe verandă, scăldat

de razele soarelui, era lăsat un tricotaj început, în nuanţe de albastru.

În ajunul refugiului, toată casa era dată este cap. Dincolo de grămezile de bagaje, întunecate, se zăreau, luminate, ferestrele dependinţei. De acolo răzbătea şi un râs feminin pe care nu-l recunoşteam. Mi s-a părut că se amestecă şi voci de bărbaţi.

Am luat-o în grabă pe coridorul cu rogojini care ducea spre dependinţă, dar m-am oprit brusc când femeia cu pantaloni largi, aplecată peste pervaz cu o ţigară în mână, s-a întors către mine şi mi-a aruncat o privire pătrunzătoare. Pe chipul ei se reflecta şi strălucirea vegetaţiei de afară, însă avea o prospeţime şi o lumină aparte, de parcă ar fi fost pictat. Înainte s-o recunosc, mi-au venit în minte vorbele ciudate pe care mi le adresase un coleg în timpul pauzei de la lucru: „Nevestele de marinar se machiază întotdeauna prea puternic.” Când l-am auzit, în mintea mea s-au iscat nişte imagini indecente... Confuz, am privit-o pe Haruko cu ochii mijiţi, de parcă acum o vedeam pentru prima oară. Aşa am reuşit să mă liniştesc.

— Ah, bine ai venit! mi-a spus, pe tonul ei obişnuit, de parcă se gândea la altceva.

Am hotărât în sinea mea să n-o văd în această persoană puternic machiată decât pe mătuşa mea, şi niciodată pe Haruko. Poate că, aşa, n-avea să-mi observe imaturitatea. Pentru că cele cărora le spui „mătuşă” te consideră de vârsta potrivită, fără să aibă ceva de obiectat.

I-am explicat, stând în picioare, că mama şi fratele meu cel mic plecaseră să vadă locul în care urma să se refugieze şi că aveau să se întoarcă până seara. Mătuşa s-a aşezat cu fundul pe pervaz şi a remarcat, fără legătură: „Adăpostul vostru antiaerian nu-i mic deloc!”

— Avem altul pentru persoane. Cel de aici e un depozit pentru bunuri, în caz de nevoie. Mă întreb dacă şi serveşte la ceva.

Doi bărbaţi m-au salutat cu o plecăciune, recunoscându-mă. Erau doi angajaţi ai sucursalei din Tōkyō a companiei tatălui meu. Fuseseră însărcinaţi să construiască un adăpost simplu, pătrat, pe locul unei mici grădini asemănătoare cu cele ale pavilioanelor de ceai, dar căzută de mult în paragină, aflată în faţa dependinţei. Erau foarte leneşi: dacă mutau un bolovan, se odihneau o oră, iar dacă dădeau două picături de ploaie se făceau imediat nevăzuţi.

Îmi era antipatic de multă vreme angajatul cel înalt, care se prefăcea că munceşte cu mare entuziasm, îmbrăcat în maiou. Avea doar nouăsprezece ani, dar se vedea că ştie ce sunt femeile. De când aflasem că mă luase în zeflemea, spunându-i menajerei că, în privinţa asta, eram cu caşul la gură, îl uram profund. Era cea mai mare insultă să-i spui aşa ceva cuiva de vârsta mea. De aceea, când s-a apropiat de gratiile ferestrei şi, fără să-mi arunce măcar o privire, i s-a adresat lui Haruko pe un ton familiar, am simţit că mă sufoc:

— Doamnă, am săpat încă 50 de centimetri. Mai daţi-mi vă rog o ţigară!

Însă şi mai mult m-a uimit atitudinea mătuşii. S-a sprijinit cu genunchiul de pervaz şi s-a agăţat cu o mână de gratii.

— Ştii ce? Îţi mai dau o ţigară, doar că de data asta o să fie una începută. Ia-o cu gura, ca pe cealaltă.

— Dar, doamnă, asta e şi aprinsă... s-a plâns el, dar în acelaşi timp şi-a umflat pieptul musculos, străbătut de o poftă subită.

Aştepta ţigara din care se scutura jar cu o expresie de câine întărâtat. Pentru o clipă, m-am simţit dezgustat şi mi-am întors privirile.

— Ei? Eşti mulţumit? l-a întrebat Haruko pe un ton studiat, care m-a dus cu gândul la mireasma gardeniilor, dar cu vocea atât de ridicată, încât aş fi auzit-o şi dacă-mi astupam urechile.

Am fugit în camera mea, unde am rămas pe gânduri vreo jumătate de oră. Când am coborât din nou, am găsit-o pe Haruko aşezată pe fotoliul de pe verandă şi tricotând, cu un aer plictisit. În cele treizeci de minute, nu făcusem decât să caut un pretext suficient de bun ca să pot coborî din nou la mătuşa mea. Probabil că e un lucru obişnuit la vârsta mea, însă suntem adesea obsedaţi să ne observăm atent pe noi înşine, iar a ne privi eul dezgolit poate fi la fel de înfricoşător, fiziologic vorbind, ca a privi chipul unei femei. Strategia e aşa: cauţi înăuntrul tău „eul care se observă pe sine” şi apoi poţi începe să te frământi în linişte. În orice caz, mă simţeam cotropit puţin câte puţin de un fel de durere plăcută. Mă străduiam din răsputeri să descopăr ceva în spatele gesturilor şi vorbelor banale ale mătuşii mele. Dintr-odată, am avut senzaţia că am găsit, însă în acelaşi timp mi s-a părut că văd şi urâţenie, aşa cum fusese scena la care asistasem mai înainte. Aşa cum odinioară scandalul lui Haruko le scosese din minţi pe colegele ei de clasă, tot aşa era foarte posibil ca eu, la simpla pomenire a numelui ei, să fi visat o „vulgaritate pură”, ca un animal care aleargă pe un câmp, gâfâind, cu limba scoasă de sete – cu alte cuvinte, o pasiune necunoscută.

Gândul acesta m-a făcut s-o privesc pe mătuşa mea pe furiş, cu o expresie plină de reproş, care-mi venea natural, pentru că-mi ghicise vârsta. Mi-am amintit totodată şi de cuvintele ei, când ne-am întâlnit prima oară: „Dacă mă mai priveşte aşa, îi arăt eu lui!”

— Lumea spune că războiul o să se termine la toamnă. Unii prieteni susţin că guvernul Koiso vrea să negocieze

pacea. Din partea mea, să se termine cât mai repede, fie şi prin capitulare.

— Serios? Nu-ţi place războiul?

Mi-am închipuit că avea să-mi vorbească despre soţul mort pe front şi am simţit că-mi sticlesc ochii. Însă imediat, ruşinat de propriile aşteptări, m-am temut că o va face şi m-am grăbit să răspund, cu inima bătându-mi în piept:

— Nu. Am ajuns cu toţii la disperare.

De fapt, nu mă simţeam deloc „disperat”. Numai că, atunci când mă aflam în faţa ei, mă cuprindea un plăcut impuls de a căuta ceva decăzut în mine, cu care să mă laud.

Cât am stat de vorbă, n-am întrebat-o nici măcar o dată de Michiko. Nu mi s-a părut potrivit. Nu ştiu de ce, dar nici mătuşa mea n-a pomenit-o.

Un alt eu dinăuntrul meu, diferit de mine, mă lua peste picior: faptul de a nu putea pomeni numele fetei nu însemna oare că eram îndrăgostit de ea? Însă eu, ca un băiat care nu vrea să arate nimănui poeziile sale stângace, nesuportând să fie criticat, mă temeam ca dragostea mea să nu fie descoperită, dar nu de către Michiko, ci de oricine altcineva din jur. Înfumurarea mă făcea să cred, într-un fel superstiţios, că, odată ce pronunţam numele ei, aveam să mă dau de gol. Nu ştiam că încăpăţânarea mea de a nu vorbi despre ea stârnea şi mai multe bănuieli.

Peste grădină se lăsa înserarea. Mama şi fratele meu nu se întorseseră încă. Slujnica a venit să ne anunţe că baia era pregătită. La sugestia mea, Haruko s-a dus prima.

Brusc, nu m-am mai putut gândi decât la ce se petrecea acolo. Îmi imaginam până şi ferestrele pe care se prelingeau aburii greoi. Grătarul de pe jos era încă uscat. Cu tălpile goale pe lemnul de chiparos, Haruko avea să simtă că sosise toamna. În lumina slabă a băii, pe trupul ei jucau umbre, de parcă ar fi fost pătruns de tristeţe şi

visare. Am auzit sunetul capacului ridicat de pe cadă[6] şi clipocitul apei pe care şi-o turna pe trup. Se lăsase în genunchi ca să-şi poată turna mai bine apa pe umeri şi o strălucire întunecată îi cobora pe umeri şi printre sâni, până în zona cea mai umbrită...

Zumzăitul unui ţânţar pe la urechi m-a făcut să revin la realitate. Am simţit ceva mişcându-se pe cotiera fotoliului de ratan pe care stăteam. Era un fluture mare. Avea aripile albe, presărate cu puncte verzi şi roşii. Mi s-a părut că emana un miros neplăcut, ca de floare putrezită. De îndată ce am întins mâna după una dintre andrelele argintii, sclipitoare, lăsate de mătuşa mea, cu gând să-l alung, fluturele, speriat, şi-a luat zborul, izbindu-se de faţa mea. Am rămas cu andreaua argintie şi ascuţită în mână.

Întotdeauna mă cuprinde un sentiment ciudat când văd o femeie frumoasă tricotând şi lucrul pe care a reuşit să-l facă, cu migală. E ca şi cum aş primi o îmbrăţişare indirectă, duioasă şi grijulie.

Palma mea şi-a întipărit în memorie răceala plăcută a andrelei. Mi-am dat seama că am recurs la această armă blândă ca să străpung cu ea fluturele.

— Mama ta încă nu s-a întors? m-a întrebat Haruko, venind pe coridor, cu o voce pe care baia parcă o făcuse şi mai onctuoasă.

Am pus repede andreaua pe masă şi m-am întors către ea. Purta *yukata*[7] pe care slujnica o pregătise, probabil, pentru mama. Am rămas uimit: nu mai era vremea de purtat *yukata*; dacă şi-o pusese pe post de pijama, asta

[6] În băile tradiţionale japoneze, pentru a face economie, toţi membrii familiei se scaldă (de obicei pe rând, în ordinea importanţei) în aceeaşi apă, în care intră după ce s-au spălat pe corp şi s-au clătit, în afara căzii. Ca apa din cadă să se păstreze cât mai mult timp fierbinte, cada, când nu este folosită, este acoperită cu un capac.

[7] Kimono uşor de vară, din bumbac.

însemna că voia să rămână peste noapte la noi? Însă, bineînţeles, nu lucrul acesta m-a tulburat; faptul că purta o haină de-a mamei mi-a dat un fior. Ca un fel de greaţă de natură morală, ca durerea absurdă şi totodată cât se poate de reală pe care un copil o resimte în vis.

Haruko n-avea nici cea mai mică idee despre ce se petrecea cu mine. Abia ieşită din baie, avea un parfum plăcut, ca de copac înflorit, scăldat în razele soarelui de după-amiază. S-a aşezat pe un scaun în faţa mea şi şi-a aprins ţigara de la jarul beţigaşului împotriva ţânţarilor. O mică reflexie roşie i-a strălucit în ochi, accentuându-i frumuseţea genelor lungi. O priveam fără să clipesc. Întunericul care ne învăluia mi-a adus din nou fericirea dulce pe care o simţisem cu puţin timp în urmă. Apoi m-a cuprins un puternic sentiment de uşurare, de parcă mi-ar fi venit să izbucnesc în râs.

În mod straniu, cauza uşurării mele era chiar acea *yukata* care, cu câteva zeci de secunde în urmă, îmi provocase o durere violentă. Acum îmi alina tulburarea şi mă făcea să cred că totul va fi bine şi că sentimentele mele n-o vor lua pe o cale greşită. Poate că durerea dinainte îmi trezise partea cea mai obişnuită şi mai fermă a inimii mele pentru că mama veghea asupra mea, fără cuvinte, din trenul care o aducea spre casă, zgâlţâind-o.

Cât am luat masa împreună, în sufrageria ale cărei ferestre erau acoperite cu draperii groase, pentru camuflaj, ca şi în timpul petrecut după cină, am reuşit din nou să-i ţin piept lui Haruko, cu multă inocenţă. Trecuse de ora zece, însă mama şi fratele meu nu se întorseseră. Mătuşa s-a culcat în camera de oaspeţi de la parter.

Eu am urcat în camera mea de la etaj şi m-am strecurat pe sub plasa albă de ţânţari, însă, după cum aveam obiceiul, nu m-am întins imediat, ci m-am aşezat pe pat, privind fără ţintă întunericul din cameră, prin transparenţa

plasei. Chiar atunci s-a auzit un avion de patrulă zburând pe deasupra casei. Mi se părea că eram în zona pe care luna o lumina cel mai puternic. Am căscat din toate puterile.

Aşa cum ni se întâmplă când o zi ajunge la final fără ca toate lucrurile să se fi încheiat complet, iar noi ne aruncăm de bunăvoie într-o inerţie călduţă, aproape animalică, în noaptea aceea ar fi trebuit să dorm adânc şi să nu mă trezească zgomotul uşor al clanţei. Şi totuşi, m-a trezit. De parcă l-aş fi aşteptat. Luna deja apusese şi în cameră domnea un întuneric dens.

— Cine-i? am întrebat.

N-am primit nici un răspuns.

Am aprins veioza cu bec închis la culoare, de camuflaj, şi n-am reuşit să zăresc decât o siluetă albă, în apropierea uşii.

— Cine e? Mama? Ce e?

Silueta s-a apropiat şi am recunoscut *yukata* mamei.

— Mamă, tu eşti? Ce s-a întâmplat?

Am auzit un chicotit, neaşteptat de aproape, şi imediat plasa de ţânţari a fost trasă la o parte cu putere. Cineva s-a strecurat înăuntru şi a rămas în picioare lângă colţul patului. Am îndreptat cu greu lumina veiozei spre acea siluetă. Mi s-a arătat un chip de nevastă de marinar, cu prea mult fard strălucitor.

— Fricosule! Ce-o tot strigi pe mami? Câţi anişori ai tu, Hiro-*chan*?

Am crezut că am înţeles. Dar, chiar şi aşa, pentru o clipă am rămas buimac, de parcă i s-ar fi întâmplat altcuiva. Apoi, dintr-odată, un fior plăcut mi-a străbătut corpul.

Haruko se urcase deja pe jumătate în pat. Cu damful patului se amesteca un fel de iz de animal dat cu pudră albă. În lumina slabă, îi zăream sclipirile dinţilor, emanând încântare. Din cauza fiorului care mă cuprinsese şi a inimii

care-mi bubuia în piept, abia puteam ţine lampa. În plus, degetul mic al mâinii cu care o ţineam a început să-mi tremure, ca un vierme alb. M-am temut să nu facă zgomot lovindu-se de celelalte degete.

Însă toată excitarea mea s-a transformat într-o ură la fel de intensă la vederea *yukatei* mamei mele pe trupul mătuşii. O ură de nesuportat. Atunci, m-a cuprins iar un fel de încordare ciudată. Şi iarăşi repulsia mi-a strâns inima.

Cu respiraţia aproape tăiată, îmi pierdusem orice putere. Îmi amintesc că am spus ceva, cu voce stinsă, dar nu ştiu cât timp mi-a luat până am reuşit:

— Nu se poate! Nu se poate să porţi *yukata* mamei. Nu trebuie...

— Atunci s-o scot, nu? Vrei s-o scot? a zis Haruko, persuasiv şi totuşi incredibil de simplu.

Era o voce de neuitat, plină de înţelepciune feminină. N-avea în ea nimic indecent.

Nici nu-mi răspunsese bine că s-a şi scuturat, lăsând *yukata* mamei să-i alunece în jos pe umerii plini. Când apucase să-şi dezlege cordonul?

III

Îmi amintesc impresia pe care mi-a lăsat-o oraşul a doua zi, când m-am dus la şcoală. O impresie de ostentaţie golită de sens şi de singurătate. Copacii de pe marginile străzii luceau în lumina dimineţii. Lumina tomnatică dădea contururi clare umbrelor copacilor şi clădirilor, chiar şi caselor evacuate, rămase pe jumătate în ruină. Lângă gară, câteva femei făceau exerciţii de apărare antiaeriană, trecându-şi vesele din mână în mână găleţi prea pline cu apă. Dintr-un magazin de aparate de radio se auzea, la volum maxim, programul de dimineaţă. Nicăieri nu se simţea vreo urmă de senzualitate. Priveliştea era plată şi liniştită, ca o imagine dintr-un manual de şcoală primară.

Şi eu, copil fiind, de multe ori, când mă trezeam, aveam aceeaşi limpezime în minte. Iar drumul către şcoală îmi răsărea în mintea de elev imaculat ca o cameră luminoasă măturată în fiecare zi. Crengile copacilor din parc foşneau liniştit în adierea vântului. Întotdeauna simţeam nevoia să mă opresc o vreme în faţa vitrinei lustruite a unui magazin de puşti cu aer comprimat...

Cu riscul de a mă repeta: aveam impresia de singurătate. Mă simţeam în largul meu, putând să-mi exprim recunoştinţa cu uşurinţă, fără teama de a vedea un surâs de falsă modestie pe chipul celei căreia îi mulţumeam. De fapt, îmi eram recunoscător mie, mai mult decât mătuşii mele.

Haruko a venit din nou în vizită, la câteva zile după plecarea mamei şi a fratelui meu. Noaptea aceea a fost mai încărcată de senzualitate decât prima.

Însă m-a trezit o voce îndepărtată care şoptea „Micchan”, atât de aparte, încât am avut senzaţia că eu eram Michiko. Nu era numele soţului – nu-l striga pe iubitul ei, plecat dintre cei vii, ci pe Michiko. Cum aş putea explica tulburarea care m-a cuprins? În orice caz, am încercat să răspund chemării grabnice, aproape plângând, de parcă eu însumi aş fi fost Michiko. Era ca strigarea cuiva care străbătuse o câmpie pustie în miez de noapte. Ca vocea iubitului care te strigă de pe lumea cealaltă, aşa cum întâlnim în vechile poveşti cu spirite. Vibra în ea, aproape animalic, toată tristeţea vieţii. Am simţit ieşindu-mi din gâtlej tânguirea unei păsări acvatice. Apoi am simţit surâsul lui Michiko, liniştit şi senin, atingându-mi buzele ca o nălucire.

Mi-am dat seama că nu eram treaz complet. Nu eram sigur că nu eram Michiko. Dar nu înţelegeam nici de ce, Michiko fiind, voiam să răspund chemării triste. Am aprins veioza.

— Micchan! Ah, Micchan!

Suspinele întretăiate erau ale mătuşii mele. Lampa scosese la iveală ceva ce ochii n-ar fi trebuit să vadă. Un „păcat” absolut necesar plăcerii, ceva ce ar fi trebuit să rămână ascuns, pentru a găsi plăcerea, pe chipul lui Haruko. Îşi ţinea dinţii încleştaţi şi ochii pe jumătate închişi, ca o zeitate budistă, iar pe frunte îi pulsau venele, de parcă erau gata să plesnească. Lacrimile i se prelingeau pe la colţul ochilor, udându-i părul.

— Ce-ai păţit?

Nemaiputând suporta acea privelişte, am scuturat-o ca s-o trezesc. De pe chip i s-a şters toată urâţenia şi mi-a zâmbit forţat, dar blând.

— Am avut un coşmar. A fost îngrozitor.

Şi totuşi, n-avea tonul trist pe care oricine îl are când povesteşte un vis urât. N-am întrebat-o de ce a pomenit în somn numele lui Michiko. Dacă era să fiu gelos, puteam fi gelos doar pe mine, care devenisem Michiko; iar dacă nu eram, însemna că o iubeam pe Michiko şi că încetasem s-o iubesc pe Haruko. Era un sentiment foarte complex, pe care îl savuram.

Cuvintele pe care Haruko le rostise în somn m-au făcut să mă gândesc iar la Michiko, pe care o uitasem o vreme. Era duminică şi am luat micul dejun împreună cu Haruko, fără grabă. Razele soarelui de dimineaţă poposiseră pe trupul ei. M-am pomenit cercetând-o atent ca să-i descopăr ridurile aproape imperceptibile de pe frunte, de pe gât şi de la colţul ochilor şi al buzelor. Îmi făcea plăcere să cred că aveam şi eu privirea crudă a adulţilor. Dintr-odată, am simţit o furie violentă. Mi-am zis că o iert pe Haruko, dacă-i găsesc măcar un rid. Fără să-mi pot da seama ce anume era de iertat.

— De ce te uiţi aşa la mine? m-a întrebat ea, făcând un gest cu mâna, de parcă ar fi alungat o muscă.

— Nu e nimic, i-am răspuns, cu un zâmbet dispreţuitor, adresat mie însumi.

Mi-am dat seama că nu aveam decât nouăsprezece ani şi m-a cuprins o bucurie perversă.

La a treia întâlnire, lucrurile n-au mai mers. „Ăsta nu-s eu, nu e corpul meu!”, îmi spuneam, confuz, ca personajul din *Decameron* care s-a culcat din greşeală cu mama, crezând că e fiica. Tristeţea animalică ce ar fi trebuit să vină pe urmă mă cuprinsese înainte. Sunt sigur că aveam expresia palidă şi deprimată a unui filantrop.

Haruko probabil că a intuit ceva, pentru că a început să mă ia peste picior într-un mod vulgar. Furios, era cât pe ce să-i pomenesc de cuvintele pe care le rostise în somn. Am trimis-o la casa ei fără să-i spun clar când aveam să ne mai vedem. Am privit-o, emoţionat, cum ieşea singură pe poartă şi se îndepărta. Grădiniţa din faţa casei era scăldată în lumina călduţă a toamnei. Nu era vorba că n-o iubeam pe Haruko; dar oare nu începusem s-o iubesc din nou pe *acea* Haruko? Alungând-o astfel, oare nu voiam s-o eliberez, ca să-şi poată relua viaţa riscantă şi solitară a unui saltimbanc? Sau poate că dobândisem acea privire de marinar, pe care numai plăcerea o învaţă, şi încercam să fug de plăcere imediat ce ancoram în portul ei?

În mod firesc, Haruko a ajuns în poziţia celui care roagă, iar eu, în poziţia celui care porunceşte. Spre disperarea mea, nu pricepea că, pentru mine, a porunci era mai greu de suportat decât a cere, şi că nu găseam nici bucurie, nici mândrie în a da ordine unei femei cu cel puţin zece ani mai mare ca mine, ci dimpotrivă, mă simţeam umilit.

— Şi atunci, cum să fac? m-a întrebat ea, cu un zâmbet dispreţuitor şi inert, ca prima dată când ne-am întâlnit.

Acum zâmbetul acela mi se părea cea mai frumoasă expresie a ei.

— Să-mi înlesneşti o întâlnire cu Michiko.

— Sigur. E chiar foarte uşor.

Îmi răspunsese foarte calm, ceea ce m-a făcut să bănuiesc că se gândise dinainte la eventualitatea cererii mele.

— I-am promis că poimâine mergem în oraş să cumpărăm un cadou de nuntă pentru o prietenă. Poţi să vii şi tu cu noi.

Îmi arăta genul de tandreţe permis numai acelei femei care i-a furat bărbatului prima noapte de dragoste. O tandreţe care se putea substitui oricărui fel de ură.

Încă de dimineaţă se pornise o ploaie luminoasă, ca de început de vară. Era o dimineaţă care amintea de mătasea uşoară a umbrelelor.

Un bărbat care merge pe stradă însoţit de o femeie frumoasă dă impresia de seriozitate, însă unul flancat de două femei e ridicol. Sperând ca lumea să le ia pe cele două drept surorile mele, îmi pusesem uniforma de şcoală. În acea vreme, a ieşi pe stradă în pantaloni cu croială occidentală, fără moletiere, era mândria mea ascunsă.

Le-am aşteptat în gara S. Curând, în mulţimea pasagerilor care coborau dintr-un tren venit dinspre periferie, am zărit o umbrelă de culoarea caisei. Deşi nu ploua atât de tare, se adăposteau amândouă sub ea, cu trupurile atât de apropiate, încât obrajii mai că li se atingeau. (Eu stăteam oarecum retras şi nu păreau să mă fi văzut.) Nu puteam spune care sunt pletele uneia şi care ale celeilalte.

Nu simţeam nici un pic de gelozie, dimpotrivă, imaginea lor împreună m-a fermecat, aproape făcându-mă să uit că eram acolo pentru prima întâlnire cu Michiko. Era o senzaţie foarte apropiată de plăcere.

Oricât s-ar fi strâns una în alta, o singură umbrelă le apăra cu greu de ploaie. Pe măsură ce se apropiau, distingeam mâna palidă a lui Haruko pe mânerul de

culoarea agatului: udă, de o senzualitate rece. Chipurile lor, pe care se reflecta rozaliul luminos al umbrelei, mă duceau cu gândul la un coş plin cu fructe.

Când m-au zărit, au zâmbit. M-a uimit asemănarea dintre surâsurile lor. O tânără timidă ar fi roşit cu siguranţă când m-ar fi salutat, însă Michiko era atât de anemică, încât sângele nu-i urca în obraji. Oare aşa puteam să le deosebesc surâsurile? De data aceasta, Haruko nu purta machiajul gros al nevestelor de marinar şi arăta aproape de nerecunoscut, întinerită şi frumoasă. Michiko, ca întotdeauna, se fardase şi ea foarte discret, ca un trandafir iernatic, ceea ce-i reliefa frumuseţea fragilă. Însă nu puteam să nu remarc că frumuseţea fetei nu făcea decât să scoată în evidenţă frumuseţea femeii de lângă ea.

În trenul care ducea spre centru, m-am aşezat pe banchetă alături de Michiko, cu acea tristeţe plină de nerăbdare care e o dovadă a dragostei, cu acea disperare care te cuprinde când simţi că nisipul ţi se scurge printre degete. Fata a început să vorbească, cu o încetineală agasantă. Îmi lipsise acea senzaţie de agasare.

— Prietena mea e fata unor oameni bogaţi. Acum s-au refugiat la Chigasaki. E foarte veselă de felul ei. Cică odată, când a vizitat-o logodnicul, dimineaţa devreme, a ieşit cu el pe plajă, în pijama, şi s-au jucat de-a luptele *sumō*. Se pare că asta apreciază el cel mai mult la ea. Căsătoria trebuie să aibă loc peste o săptămână.

Mă bucuram să văd că arată şi ea interesul firesc al oricărei fete pentru căsătorie. Cum încă mă mai deranja gândul că felul lor de a sta sub umbrelă, când ne-am întâlnit, fusese o provocare ascunsă pe care mi-o adresaseră, i-am propus ca la întoarcere să se adăpostească sub umbrela mea, mai încăpătoare. „Ca să ne întoarcem unde?” „Nu vrei să veniţi mai întâi pe la mine să mai stăm de vorbă, înainte să mergeţi acasă?”

„Ba da, dacă e şi Haruko!” Nu insinua nimic, spunea doar, simplu, un lucru care i se părea firesc.

Ne-am dus în cartierul Ginza, însă, fiind o zi ploioasă, n-am întâlnit decât militari cu feţe bronzate, care păreau abia veniţi din provincie. Când le zăreau pe cele două femei sub aceeaşi umbrelă, le adresau priviri pofticioase şi insistente, cum probabil mai făceau doar când îi necăjeau pe proaspeţii recruţi.

În toamna anului Shōwa 19, evacuarea clădirilor de pe Bulevardul Ginza începuse deja şi toate vitrinele erau pline cu vaze somptuoase, aranjate special ca să nu se observe lipsa celorlalte mărfuri. Efectul era sinistru. Prăvăliile renumite îşi disputau acest ultim lux, în iminenţa unui bombardament: magazine de ceasuri, de *cloisonné*-uri, de ceramică, anticari şi alţii, cu toţii îşi umpleau vitrinele impecabil lustruite cu acele vaze imense şi strălucitoare, pe care nimeni nu le cumpăra. Aceste obiecte, fragile şi greu de transportat, exagerat de somptuoase, care la prima bombă ar fi crăpat în mii de ţăndări, erau expuse în casete din sticlă sau în vitrine, fragile la rândul lor. Efectul era năucitor pentru mintea umană; în jurul vazelor plutea o atmosferă de efemeritate şi de neant.

Ploaia a încetat şi ferestrele clădirii din faţă, cu fâşii de hârtie lipite peste geamuri, ca să reziste suflului exploziilor, au început să lucească. Nu mă mai săturam să le privesc pe cele două femei cum studiau o vază, de sus şi de jos, dintr-o parte... Şi asta era o senzaţie foarte apropiată de plăcere. Una nu era de-ajuns: era nevoie de două, una lângă cealaltă. Jacheta bleu a fetei şi cea roşcat închis a mătuşii se reflectau, prin geam, pe suprafaţa albicioasă a vazei din porţelan. Pe lângă dulceaţa neruşinată pe care o emană două femei tinere şi frumoase care stau una lângă cealaltă, s-ar fi zis că şi porţelanul se

resemnase în faţa farmecului lor excesiv, care nu se temea nici de oameni, nici de zei.

— Nu e nimic potrivit! Ne mai învârtim puţin? a spus Haruko, făcându-mă să revin cu picioarele pe pământ.

De ce venisem astăzi aici? De când am ajuns în Ginza nu i-am adresat nici măcar un cuvânt lui Michiko. Nu-mi doream eu să o privesc, să fiu aproape de ea, să-i vorbesc? Am fost adus din nou la realitate, ca şi când m-aş fi trezit dintr-un vis, după ce mai întâi mă trezisem din visul din vis: cele două au cumpărat, de la o dugheană de pe o străduţă lăturalnică, două vaze identice, de un roz pal murdar şi de un gust îndoielnic.

— De ce aţi luat două la fel?

— Ca să avem o pereche! mi-a răspuns Haruko, prompt.

Dacă le invitam la mine, eu aveam să car pachetele pe drumul în urcuş, către casă. Mi le-am imaginat cumpărând nişte vaze luxoase şi grele, pe care abia le-aş fi putut duce în mână. Dacă mi le încredinţa Michiko, puteau fi cele mai voluminoase şi cele mai grele vaze!

Când am ieşit din prăvălie, a început din nou să bureze. Petele de cer senin dintre nori s-au închis ca un evantai.

Cele două au fost de acord să vină la mine. Tot studiind atâtea vaze, starea de spirit mi se schimbase (oare fusese planul lui Haruko?) şi n-o mai puteam privi pe Michiko fără s-o văd şi pe Haruko. Când am coborât din tren, ploaia se înteţise atât de tare, încât umbrela lor de damă nu le-ar mai fi putut adăposti pe amândouă. Astfel, am reuşit s-o iau pe Michiko sub umbrela mea mai încăpătoare. Pe panta abruptă din faţa casei mele, cu atât mai anevoioasă pe timp de ploaie, Michiko a căzut, încercând să evite o bicicletă care cobora în viteză. Pentru că ţineam în mâna stângă pachetul cu vazele, iar în dreapta, umbrela, n-am putut s-o ajut să se ridice imediat. Părea că se lăsase uşor în jos, ca să se aşeze. O clipă, când ne-am intersectat cu

bicicleta, n-am înţeles ce se petrecea. Michiko s-a ridicat singură dar, când am văzut că se ţinea cu mâinile de genunchi, aplecată ca un bâtlan, am strigat-o pe Haruko.

Nu-mi amintesc cum am dus-o până la baie. Îmi amintesc doar senzaţia de agitaţie şi de aspră bucurie.

Probabil că i-am dat imediat mătuşii să ţină pachetul voluminos, apoi, disperat să nu cumva să mi-o ia înainte, am apucat-o de mână pe Michiko şi, fără să-mi pese că şchiopăta, am zorit-o spre casă. Când i-am văzut gambele murdare de noroi, m-am simţit înviorat. Haruko ne-a ajuns rapid din urmă şi s-a năpustit spre Michiko, însă am pus-o să ne aştepte în salon, spunându-i:

— Te rog să stai aici. Mă pricep foarte bine să pansez o rană.

Michiko abia se ţinea pe picioare, pe grilajul de lemn din baie. Arăta ca un copil care venise acasă murdar de noroi, după o încăierare cu prietenii. Nu s-a mişcat cât timp am lipsit eu ca să aduc bandaje şi tot ce trebuia.

— Unde te-ai lovit? Trebuie curăţat repede, altfel intră bacterii şi te infectezi!

Fără un cuvânt, cu gesturi de om pe jumătate adormit, Michiko şi-a ridicat fusta, fără să roşească. Şosetele de lână, care păreau bărbăteşti şi-i ajungeau până la genunchi, erau pline de noroi. Sub pojghiţa de noroi de pe genunchi părea să fie o zgârietură. Prin contrast, pulpele palide aveau o albeaţă de vis. I-am potrivit genunchiul sub robinet şi am dat drumul la apă. Sub jetul puternic, genunchiul începea să prindă o culoare trandafirie. Acolo n-avea nimic, însă alături, pe pielea fină, s-a ivit o julitură destul de mare. Câtă vreme era sub apă, rana apărea de un roz pal, însă când ieşea de sub jet, imediat mustea sângele, de o frumuseţe ireală.

— Ce frumos îţi curge sângele! am exclamat, pradă unei emoţii vii.

Îmi venea să arunc deoparte dezinfectantul şi bandajele. Starea de spirit posomorâtă şi înceţoşată care pusese stăpânire pe mine de câteva săptămâni, de când eram cu Haruko, se preschimbase pe loc, căpătând o mare prospeţime. Ca şi cum vederea sângelui mi-ar fi readus în minte ceva ce uitasem.

IV

Pentru că în casa bunicului nu se mai putea vorbi cu voce tare, o vreme cele două au tot venit pe la mine, sau ne-am întâlnit în oraş. Însă, din ziua în care mi-a prezentat-o pe Michiko, ca o compensaţie pentru ce voia de la mine, Haruko, în mod bizar, nu mi-a mai cerut nimic. Venea întotdeauna împreună cu Michiko şi, după ce se distrau ca nişte fetiţe, plecau împreună. Pretinzând că slăbisem mult din cauza meselor pe care mi le pregătea slujnica, spuneau că trebuie să-mi revin şi-mi aduceau, pe rând, prăjituri şi alte bunătăţi. Aproape că începusem să mă bucur că aveam nouăsprezece ani. Ajunsesem să mă joc, surescitat ca un copil care simte că se apropie ora de culcare. Respectam cu stricteţe regulile jocului. Una dintre ele era să nu le întreb niciodată despre un trecut pe care ele doreau să-l treacă sub tăcere. Pentru Haruko, scandalul de odinioară şi fuga păreau să fi avut mai puţină importanţă decât credeam, iar restul lucrurilor din trecutul ei se transformaseră într-un fel de pisică blândă, care moţăia tot timpul şi doar din când în când mijea ochii şi lingea mâna stăpânei care o mângâia.

Din acest punct, amintirile mele devin dintr-odată neclare. Acea „plăcere” din care voiam să evadez imediat ce simţeam că-i picam pradă, acea „plăcere” care era de neînţeles pentru altcineva decât mine, mă mulţumea foarte tare dar, în acelaşi timp, mă simţeam abuzat. Mi se părea cât se poate de limpede şi, totodată, când încercam

să dezleg iţele problemei, mă pomeneam că nu mai pricep nimic.

A început aşa: jucam toţi trei *mah-jong* şi, pentru că apa pentru baie era gata, i-am propus lui Haruko să intre ea prima, aşa cum mai făcusem şi altă dată.

Acum însă a ezitat:

— Dacă zici tu...

Soarele apunea peste grădină, iar plantele ofilite căpătaseră o nuanţă chihlimbarie. Michiko şi-a îndreptat capul spre grădina pustie, jucându-se distrată cu o piesă de *mah-jong*. Haruko s-a ridicat, însă n-a ieşit din cameră, ci a rămas cu privirile la figurinele de pe o etajeră, înfăţişând un cerb şi o căprioară, de parcă acum le vedea prima oară.

În acel moment, m-a cuprins un sentiment ciudat. Voiam să rămân singur cu Michiko, câtă vreme Haruko ar fi fost la baie, însă în acelaşi timp mi se părea o mişcare extrem de riscantă şi de nesigură. Nelinişstea mea se născuse dintr-o dorinţă stranie de *a fi văzut de cineva*.

Am întins mâna şi am bătut-o uşor pe spate pe Michiko. Degetele mele au simţit o neaşteptată elasticitate. Pentru o clipă, m-am îndoit de puritatea fetei.

— La ce visezi? Mergi şi fă baie. Împreună cu mătuşa.

Am spus-o pe un ton voit nepăsător. Era exact opusul lucrului pe care mi-l doream cu ardoare.

— Păi atunci... să mergem, a spus fata, absentă şi cu o lentoare exasperantă în voce.

În clipa aceea, m-am uitat fără să vreau la Haruko şi i-am surprins în priviri o sclipire obscenă, iar pe chip, o bucurie tulbure. Mi-am dat seama că făcusem o greşeală.

Niciodată nu mi-am dorit mai tare s-o pot reţine pe fată ca în momentul în care ieşea din cameră împreună cu Haruko. Însă niciodată nu mi-a fost mai îmbătătoare şi mai dulce durerea de a-mi interzice ceva.

M-am aşezat cu coatele pe masă, privind absent cum razele apusului aureau fiecare fir al covoraşului pentru *mah-jong* şi creau umbre frumoase. Când m-a vizitat prima oară, mi-am imaginat-o pe Haruko în baie cu o curiozitate indecentă pe care numai puritatea o poate îngădui. Între timp îmi pierdusem puritatea. Ba chiar, în faptul că le trimisesem la baie împreună, mi se părea că percep regretul unei purităţi pierdute pe vecie. Imaginaţia mea nu mai avea putere. Nu reuşeam să-mi închipui ce se petrecea la baie. Mi se părea doar un loc întunecos şi gol. Nu mai vedeam umeri albi care se ridică domol din apa fierbinte...

A fost o baie insuportabil de lungă. Făcându-mi drum prin faţa uşii, mi s-a părut că aud nişte sunete ciudate; nu-mi dădeam seama dacă erau suspine de plâns sau râsete înfundate.

Deodată, am auzit zgomot de paşi grăbiţi. M-am ridicat imediat şi am deschis uşa glisantă. Aburii dinăuntru m-au sufocat. Haruko mi-a surâs fără motiv, însă când i-am văzut mâna încleştată pe braţul lui Michiko, aflată în picioare lângă ea, am avut un şoc. Mai mult decât atât, chipul lui Michiko, cu un zâmbet chinuit şi palid ca de pe altă lume, mi-a dat fiori.

— A avut o uşoară anemie cerebrală. Aranjează te rog câteva perne. E mai bine să stea culcată.

Am plecat după nişte vin, iar Haruko s-a dus să aducă pături din dependinţă, unde îi spusesem eu că le găseşte. N-avea să-i ia mult timp până deschidea dulapurile, găsea păturile şi venea cu ele; teama de a o vedea înapoi îmi stârnea din nou pasiunea pentru Michiko. *Voiam să fiu văzut de Haruko*. Graba mea de a săvârşi acţiunea până nu se întorcea Haruko cuprindea şi nădejdea bizară că se va întoarce cât mai curând. Mi-am apropiat obrazul de obrazul fetei. Era rece ca porţelanul. Mă fascina, aşa cum

te fascinează moartea. Simţeam că nu mai eram eu însumi.

Haruko a dat buzna pe uşă, cu nişte pături în braţe.

— I-ai dat să bea vin?

— Nu-i nevoie, mă simt mai bine.

Vocea fetei era straniu de limpede. Am privit-o, uimit. Acum avea obrajii ireal de roşii. Mi se părea că-mi surâdea din ochi. Apoi s-a uitat către Haruko:

— Vreau să mă ridic. Ajută-mă.

Michiko, cu o pătură pe umeri, a venit să se aşeze la masă, sprijinindu-se de Haruko. N-a vrut să mănânce nimic, doar a înghiţit puţin vin. Avea chipul mai luminat ca de obicei, iar albul frumos al dinţilor îi ieşea în evidenţă. Din când în când îşi sprijinea capul de umărul lui Haruko şi închidea ochii. Atunci, mătuşa părea şi ea cuprinsă de un fel de beţie. Michiko a deschis iar ochii şi a cerut puţin din castanele fierte.

Blândeţea pe care o aduce un mic incident neprevăzut sau liniştea care cuprinde o familie întreagă după un cutremur au darul să orbească pe oricine. Prietenia pare iubire, iar iubirea, prietenie. Până când oamenii îşi pun la loc măştile lor pline de importanţă, diavolul le retuşează, imperceptibil, trăsăturile. O priveam pe Haruko apropiind de buzele fetei beţişoarele care strângeau aproape periculos castana şi nu simţeam nici un pic de gelozie. Ba chiar mi se părea frumoasă expresia ei – probabil că diavolul îi retuşase masca. Mi se părea frumoasă pentru că Michiko o îmbătase; dacă ar fi îmbătat-o un bărbat, n-aş fi văzut-o la fel. Dar dacă aş fi fost eu bărbatul? – nu ştiu cum ar fi fost.

— Mai devreme, când am trecut prin dreptul băii, mi s-a părut că aud un plânset. Care dintre voi era? am întrebat eu, din senin.

Cele două, care stăteau cu capetele sprijinite unul de celălalt, m-au privit cu ochii mari de uimire. Mi-am adus aminte de ziua în care le văzusem sub umbrelă.

— N-a plâns nimeni, a răspuns Haruko.

— Ba, mai bine să-i spunem adevărul! Hiroshi, când Haruko face baie, îşi aduce negreşit aminte de fratele meu care a murit, şi izbucneşte în plâns. Arată ca un copilaş, cum stă aşa şi plânge, goală toată.

Era prima oară când Michiko îşi pomenea fratele mort. Fie că spunea adevărul, fie că minţea, mă obişnuisem atât de mult să respect regulile jocului nostru încât, de teamă să nu le încalc, am schimbat repede vorba, cu o glumă care mi-a venit în minte plecând de la povestea prietenei ei din Chigasaki:

— Serios? Şi eu care am crezut că v-aţi luat la trântă, ca luptătorii de *sumō!* M-am gândit că v-aţi lovit şi aţi izbucnit în plâns.

Au roşit amândouă şi au schimbat o privire, apoi au zâmbit cu un fel de vinovăţie.

În acea seară, ele au plecat după ora zece, iar eu am fost cuprins de o emoţie tulburătoare, mai dulce şi mai sufocantă ca niciodată. Noaptea le-am visat înlănţuite într-o luptă *sumō*. Se ghemuiau, cu genunchii depărtaţi, apoi se ridicau încet, ca nişte câini. Amândouă aveau costume de clovni.

Aşa s-au scurs acele zile de toamnă, uneori cu o senzaţie de falsitate, însă, până la urmă, destul de plăcute. Am mers la gară să-mi iau la revedere de la un prieten care pleca pe front. Venise să-l petreacă şi logodnica lui, o fată veselă, care plesnea de sănătate. A zâmbit chiar şi când trenul care-l ducea pe iubitul ei s-a pus în mişcare. M-am gândit că mi-ar fi plăcut şi mie să am o logodnică atât de veselă. Am fi râs împreună pentru că se făcuse dimineaţă,

sau pentru că cineva se aruncase de pe clădirea Marunouchi.

A doua zi, mi s-a părut că văd un semn că dorinţa mea avea să fie îndeplinită: seara, Michiko a venit pentru prima oară singură, neînsoţită de Haruko. A intrat prin grădină şi, când m-a găsit citind pe veranda salonului, m-a întrebat:

— Unde e Haruko?

— Habar n-am!

— Sunt sigură că e aici. Se vede pe faţa ta.

— Te poftesc s-o cauţi prin toată casa.

— Ce-o fi cu ea? Niciodată nu m-a păcălit.

Era ciudat ce spunea. Se înţelegea că întotdeauna îşi dăduseră întâlnire. Dar ce nevoie aveau, când locuiau amândouă sub acelaşi acoperiş, în casa bunicului? La insistenţele mele, Michiko mi-a spus că doar atunci îşi dăduseră întâlnire la gară, pentru că Haruko venea din altă parte a oraşului, unde avusese nişte treabă, însă şi ea, Michiko, întârziase o jumătate de oră, şi de aceea şi-a imaginat că Haruko a luat-o înainte. Probabil că era adevărul, cel puţin în ceea ce privea ziua în curs. Însă, cu cât îi puneam mai multe întrebări, cu atât clipea mai tare din gene, ca o zână – obiceiul ei dintotdeauna, când se simţea încolţită. Până la urmă, s-a hotărât să-mi spună mai multe.

La câteva zile după ce cumpăraseră vazele, Michiko a plecat din casa bunicului, pentru că acolo se simţise întotdeauna încorsetată şi stingheră, şi s-a mutat într-o garsonieră pe care i-o găsise Haruko. Aceasta a rămas să locuiască la familia Sasaki, însă, pentru ca Michiko să nu se mai simtă atât de singură, dormeau împreună cel puţin patru nopţi pe săptămână, în garsonieră. De teamă că cei din familia Sasaki, preocupaţi de ce-o să zică lumea, ar putea să intervină, Haruko a ţinut secretă noua adresă, chiar şi faţă de mine, care eram şi eu un Sasaki, ba chiar şi

faţă de mama ei, bunica mea. Michiko m-a asigurat că Haruko avea de gând să-mi spună doar mie, ca o excepţie, când ar fi fost convinsă că nu mai era nici un pericol. Mi s-a părut că fata nu ieşea din vorba mătuşii mele.

Am presupus că Michiko n-avea să-şi divulge aşa uşor adresa. În plus, gândul că mătuşa putea să-şi facă apariţia dintr-o clipă în alta şi că voi pierde ocazia de a fi singur cu ea mi se părea mult mai grav.

— Nu vrei să mergem la etaj?

Michiko urcase de câteva ori la mine în cameră ca să împrumute cărţi, aşa că acum m-a urmat fără o vorbă. Eram foarte agitat la gândul că Haruko putea apărea oricând. Mi se părea că trupul fetei revarsă o senzualitate instabilă şi periculoasă. S-a scurs o oră fără să fi izbutit să avem o conversaţie adevărată. Acum era rândul lui Michiko să fie încordată. Rochia pe care i-o văzusem de atâtea ori mi se părea dintr-odată insipidă. Când teama că vom fi surprinşi de Haruko se mai atenua, îmi scădea şi pofta pentru Michiko.

Pe fereastra deschisă se vedea cartierul de la poalele colinei, în lumina înserării, şi ajungeau până la noi sunete amestecate, întunecate, triste sau vesele. Cel mai distinct se auzeau sunetele trompetelor, pline de viaţă şi de strălucire, de la regimentul cantonat în apropiere.

Nu mai aveam stare. M-am dus la raftul cu cărţi, am luat una la întâmplare şi am deschis-o. Michiko s-a aşezat la biroul meu şi a început să mâzgălească ceva. Nu ne puteam vedea chipurile şi ne-am mai destins puţin.

— Ia uite, porumbeii zboară în cerc!

— Văd în fiecare seară un bărbat care se urcă pe acoperiş şi flutură un steag.

Michiko n-a răspuns. Am auzit un suspin slab şi sunetul unei foi care se rupea. Apoi a murmurat, ca pentru sine:

— Aş vrea să vină mai repede...

M-am simţit rănit de faptul că nu mi se trezise deloc acea gelozie care ar fi trebuit să mă rănească şi nu i-am răspuns nimic. Mă cuprinsese doar un fel de compasiune, foarte asemănătoare cu aceea care m-a făcut să-i răspund lui Haruko, atunci când m-a strigat, abia trezită din somn, „Michiko”. Cred că, mai mult decât Michiko, eu eram cel care o aştepta cu disperare pe Haruko. Vedeam limpede ce se petrecea cu fata: aflată în camera unui bărbat, privind cerul peste care se lăsa noaptea, o chema în sufletul său pe Haruko. Nu era un lucru de care eram străin. Iar asta, cu siguranţă, nu era doar simpla intuiţie a unui îndrăgostit.

Mă străduiam din răsputeri să scap de acel sentiment prostesc, dar nu izbuteam. Nuanţele asfinţitului ne-au învăluit cât ai clipi. Nu suportam ideea că aveam să petrec o noapte chinuitoare, singur în aşternutul meu. Auzindu-mi paşii în spatele ei, Michiko, pe scaun, m-a privit cu o expresie lipsită de orice trăire, ca şi cum s-ar fi uitat la un orologiu. Albul ochilor ei căpătase o nuanţă verzuie. I-am pus mâna pe umăr. I-am simţit carnea tresărind. Mi-am lipit buzele de buzele ei şi am simţit-o răspunzându-mi cu o vitalitate delicată.

Camera era deja învăluită în întuneric. Michiko, cu un aer speriat, se pregătea să plece. Nici n-am încercat s-o opresc, nici n-am condus-o până la gară.

Şi totuşi, fusese un sărut lipsit de bucurie. Poate pentru că i-l dădusem lui Michiko doar ca să scap de perspectiva unei nopţi solitare şi triste. „Nu e bine! Nu e gustul pe care trebuie să-l aibă buzele!” au şoptit buzele mele, nemulţumite. Fără să vreau, mi-a venit în minte cea de-a treia noapte petrecută cu Haruko. „Nu e corpul acesta!”, îmi spusesem atunci. De ce făcusem o asemenea asociere de idei? Oare, sărutând-o pentru prima oară pe Michiko, descoperisem că buzele ei au gustul buzelor lui Haruko?

Asta ar fi fost o idee de nesuportat pentru un om în toate minţile.

A doua zi, cele două au venit împreună. Profitând de un moment când Michiko nu era de faţă, Haruko mi-a spus, pe un ton aspru, în contrast cu zâmbetul apatic şi elegant pe care mi-l adresa în acelaşi timp:

— Hiro-*chan*, am aflat că aseară ai sărutat-o pe Michiko!

Eu am roşit, am avut o clipă de ezitare şi mi-am închipuit că avea să mă cuprindă o furie până la senzaţia de vomă, dar, odată momentul depăşit, am fost învăluit de un sentiment cu totul neaşteptat şi proaspăt la amintirea sărutului din seara trecută. Eram în continuare obsedat de ideea că *Haruko ar fi putut să-l vadă*. Mi-a venit în minte primul nostru sărut pasionat, care m-a îmbătat zile în şir, apoi chinul de a-mi vedea neîmplinită dorinţa pe care acesta o trezise în mine. Pe urmă i-am reproşat lui Haruko faptul că-mi ascunsese adresa lui Michiko. „Am să ţi-o dau cât de curând. Trebuie să aştepţi să fie şi ea de acord”, mi-a răspuns.

De atunci, „Vreau adresa fetei, ca să-i fac o vizită” a devenit expresia unei dorinţe care mă făcea să roşesc. Însă dorinţa mi s-a împlinit chiar mai curând decât speram, într-o frumoasă zi de sfârşit de toamnă, când sirenele din oraş au anunţat primul atac aerian. „Mâine am să-ţi dau negreşit adresa!” mi-a spus Michiko. Deci accepta! Însă, fără îndoială, cu permisiunea lui Haruko, ale cărei gânduri nu le puteam ghici.

Era foarte important pentru mine să merg la fabrica-şcoală. Şi în acea zi, fiindu-mi insuportabil să aştept acasă până după-amiaza, m-am dus la fabrică şi am muncit cu un elan absurd. Dacă s-ar fi putut, m-aş fi dus acolo încă de cu seară. La ora unu după-amiaza am plecat pe şest şi m-am întors acasă. Slujnica m-a anunţat că „mai devreme

a venit doamna... dar unde o fi dispărut?” În salon am descoperit un pantalon bufant *monpe*, simplu, din mătase, împăturit cu grijă. „E cel cu care a venit doamna astăzi, însă pe dedesubt purta un kimono porfiriu aparte!” mi-a explicat slujnica, foarte elevat. „S-ar putea să se fi dus în grădină.” „Lasă c-o găsesc eu”, i-am răspuns. Mi-am pus nişte pantofi comozi şi am ieşit.

Grădina de legume îşi pierduse toată verdeaţa. Peluza invadată de buruieni era şi ea gălbuie, ofilită. Totul era învăluit în tăcerea unui *koto*[8] cu coardele rupte. Florile înnegrite de creasta cocoşului erau acoperite de frunzele uscate căzute din copaci. M-am îndreptat spre adăpostul antiaerian, vizavi de anexă. Înainte să ajung la micuţa grădină spre care dădeau bucătăria şi baia, am luat-o la stânga, în jos pe pantă, spre o parcelă de vreo 300 de metri pătraţi, despărţită de grădina mare printr-un şir de copaci. În vremea când tata locuia cu noi, la Tōkyō, locul fusese destinat unei canise şi, în fiecare dimineaţă, îngrijitorul le aducea câinilor să mănânce un lighean mare plin cu gâturi de pui. După plecarea tatălui meu la Ōsaka, cuştile câinilor au fost desfiinţate, iar pe acel teren, fertil de la excremente, au început să crească chiar şi cele mai pretenţioase flori. Acum, pe acel loc era amenajată o grădină de legume, de care se îngrijea un cuplu de servitori bătrâni, care locuiau într-o anexă, nu departe. Singurul lucru care mai amintea de florile de odinioară era sera părăsită. Pentru că cele mai multe dintre geamuri rezistaseră, iarna era un loc bun de stat la soare. De multe ori mergeam acolo să citesc cărţi de aventuri, aşezat într-un fotoliu vechi şi desfundat. Nu ştiu de ce, dar mi-am închipuit că tot acolo se duseseră cele două. M-am apropiat tiptil, vrând să le iau prin surprindere. Un greier

[8] Instrument muzical tradiţional cu 13 coarde ataşate pe o placă de lemn alungită, de aproximativ 180×25 cm.

gras mi-a sărit pe genunchi. Uşa glisantă era închisă, dar printre scândurile ei deplasate puteam privi înăuntru. Haruko era aşezată pe un fotoliu din care ieşeau paiele şi avea o revistă în mână, însă era cu privirile pierdute spre tavanul din sticlă. Era de nerecunoscut, îmbrăcată în kimonoul purpuriu imprimat cu mici crizanteme şi încinsă cu un brâu închis la culoare. Michiko purta rochia ei obişnuită. În picioare, în spatele fotoliului, cu braţele petrecute pe după gâtul lui Haruko, părea că citeşte din revistă, peste umărul mătuşii. Poate din cauza luminii fără pic de umbră, îmi dădea senzaţia unui înecat al cărui trup, inert, era purtat de ape, cu faţa în sus. Deodată, şi-a îndreptat corpul şi a privit de la distanţă ceafa albă şi cărnoasă a lui Haruko. Nu-şi luase mâinile de după gâtul ei. Clipa aceea a fost foarte lungă. Apoi, o roşeaţă i-a colorat obrajii până la urechi şi şi-a plecat faţa pe ceafa celeilalte. Ca un căţel care se ghemuieşte în culcuşul lui de paie, şi-a scuturat capul greoi şi spasmodic, mângâind părul lui Haruko cu fruntea şi frecându-şi obrajii şi bărbia de ceafa ei. În ochii mijiţi i s-a conturat un surâs de fericire, dar imediat şi-a coborât genele lungi şi a atins ceafa cu buzele. Haruko stătea nemişcată, de parcă nu observase gesturile lui Michiko. Îşi ţinea capul plecat şi ochii, cu gene la fel de lungi ca ale cumnatei sale, închişi. Preţ de vreo treizeci de secunde au rămas aşa. Doar degetele subţiri ale fetei continuau să mângâie umerii femeii. Când cele treizeci de secunde s-au scurs, Haruko şi-a înălţat capul, cu ochii închişi, ca trezită dintr-un somn profund. A căutat cu mâinile faţa lui Michiko şi a tras-o puternic spre ea. Michiko s-a aplecat şi şi-a băgat violent mâna stângă între genunchii lui Haruko. Apoi, cu un gest rapid, i-a ridicat poalele kimonoului...

N-am mai putut suporta să privesc şi am fugit ca un nebun spre casă, fără să ştiu pe unde o iau. Odată ajuns în

camera mea de la etaj, am încuiat uşa, cum nu mai făcusem de multe luni de zile, şi m-am aruncat pe pat cu faţa în jos, gâfâind. Am rămas închis în cameră până a doua zi dimineaţa, fără să mănânc şi fără să răspund bătăilor în uşă.

Cele două au plecat şi, o vreme, n-am mai ştiut nimic de ele.

V

Dar asta n-a adus nici o alinare sentimentelor mele. Trupul lui Michiko îmi rămânea necunoscut. Purtam în continuare în suflet teama că trupul ei m-ar fi putut face să strig, din nou: „Ăsta nu-s eu, nu e corpul meu!” Încă mă frământa interesul faţă de acea teamă ori nelinişte. Era de fapt, mai degrabă, o curiozitate arzătoare faţă de dezastru. Pe de altă parte, Haruko şi Michiko mi se păruseră, acolo în seră, de o frumuseţe şi blândeţe de nespus. Imaginea lor m-a urmărit multe nopţi.

Hotărârea era luată. După trei săptămâni de muţenie totală, pe care le-am răbdat cu un stoicism aproape sinucigaş, m-am dus în vizită la familia Sasaki. În acea dimineaţă, deja sunase de două ori alarma antiaeriană şi era o zi întunecată şi geroasă. Când am ajuns la locuinţa bunicului, după ce fusesem zgâlţâit bine într-un tren de periferie, soarele a început să strălucească timid şi primăvăratic. O slujnică a venit să mă anunţe că Haruko se întorsese din plimbarea cu câinele. Stătea aşezată pe marginea verandei şi tricota. Lui Schalk încă nu-i trecuse agitaţia plimbării: alerga de colo-colo, apuca cu botul un băţ şi pe urmă îl arunca mai încolo, iar apoi sărea cu labele pe el.

— Ia uite cine ne face onoarea! a exclamat Haruko, fără măcar să i se schimbe culoarea din obraji.

A numărat rapid cu degetele ochiurile până unde lucrase. Şi-a tras o pernă, legănându-şi picioarele pe marginea verandei, şi mi-a întins şi mie una cu imprimeu tie-dye. M-am aşezat. Schalk îi molfăia mătuşii un deget de la picior, prin şosetă. În câteva luni, câinele şi femeia se apropiaseră, iar asta spunea multe despre singurătatea lor în lungile ore de plimbare. Câinii nu se ataşează decât de oamenii singuratici. Căzusem iarăşi într-un fel de sentimentalism duios. Simţeam că eram pe punctul de a-i cere ceva lui Haruko. Mai rău, eram gata s-o rog să-şi petreacă noaptea la mine acasă.

Haruko părea să bănuiască ceva. A încruntat din sprâncene, ca şi cum se pregătea să suporte ceva neplăcut. Dar, imediat pe chip i-a apărut un zâmbet gol şi indiferent. „Diseară ai putea să treci pe la Michiko. I-am promis că merg la ea la ora opt. Vreau să mergi tu în locul meu”, mi-a spus, pe un ton nepăsător. Pentru prima oară, mi s-a părut că disting în ochii ei o sclipire neclară a trecutului. Trecutul ei îmi poruncea, de parcă era însuşi trecutul meu. Oare nu încerca, chiar acum, să devină o fată scandaloasă, din acelea despre care scriu ziarele? Era pe cale să dea întregii sale vieţi semnificaţia pe care o găsise în acel incident de odinioară.

Acestea erau gândurile care îmi treceau prin minte, în timp ce Haruko îmi nota în carnet adresa lui Michiko. M-am întrebat în sinea mea dacă voiam cu adevărat s-o vizitez pe fată în acea seară. Inima mea m-a privit ţintă, răutăcios, şi n-a vrut să-mi răspundă.

În trenul cu vagoane întunecate se aflau doar câţiva călători, cu feţe la fel de întunecate. Am schimbat două tramvaie. Când am coborât, la capătul unui pod, am auzit clipocitul apei îngheţate. Nu începuseră raidurile de noapte şi cerul încă se mai vedea frumos, încărcat de stele. De îndată ce am intrat pe o străduţă îngustă ce

mergea în lungul râului, umbrită pe o latură de păduricea unui sanctuar *shintō*, am început să înaintez greu, din cauza mormanelor de pământ de la adăposturile antiaeriene săpate la tot pasul. În cele din urmă, am ajuns la zidul exterior al clădirii unde locuia Michiko, construit din bazalt cenuşiu-albăstrui.

Camera ei era la etaj, spre râu. Nici n-am apucat bine să bat la uşa sărăcăcioasă, din placaj, că a şi fost deschisă în mare grabă, cu un scârţâit înfiorător. O draperie groasă de camuflaj ne împiedica să ne distingem chipurile, în întuneric.

— Tu eşti, Hiroshi? s-a auzit din întuneric o voce foarte calmă.

— Da.

— Haruko ţi-a spus să vii?

— Da.

— Bine, atunci.

Niciodată nu-i mai răspunsesem monosilabic şi dialogul mi se părea foarte misterios, dar n-aveam ce altceva să-i spun. M-am lăsat pe mâna ei. A venit în spatele meu, cu paşi discreţi, şi mi-a scos haina, cu gesturi atât de precise, încât n-am putut să nu mă întreb pe câţi alţi bărbaţi, veniţi s-o viziteze, îi mai ajutase să-şi scoată haina.

Am dat la o parte draperia de camuflaj şi am intrat. Dincolo, în cămăruţa de vreo şase *tatami*[9], lumina era orbitoare. Michiko purta un kimono din mătase aspră, cam scurt şi cu un imprimeu nedesluşit, ca un curcubeu, iar pe deasupra lui, o jachetă tradiţională, asortată. Era încinsă cu un brâu simplu, galben.

Era o cameră tare ciudată: toate obiectele erau perechi, până şi comodele. Mobilierul, bibelourile şi pernele de şezut erau toate într-o combinaţie de culori buimăcitoare şi complet lipsită de armonie. O lipsă de gust involuntară

[9] Rogojină din paie de orez împletite, de aproximativ 180× 90 cm.

ar fi fost scuzabilă prin inocenţa ei, însă aici se vedea o lipsă de gust căutată, de parcă cineva ar fi adunat cu bună ştiinţă toate obiectele care nu-i plăceau, urmărind un scop precis, dar cu siguranţă nu şi estetic. Părea că totul fusese ales după un criteriu de seducţie aparte, altul decât frumuseţea. În cameră plutea un miros greu care nu era nici de pudră albă de fard, nici de bălegar. Era izul viciului, persistent ca tuşul roşu al sigiliilor. Netulburată, Michiko a preparat ceai şi mi-a oferit nişte fructe *kaki* uscate, cu mişcări mici şi precise, ca într-un ritual. Bolurile de ceai şi farfurioarele erau de proastă calitate şi cu motive florale ţipătoare. Nu păreau cumpărate la set, ci câte două. Încă nu făcuserăm conversaţie adevărată. Michiko trebăluia fără să scoată un cuvânt. Imediat ce a terminat de spălat vasele şi nu s-a mai auzit curgând apa la robinet, a venit în cameră, a deschis dulapul şi a scos o saltea, pregătind aşternutul chiar lângă mine. Pătura avea un imprimeu care imita stilul Yūzen şi o combinaţie de culori elementare de prost gust.

— Cum aşa? N-ai decât un singur aşternut?

— Da. Întotdeauna dorm cu Haruko, mi-a răspuns, cu neobrăzarea unei vrăbii.

S-a dus după draperie să se schimbe şi mi-a aruncat şi mie ceva. „Schimbă-te şi tu!”. Îmi dăduse o *yukata* de damă, din bumbac alb, imprimată cu flori de glicină. Materialul era alunecos la atingere şi călduţ. Nu voiam să mă schimb de faţă cu Michiko, aşa că m-am dezbrăcat cât de repede am putut şi mi-am pus *yukata* lunecoasă. Michiko a ieşit de după draperie, îmbrăcată cu una identică. Părea înviorată. A adus o sticlă de whisky şi a pus-o pe măsuţa de ceai. Pe urmă s-a aşezat, cu coatele pe măsuţă.

— Să ştii că sunt la curent cu tot ce se petrece între tine şi Haruko. Şi... a arătat cu degetul spre fotografia fratelui

ei decedat, agăţată deasupra pragului de sus al uşii. Ştiu şi tot ce a făcut fratele meu. Dar nu i-am ieşit niciodată din vorbă cumnatei mele. Am făcut tot ce mi-a spus să fac. Şi de acum încolo, la fel am să fac. Pe tine, mi-a cerut să te iubesc.

N-am ştiut ce să-i răspund şi am schimbat vorba:

— Se aude ceva ciudat de afară.

— E râul. Apa duce tot felul de lucruri la vale.

Faţă în faţă cu Michiko, îmbrăcată cu aceeaşi *yukata*, aveam senzaţia că blândeţea ei neruşinată, de femeie care nu se teme nici de furia zeilor, îmi pătrunde în suflet. Michiko s-a aşezat la măsuţa de toaletă, a ridicat ştergarul brodat de pe oglindă şi a început să deschidă sticluţe şi borcănaşe cu cosmetice.

— Îmi place enorm să mă machiez înainte de culcare. Lumina lămpii mă avantajează. Cu Haruko, întotdeauna ne machiem una pe alta înainte de culcare. Vrei şi tu să ne jucăm?

— Bine!

M-am ridicat în picioare. Am călcat pe poala *yukatei* şi era cât pe ce să mă împiedic.

În faţa măsuţei de toaletă erau două vaze identice – cele roz pe care le cumpăraseră din Ginza. Peste tot pe ele apărea scris, cu roşu aprins, numele lui Haruko. Probabil că, din lipsă de ocupaţie, le mâzgălise Michiko cu rujul de buze. Nu mi-a dat nici o explicaţie, însă mi-a zis deodată, de parcă tocmai îi venise ideea în minte:

— Am să te dau cu ruj!

— Pe mine?

— Păi mai e cineva aici?

Avea dreptate, nu mai era nimeni în afară de mine. Dar oare chiar aşa să fi fost?

M-am aşezat în genunchi, ca un paj, am închis ochii, mi-am ridicat bărbia şi am aşteptat. Michiko nu părea să se fi

aşezat. Am simţit nişte braţe calde, cu un parfum cunoscut, înconjurându-mi gâtul. Am perceput uşoara ezitare a unui trup de femeie care se ridica din genunchi. Mi-am dat seama că ţinea un ruj în mâna dreaptă. Respiraţiile ni s-au unit; chipul ei înfierbântat stătea în faţa mea ca un trandafir mare şi nevăzut.

Brusc, am simţit că mă doare, dar nu putea fi decât o închipuire. Pe buze mi s-a aşezat o greutate plăcută. Ceva călduţ şi încordat. Colţurile buzelor mi s-au crispat şi buzele mi-au amorţit. Cu chipul împietrit, am început să visez un vis de la care până şi zeii, ruşinaţi, şi-ar fi întors privirile.

Am simţit că *alte buze* le înrobiseră pe ale mele.

CIRCUL

Tolănit pe un scaun, directorul pufăia dintr-un trabuc şi, cu vârful biciului, desena în aer cercuri, triunghiuri şi pătrate, fără să spună un cuvânt.

Aşa făcea când era furios. Se spunea despre el că era un om lipsit de sentimente, ba chiar crud. Însă puţini ştiau cât de profund îi iubea pe cei care-i îndurau cruzimea. Dacă le-ar fi cerut-o, oricare dintre membrii trupei şi-ar fi dat viaţa pentru el. Sus de tot, deasupra intrării circului, flutura steagul său: un cap de mort roşu.

Odinioară, fusese ajutorul unui agent secret trimis în Munţii Khingan. Trei tineri agenţi s-au infiltrat în casa unei spioane ruse. O mină a explodat şi cei trei agenţi împreună cu spioana au murit. O bucată sfâşiată din fusta femeii şi pălăria unui agent au fost descoperite într-un lan de maci, la vreo sută de metri distanţă de locul exploziei. Directorul, pe atunci în vârstă de numai optsprezece ani, îl numea pe

agentul său „maestru”. S-a întors în Japonia plângând, cu pălăria defunctului pe cap, ca amintire.

Era blând de felul său şi încerca să se poarte cinstit chiar şi cu cei care-l tratau cu răutate. A exersat onestitatea până când a ajuns s-o confunde cu falsitatea.

Tot investind în sentimentele umane, a căpătat bogăţie şi putere. Era un mare speculant de inimi. Nu exista un om mai potrivit ca el pentru rolul de director al unui circ ecvestru.

...Cu două luni în urmă, se întorcea acasă noaptea târziu. Fusese în vizită la un şef mafiot local, pentru a-şi aduce omagiile. Când a tras la o parte cortina de la intrare, a nimerit peste un băiat şi o fată care se întâlneau pe ascuns. Fără o vorbă, i-a înşfăcat de mâini şi i-a privit bine. Nu-i cunoştea.

A fluierat şi P. şi-a făcut imediat apariţia, preluându-i pe cei doi din mâinile directorului.

— Ăştia cine mai sunt?

— E băiatul care se ocupă cu decorurile, domnule director.

— Ce neobrăzat!

Directorul a căscat, cu un aer mulţumit.

— Ia stai puţin! l-a oprit pe P.

S-a uitat atent la palmele tânărului.

— Călăreşti?

— Da.

— Cu ce te-ai ocupat înainte?

— Am fost grăjdar la Grajdurile Imperiale.

— Aha... Ia ascultă, P.! Dă-i fetei să bea trei măsuri de oţet. Şi pe băiat pune-l să lucreze cu Krater.

Krater era un cal nărăvaş pe care nimeni nu-l putea stăpâni. Cu o seară în urmă, o acrobată tocmai îşi frânsese gâtul. Ca o păpuşă de porţelan căzută de pe etajeră.

În fiecare seară după spectacol, P., omul bun la toate, venea să bea cu directorul. Băiatul şi fetişcana ar fi putut fi o investiţie bună. Dansatoarea pe sârmă face un pas greşit. Băiatul, în picioare pe spatele calului, goneşte şi o prinde în braţe, apoi fac împreună un tur de arenă. Succesul numărului era garantat! P. a propus să-l numească pe băiat „Prinţul”, pentru că avea trăsături frumoase. Directorul a încuviinţat din cap şi i-a lăsat în palmă ajutorului său o frumoasă monedă de aur.

După două săptămâni, cei doi şi-au făcut apariţia în arenă.

O lună mai târziu, deveniseră număr de senzaţie.

Copiii de la Şcoala Primară Franceză, veniţi la circ cu clasa, au fost absolut entuziasmaţi şi le-au aruncat caramele. Caramelele, deja topite în micile lor buzunare, s-au lipit de părul fetei ca nişte fructe agăţate de ramurile unui copac. Astfel, pletele i s-au îngreunat, precum coama unui leu, şi i-au conferit ceva din frumuseţea sălbatică a unei amazoane.

Directorul îi iubea pe cei doi din tot sufletul. Cu toate acestea, nu îndulcea deloc pedepsele care se cuveneau oricărui începător. În mintea lui, cu cât îi pedepsea mai mult, cu atât viaţa lor de circari, mereu periculoasă, precară şi dezolantă, avea să fie mai bogată.

După ce saluta publicul, avea obiceiul să se retragă în spatele cortinei şi să privească spectacolul.

Sala era plină. Umezeala din aer şi fumul ţigărilor făceau ca arena să fie învăluită într-o ceaţă aurie. Miile de spectatori îi păreau solemni. Deasupra tuturor se înălţa o întindere murdară şi întunecată. Acolo era universul acrobaţilor. Se căţărau peste tot şi străluceau, ca nişte stele agăţate pe bolta cerului. Din cauza vântului care intra prin vârful cortului, spaţiul întunecat părea că se învolburează şi tremură. Din când în când, un bărbat şi o

femeie, cu costumele împodobite cu hârtie argintie şi staniol colorat, se înălţau ca nişte peşti abisali spre suprafaţa oceanului. Atunci, dinspre mulţimea care abia se distingea în străfunduri urcau până la ei strigăte entuziaste.

Acolo, sus, miracolele se înfăptuiau cu o nespusă modestie. Bărbatul şi femeia, pe jumătate goi, şi-au unit trupurile pentru o clipă, frumoşi ca nişte zei. Apoi trapezul mare şi foarte înalt a pornit leneş să străbată întunecimea. Pentru totdeauna.

Printr-o crăpătură aflată sub acoperişul cortului ar fi trebuit să se poată zări marea, însă, de fapt, nimeni n-o vedea. Nimeni, însă se spunea că, în nopţile cu lună, suprafaţa ei strălucea albăstruie, ca solzii unui peşte. Din când în când, prin crăpătură se mai strecurau razele lunii. Duminica, în timpul reprezentaţiei de seară, pe pieptul fetei de la trapez poposea o sclipire palidă, albicioasă.

Trompetele orchestrei au început brusc să scoată sunete ascuţite.

Băiatul şi fata şi-au făcut apariţia în arenă.

Fata purta, una peste alta, mai multe fuste din voal cu broderii colorate. În picioarele fără dresuri îi sclipeau, cu o frumuseţe periculoasă, pantofii argintii. Băiatul era costumat în prinţ. Purta o mantie din catifea violetă, pe care erau prinse mici oglinjoare în formă de stea. Pe pieptul costumului care imita o cămaşă din zale avea un blazon cu un crin roşu aprins.

Mână în mână, au intrat cu paşi rapizi în arenă, salutând publicul cu gesturi largi şi elegante.

Spectatorii i-au întâmpinat cu strigăte entuziaste. Erau mişcaţi. Directorul le-a zărit ochii, înlăcrimaţi şi sclipitori.

P., îmbrăcat într-un veston cu dungi orizontale negre şi galbene, şi-a îndreptat mândru umerii şi l-a bătut pe spate pe director.

Directorul n-a răspuns. Împărtăşea şi el starea de spirit a spectatorilor şi urmărea scena cu gura căscată. Ochii îi sclipeau, umeziţi de simpatia pe care privirea unei fiinţe umane o naşte în sufletul omului care priveşte.

Când a aflat de fuga celor doi, sufletul i-a fost străpuns de tristeţe. Scena la care visa în secret – că, într-o bună zi, funia suspendată se va rupe, acrobata se va prăbuşi, iar călăreţul, care nu a putut-o prinde la timp, va cădea de pe cal şi va fi lovit cu copita de nărăvaşul Krater – această închipuire născută din dragostea sa imensă n-avea să se împlinească. Prăbuşit pe scaun, reflecta la ce însemnau nefericirea, soarta şi dragostea.

Şi-a aruncat trabucul. A aruncat şi biciul.

A ieşit din cort. Luna îngustă, ca într-o poveste orientală, se înălţa peste peisajul alcătuit din terenul viran, un munte de gunoaie şi silueta întunecată a cortului. Răgetul semeţ al unui leu s-a înălţat la cer ca o torţă în întuneric. Spre răsărit, apa din port trimitea înapoi stelelor reflexia lor întunecată. Cortul circului părea că se încovoaie sub urletele nopţii.

Chiar atunci, trei siluete şi-au făcut apariţia, venind înspre director. Bărbatul înalt din mijloc era P. Cu cele două braţe îi ţinea zdravăn pe băiat şi pe fată.

— Vi i-am prins!

— Mulţumesc! Mulţumesc!

— Erau într-un han infect de lângă port şi dădeau din colţ în colţ fiindcă n-aveau cu ce plăti. Mi-am zis eu că, şi dacă ar vrea să fugă, n-ar găsi bani de tren.

— Ai făcut o treabă foarte bună!

Cu chipul schimonosit de ură, directorul l-a privit pe trădător, pe laşul acela, pe fugarul care visase la o fericită trândăvie, ca un câine tolănit la soare. Dar ochii săi n-au întâlnit o privire care cerşea milă. Dimpotrivă. Vedea, fără urmă de îndoială, un prinţ lovit de soartă. Obrajii care încă

păstrau urme de pudră, buzele crăpate, părul ca un snop de paie, cravata decolorată ca un ştergar vechi, toate îi accentuau frumuseţea frunţii, surprinzător de calmă. În ochii lui strălucea amintirea multor evadări trecute – ceva ce directorul nu cunoştea, pentru că un director de circ nu poate evada. Pentru el, fuga era ceva ireal şi nobil mai presus de orice. Vocea i se sugrumase de invidie. A spus, pe un ton jos şi sumbru:

— De data asta am să trec cu vederea. Însă, dacă mai încercaţi vreodată să fugiţi, puteţi să vă luaţi adio de la viaţă. P., dă-le câteva lovituri de bici, să se înveţe minte. Pe urmă avem ceva de discutat, aşa că te rog să vii la mine când termini.

După doar două zile de pauză, cele două vedete au reapărut în arenă. Circul era plin până la refuz. Cei doisprezece stâlpi metalici uriaşi care susţineau pânza cortului începuseră să se clatine ca nişte catarge.

Spectatorii stăteau complet nemişcaţi, ca veniţi din altă lume. Nu se auzea nici o şoaptă. Doar când se termina câte un număr se manifestau gălăgios, ca treziţi dintr-o vrajă.

Prinţul şi fata au salutat publicul ca de obicei, cu gesturi largi, apoi s-au despărţit, luând-o fiecare într-o parte. Fata s-a căţărat pe scara de frânghie. Băiatul a urcat pe Krater.

Spectatorii au simţit că armăsarul era stârnit ca o flacără şi s-au aşteptat să vadă în acea zi acrobaţii şi mai minunate ca de obicei.

Un incident pune ordine în lucruri, mult mai bine decât viaţa de zi cu zi, iar în nebunia lui Krater, spectatorii nu vedeau decât o manifestare puternică a ordinii.

Fata a făcut primul pas pe sârmă.

Băiatul a ajuns sub ea, în picioare pe spatele calului şi, ca de obicei, a tras brusc de frâie ca să-l oprească. Însă atunci Krater s-a smuls în altă direcţie. A simţit tensiunea

din frâie şi coama i s-a zbârlit. S-a cabrat, fornăind zgomotos.

În acea clipă, spectatorii vedeau în silueta calului ieşit din minţi, înălţat în două picioare, calmul elegant care întotdeauna învăluie destinul. Acel calm al reliefurilor veneţiene vechi, sculptate de mâini meşteşugite, care încadrează oglinzile martore ale celor mai oribile incidente.

Prinţul zăcea pe nisipul arenei, cu tibia fracturată.

Orchestra a amuţit.

Spectatorii s-au ridicat toţi deodată şi au năvălit în arenă.

Nimeni n-avea ochi pentru ea, fata care păşea pe sârma mişcătoare.

Ştia. Din înaltul bolţii întunecate, fără urmă de stele, vedea limpede ce se petrecea, prin ceaţa fumului de ţigară. Mai degrabă „ştia” decât „vedea”. Dacă ar fi privit în jos, la picioare, ar fi făcut un pas greşit. Era suficient ca sclipirea pantofiorilor ei argintaţi să sporească, fie şi un pic, legănarea sârmei. Ar fi putut scăpa uşor de treaba primejdioasă pe care o făcea, lăsându-se să cadă peste trupul băiatului.

Însă fata, cu rochiţa ei scurtă din voal care tremura uşor, trebuia să mai menţină puţin echilibrul dureros al vieţii.

În cele din urmă, a ajuns de partea cealaltă. Astfel, era prima dată când ducea până la capăt numărul de mers pe sârmă. Dar spectatorii, care se îmbrânceau şi strigau, n-au avut ochi să vadă minunea de deasupra capetelor lor. Numai directorul a urmărit perfecţiunea traversării, nemişcat în umbra cortinei, îmbrâncit doar din când în când de câte cineva care nu-l recunoscuse că era directorul circului.

Rămasă în picioare pe mica platformă de la capăt, fata privea cum cablul pe care tocmai păşise încă se mai

legăna, sumbru. Pentru o clipă, a văzut jos, în mijlocul cercului format de mulţime, sclipirea crinului roşu de pe pieptul băiatului. Lucirea i-a străpuns ochii.

De pe platformă, şi-a întins vârful delicat al pantofiorului argintiu spre hăul întunecat, de parcă ar fi vrut să încerce apa dintr-o piscină. Apoi a întins şi cel de-al doilea picior.

Peste capetele mulţimii care nu avea habar de nimic s-a prăbuşit un buchet mare de flori.

După acea seară, în care întreg circul a fost prins într-un fel de agitaţie tragică, aproape sărbătorească, P. l-a vizitat pe director în cortul său, cu o expresie triumfătoare pe chip. Directorul tocmai se spăla pe faţă. P. şi-a apropiat buzele de urechea lui umedă şi i-a şoptit, rapid:

— l-am dus de nas pe poliţai! Nu s-au prins că dădusem cu unsoare tălpile pantofilor „Prinţului” şi nici că-i făcusem lui Krater o injecţie cu stimulente.

Directorul şi-a luat o expresie întristată, sub care i se ghicea foarte bine imensa bucurie, şi a vărsat dintr-un săculeţ în mâna lui P. multe monede de aur, încât acesta abia le putea ţine. Apoi i-a spus, scuturând săculeţul gol:

— Eşti un individ de ultimă speţă. Ai făcut o treabă absolut minunată, păcat că ai murdărit-o cu banii ăştia.

P. a rânjit servil. N-a observat că directorul i-a răspuns cu o expresie de amară compasiune, aşa cum nu mai văzuse nimeni vreodată pe chipul său.

— În orice caz, circul nu mai este. Acum, când „Prinţul” a murit, pot şi eu să fug.

Chiar atunci, s-a auzit de afară zgomot de copite.

P. a tras perdeaua la o parte.

În lumina slabă a zorilor, o zebră trăgea o căruţă în care se aflau două sicrie grosolane, pe care erau scrise, stângaci, numele Prinţului şi al fetei. În spatele căruţei veneau, în cortegiu, îmblânzitoarele de fiare, clovnii şi trapeziştii. Directorul a scos din buzunar un bucheţel de

violete ofilite, prinse cu panglică neagră, şi l-a aruncat peste sicrie, aşa cum, odinioară, elevii de şcoală primară aruncaseră caramele topite în pletele fetei.

FLUTURELE

I

Oare ce-ar fi fost dacă înaintea lui Pinkerton, pe care îl aşteptase atât de multă vreme, ar fi sosit bătrâneţea? În orice caz, n-ar fi fost mai crudă cu ea decât a fost el. Asta şi-a spus Kiyohara, când a simţit dorinţa să meargă la un concert, pentru prima oară după ce se întorsese din război. Ofiţer de intendenţă în rezervă, fusese mobilizat la vârsta de patruzeci de ani; cu doi ani mai devreme, îşi pierduse soţia. Era moştenitorul unui comerciant specializat pe import-export şi avea un amestec perfect de robusteţe şi indolenţă; darul sociabilităţii, pe care-l căpătase în tinereţe, îl făcuse atât de popular printre negustorii locali din diversele zone unde fusese detaşat, mai ales în Taiwan, încât aproape că trezise gelozia superiorilor. Însă lui îi plăcea singurătatea. Ştia de mult că uneori tinerii mondeni laudă singurătatea, iar asta poate displace multora; el nu iubea singurătatea în acelaşi fel superficial şi de aceea, în mod paradoxal, trecea drept un monden. Între douăzeci şi treizeci de ani, trăise cu certitudinea arogantă a faptului că nu rănise niciodată vreo femeie; între treizeci şi patruzeci de ani, avusese alături o soţie care a suferit neîncetat; atunci, simţise că toate distracţiile inofensive pe care şi le permisese, în cunoştinţă de cauză, cu zece ani în urmă, fuseseră toate nişte greşeli. La douăzeci de ani, credea că dacă faci ceva ştiind că e rău, atunci însemna că faci bine! Pesemne că

tocmai această convingere absurdă a tânărului le fermeca cel mai mult pe femei.

După moartea soţiei, anii liniştiţi petrecuţi în armată, trimis în ţări sudice, i-au readus în suflet satisfacţia de a nu fi rănit niciodată o femeie. Însă Kiyohara nu ştia că, de fapt, în sufletul său îşi făcuse loc o odihnă plăcută, care-l făcea incapabil să rănească vreo femeie.

Astfel, aşa cum obişnuia încă din tinereţe, şi la acel concert s-a dus singur, traversând în drumul său parcul H., scăldat în lumina asfinţitului. Ploaia rece tocmai încetase. Era seara de 21 martie 1946.

Pe scenă era o cântăreaţă în vârstă şi foarte renumită, despre care se povestea că, atunci când se refugiase pe malul lacului Yamanaka, în timpul războiului, şi ieşea dimineaţa să cânte, păsărelele se adunau pe crengi împrejurul ei şi o acompaniau şi ele cu ciripitul lor. În ultima vreme, când interpreta rolul Madamei Butterfly părea spiritul cântăreţei odinioară celebre în toată lumea. În acea seară însă n-avea să cânte minunata arie *Un bel dì vedremo*[10], ci liedurile elegante şi considerate foarte dificile din *Die schöne Müllerin*[11] de Schubert.

În faţa celor două paravane aurite, cu câte şase panouri, erau aşezate un pian şi un scaun verde. Artista, care „acceptase să se producă pe scenă în pofida stării de sănătate, care nu excludea necesitatea unei intervenţii chirurgicale, în viitorul apropiat” nu s-a aşezat totuşi pe scaun, preferând să se sprijine de pian, cu un aer suferind. Îmbrăcată într-un kimono alb strălucitor, imprimat cu evantaie, cu mâneci lungi, şi încinsă cu un brâu roşu, cu degetele încărcate cu inele sclipitoare, părea să-şi fi păstrat formele pline, ca o zeiţă antică, însă boala îşi

[10] „Într-o frumoasă zi, vom vedea” (it.).

[11] „Frumoasa morăriţă” (germ.).

lăsase urmele şi trupul i se ofilise, ca o floare de tărtăcuţă culeasă cu o zi în urmă. Avea o urâţenie a vârstei înaintate atât de orbitoare, încât nu putea fi numită decât frumuseţe.

Un critic muzical din perioada Taishō[12] o pusese în aceeaşi categorie cu domnişoara T.S., numind-o „primadona neroziei”. Într-adevăr, viaţa ei a avut ceva nebunesc, întocmai ca a Madamei Butterfly.

În orice caz, se petrecea ceva magic atunci când din trupul ei, măcinat de boală şi împodobit ca masa de la un banchet de nuntă, se auzea glasul ca un ciripit de pasăre. Vocea îi era atât de limpede, încât părea posedată de un spirit care o silea să deschidă gura ca să se facă auzită. Trupul îi devenise o ruină, însă vocea nu-şi pierduse deplinătatea. Când o ascultau, spectatorii nu vedeau decât o mască nespus de frumoasă.

Pe malul râului, florile se pleacă...

În timp ce cânta, şi-a aplecat uşor capul şi a mimat cu braţele curgerea râului. Pe scenă s-a auzit un susur cristalin şi un pârâu a început să curgă. Ca şi cum sclipirea diamantelor de pe inele ar fi traversat aerul, iar acesta, purificat, s-ar fi transformat în apă. Pe malul pârâului, florile îşi plecau capetele, în bătaia adierii. Apoi, sub atingerea mâinilor ei ca de copil, se trezeau la viaţă şi năşteau un curcubeu viu, ca o pată de ulei pe suprafaţa apei.

Brusc, lui Kiyohara i s-a părut că aude aria care-i plăcuse atât de mult odinioară, *Un bel dì vedremo*. Să fi fost puterea misterioasă a cântăreţei de a crea astfel de iluzii auditive, ca un magician? Când interpreta aria, în ochi îi apărea culoarea mării. Peste decorul sărăcăcios din mucava se pogora adevăratul spirit al mării. Ochii Madamei Butterfly nu mai erau negri ca ai unei japoneze.

[12] Perioadă istorică cuprinsă între anii 1912-1926.

Tot privind marea, zi de zi, îi împrumutaseră culoarea. Înainte de tragedia ultimului act, când până şi chipul ei avea să capete nuanţa mării, ceva ca un presentiment a făcut-o să-şi îndrepte privirile spre strălucirea orbitoare a apei, în plină zi. Vaporul care aduce tragedia, atrasă chiar de albastrul limpede al ochilor Madamei Butterfly. Nu pe Pinkerton îl aştepta. De fapt, aştepta tragedia. Moartea. Aceasta era aşteptarea care o mistuia ca un foc.

Cântăreaţa tocmai încheiase *Des Baches Wiegenlied*[13] şi, cu un buchet de trandafiri în braţe (un buchet foarte modest), s-a adresat publicului, cu o voce blândă. A pomenit câteva nume mai sclipitoare ca diamantele, ale unor personalităţi cu care împărţise scena – Paderewski, Caruso, Şaliapin, Gigli – continuând: „... însă, după ce am fost aclamată de o lume întreagă, în Japonia am fost primită cu răceală. Numele meu este atât de mărunt...” a spus, mimând că priveşte printr-un microscop, iar inelele i-au sclipit. „... încât trebuie să te apleci şi să-l cauţi bine ca să-l găseşti”. A avut mulţi amanţi, însă pe nici unul nu l-a iubit mai mult decât şi-a iubit cariera. Îşi iubea faima cu o dragoste delicată, cum numai o femeie e în stare. Momentele când sala de spectacol vuia în aplauzele admiratorilor erau fericirea ei supremă. A auzit publicul din toate colţurile lumii murmurându-i numele, ca pe o incantaţie magică, şi l-a văzut împodobit de blazoanele elegante ale vechilor oraşe italiene. A pălit în parfumul miilor de trandafiri pe care Roma i i-a oferit la despărţire; când vaporul pe care se urcase a lăsat în urmă Gibraltarul, noaptea Mediteranei i-a întins la picioare tot cerul înstelat; apoi, păşind pe puntea umedă de roua dimineţii, a desluşit în zare conturul pământului american şi în urechi i-au răsunat deja aplauzele publicului în delir, ca un tumult de valuri...

---

[13] „Cântecul de leagăn al pârâului” (germ.).

„La concertul anterior am putut veni cu trenul, însă, de data aceasta, n-aş fi putut ajunge *nicicum* (a pronunţat cuvântul cu o voce stinsă şi nespus de frumoasă) dacă nu m-ar fi cărat cineva în spate. Acum câţiva ani, după un spectacol de susţinere a trupelor, am făcut o criză de apendicită, care apoi s-a agravat; acum am o umflătură mare în abdomen şi în săptămâna ce urmează voi afla dacă trebuie operată sau nu. Dacă mă refac, aş vrea să cânt Madama Butterfly în iunie. Dacă nu... acesta s-ar putea să fie ultimul meu concert.”

Şi-a şters discret o lacrimă cu mâneca kimonoului interior, din crep roşu, cu un gest reminiscent al femeii stăpânite de pasiuni nebuneşti într-o altă epocă. A lăsat buchetul de trandafiri pe scaun şi s-a sprijinit de pian. Lumina reflectoarelor i-a poposit, nemiloasă, pe ridurile de pe gât.

Cântecul său de adio, *Home, sweet home*, intonat cu voce joasă, a capella, le-a emoţionat pe multe dinte spectatoare, făcându-le să-şi scoată grăbit batistele; vocea ei părea să aducă în sala de spectacol cerul Greciei care domina în tăcere tragediile din teatrele antice, dar era şi pătrunsă de o nesfârşită tristeţe. Aşa trebuie să fi fost şi vocea lui Sappho, când, trădată în dragoste, a aprins un foc pe altarul Afroditei şi, punându-şi o cunună de lauri şi veşminte purpurii, şi-a luat lira aurită cu şapte coarde şi şi-a cântat imnul, faţă în faţă cu moartea. Era o Sappho bătrână şi măcinată de boală, care nu mai rezista sub povara cununii de lauri şi a tunicii purpurii.

Şi-a încheiat recitalul şi a ieşit de pe scenă, condusă de mână de o elevă. Mergea anevoie, ţinând în braţe buchetul de trandafiri. S-a întors de câteva ori către aplauzele care nu mai conteneau, cu o expresie de imensă încântare. Cu ochii închişi şi faţa uşor în sus, asculta copilăreşte vuietul aplauzelor care umpleau aerul sălii de spectacol, de parcă

lumea întreagă ar fi fost cuprinsă în ele. Acela a fost momentul. Chipul ei a căpătat o frumuseţe nespus de senzuală, care l-a zguduit pe Kiyohara.

II

În ochii mei, spectaculoasa ieşire de pe scenă a doamnei Tamaki Miura a fost aidoma agoniei unui fluture. Zbura pe deasupra scenei, pierzându-şi praful sclipitor de pe aripile-i sfâşiate, neputând să se ascundă de ochii lumii. În ochii mari şi albaştri, morţi, se reflecta, nepăsătoare, marea. Încerca să-şi mai ridice antenele, dar i se scufundau. Până la urmă, fluturele a fost înghiţit în tumultul frumos al celor din urmă valuri.

Ceea ce mă face să vă scriu acum, după ani, poate chiar zeci de ani de tăcere, este probabil forţa neliniştii care m-a cuprins de când am asistat la uimitoarea moarte a fluturelui. O nelinişte asemănătoare cu neastâmpărul bucuros al vieţii, care ne umplea de lacrimi în fiecare dimineaţă când ne trezeam în copilărie, sau cu freamătul dulce şi tragic pe care o amintire proaspătă ne face să-l simţim, şi care m-a tulburat din clipa în care mi-am amintit, dintr-odată, de spectacolul pe care l-am văzut într-o seară, cu douăzeci de ani în urmă. Privind atunci panourile glisante care sugerau zăbrelele ferestrelor japoneze în anotimpul crizantemelor în floare, kimonourile personajelor, pe Gorō cu colţurile ochilor ridicate, ca ai unei vulpi, şi vigoarea interpretei Madamei Butterfly, atât de tânără, încât nu părea să aibă mai mult de cincisprezece ani – „vârsta ludică”, aşa cum e numită –, ne întrebam şi noi, ca şi ceilalţi spectatori, dacă ţara aceasta, Japonia, era atât de stranie şi veselă, şi dacă viaţa de zi cu zi era atât de tumultuoasă, ca în poveşti. Înainte să plec la război, mi-am pus ordine în lucruri şi, într-un sertar, am găsit programul de la Scala (căruia, odinioară, abia dacă-i

aruncasem o privire) şi am descoperit următoarea descriere curioasă: „*Madama Butterfly*. Autor: Puccini. Loc: Nagasaki, Japonia. Timp: *prezent*”.

Pe atunci abia împlinisem douăzeci de ani. Eram încă elev de liceu şi luasem o vacanţă de şase luni ca să plec cu tatăl meu într-o călătorie în jurul lumii. Cu un an în urmă, tatăl meu îşi pierduse soţia – mama mea. Abia peste ani, când şi eu mi-am pierdut la rândul meu soţia, am înţeles ce l-a determinat să-şi ia fiul într-o călătorie în jurul lumii, chiar dacă aceasta însemna întreruperea studiilor.

Mă gândesc, acum, că tatăl meu voia să se îmbete de nesiguranţa irizată a existenţei. Inutilitatea „lumii” i se înfăţişa, în imensitatea ei, nu la nivel conceptual, ci senzorial. Toate locurile renumite care, odată ce le părăseam, nu mai participau la viaţa noastră decât ca simple amintiri. Cu toată încărcătura lor de istorie şi de nenumărate bucurii şi tristeţi ale celor care au trăit acolo, pentru tatăl meu nu reprezentau decât o existenţă încă şi mai vagă, şi mai efemeră decât aceea a soţiei sale pe acest pământ; prin urmare, avea o bucurie dublă: i se părea că moartea soţiei era un fapt la fel de neînsemnat ca o escală într-un port fără nume, de care călătorul nu se putea plânge, şi, totodată, ba chiar din acest motiv, se bucura, într-un fel ciudat, că nesiguranţa morţii soţiei sale, oricât de mare ar fi fost, nu putea depăşi nesiguranţa vieţii. Cu toate acestea, de-a lungul peregrinării noastre prin porturi şi mari oraşe, tatăl meu nu s-a purtat neapărat cu mine ca un tată blând şi grijuliu. „Tu ai pierdut o persoană, eu am pierdut două”, mi-a spus el într-o dimineaţă, lăsând ziarul jos şi privindu-mă drept în ochi, în vremea când începuse să poată glumi. „Tu ţi-ai pierdut mama. Eu le-am pierdut şi pe soţia mea, şi pe mama ta.”

În mod firesc, oriunde ajungeam, eu şi tatăl meu ne petreceam timpul separat, mai puţin când era vorba de

vreo distracţie inofensivă. Angajase un secretar, un bărbat între două vârste, de o moralitate severă, să mă însoţească şi să-mi poarte de grijă (nu ştiu de ce, tatăl meu prefera să se înconjoare de oameni de încredere incompetenţi).

După ce am debarcat la Napoli, ne-am dus direct la Roma şi acolo am stat o vreme. Pentru că voiam să merg la Milano, tatăl meu ne-a trimis înainte, pe mine şi pe secretar, obţinând de la ambasadă o scrisoare de recomandare către consulul de la Milano. Însă la ambasadă i s-a explicat că diplomatul respectiv era plecat în misiune în Elveţia şi că, dacă aveam nevoie doar de îndrumare ca să mă descurc prin oraş, m-ar fi putut ajuta suficient de bine şi soţia acestuia. Urmând instrucţiunile tatălui meu, ne-am oprit la Grand Hotel, pe *via* Manzoni, însă eu, obosit de cât de multe ţări şi locuri parcursesem până atunci, aveam de gând să mă odihnesc în camera mea, fără vizitez nimic, până la sosirea tatălui meu. Mă atrăgea foarte mult ideea luxoasă de a lâncezi tocmai în inima unui oraş atât de plin de vestigii şi mă simţeam ca un explorator care doarme adânc, după ce a ieşit din Peştera Comorilor fără să ia nimic. Păstram în portofel scrisoarea de recomandare de la ambasadă, însă m-aş fi putut lipsi de ea fără cel mai mic regret.

Însă într-o după-amiază, când gardianul meu a ieşit la cumpărături, m-am plictisit să stau singur şi mi-a venit cheful să fac o plimbare până la muzeul de artă Poldi Pezzoli, aflat la doi paşi de hotel. Auzisem de multe ori că acolo se afla expusă *Madonna* lui Botticelli. Madonele lui au un aer păgân, de Venus, şi, după cum scria şi Walter Pater, „a pictat mai multe, însă toate parcă-l ţin cu teamă în braţe pe Isus şi se roagă, în semitonuri clare, pentru o umanitate mai caldă şi mai umilă”. Deşi *Madonna* despre care vorbesc aici reflectă o plinătate foarte apropiată de

plăcere, lasă să se vadă, într-adevăr, şi „umbra morţii, în cenuşiul cărnii şi în paloarea florilor”. În liniştea acelei după-amiezi, în mirosul uşor de praf care învăluia muzeul, stăteam şi visam în faţa acelui tablou. În spatele meu am simţit o mişcare şi am auzit o exclamaţie în japoneză, oarecum colocvială, dar nu lipsită de eleganţă: „Fir-ar să fie!” M-am întors uimit, iar persoana cealaltă a rămas la rândul ei uimită că se afla în faţa unui japonez.

Paltonul din catifea neagră, potrivit cu toamna rece din sudul Europei, pe care-l purtaţi, şi colierul strălucitor m-au făcut să-mi imaginez pe loc toate lacurile italiene pe care încă nu le văzusem. Frumuseţea peisajelor de la Como, Lago Maggiore, Lugano, Garda... Mănuşile din dantelă îmi sugerau ramurile delicate ale arborilor de pe malurile lacurilor, proiectate pe cerul în prag de înserare. Colierul – bolta înstelată. Pieptul, tresăltând discret sub catifeaua neagră – înălţarea apelor lacului, împinse de o putere nevăzută în miezul nopţii, pentru a se uni cu cerul...

Însoţitorul dumneavoastră, un japonez de vreo cincizeci de ani, cu un aer preocupat, dar plăcut, m-a întrerupt din reverie:

— Eşti japonez şi dumneata, nu-i aşa? Mă ierţi că te întreb.

A rostit cuvintele ca şi cum mi-ar fi făcut un compliment. Astfel am ajuns să facem prezentările. Citind pe cartea dumneavoastră de vizită „Hanako Kuroda”, mi-am dat seama imediat că sunteţi soţia consulului Kuroda (actualmente, fostul dumneavoastră soţ) şi m-am grăbit să scot din buzunarul interior al hainei scrisoarea de recomandare, a cărei valoare mi se părea dintr-odată mult mai mare. Mi-aţi spus că era o foarte bună potrivire, pentru că aveaţi chiar în seara aceea un bilet în plus la *Madama Butterfly*, la Scala şi, dacă voiam să mă alătur, am fi putut discuta pe îndelete şi despre proiectele tatălui

meu. M-aţi întrebat şi dacă mă însoţeşte cineva, iar eu, imaginându-mi expresia mereu posomorâtă a secretarului nostru, v-am răspuns pe loc că eram singur.

Teatrul Scala se afla tot pe *via* Manzoni şi am putut merge pe jos de la hotel. Însă, oricât de somptuos ar fi fost edificiul cu şapte etaje, impresia pe care mi-a lăsat-o n-a egalat sentimentul puternic ce mi-a cuprins inima care asculta de un capriciu. „Mărirea lui Solomon nu se măsoară cu aceea a crinilor câmpului”[14], cum se spune. De multe ori m-am gândit că, pentru a putea fi asemuită cu crinii câmpului, mărirea lui Solomon trebuie să fi fost copleşitoare. Teatrul Scala, în acel moment, exact acest efect îl avea asupra mea.

De îndată ce însoţitorul dumneavoastră s-a aşezat, cineva i-a adus o scrisoare urgentă şi a trebuit să plece la jumătatea primului act. Astfel, actul al doilea ne-a găsit doar pe noi doi, stânjeniţi, aşezaţi unul lângă celălalt în penumbra lojii.

După cum ştiţi, aria *Un bel dì vedremo* este la începutul actului al doilea. În fundalul scenei se zărea marea albăstrie, printre uşile glisante cu zăbrele, întredeschise. Pe scenă era Chōchō-san: Tamaki Miura, pe atunci tânără, într-un costum ce te ducea cu gândul mai degrabă la *O mie şi una de nopţi*. Cânta cu un amestec de pasiune sinceră şi nostalgie uşor comică... Şi imediat spiritul mării a pătruns decorul albastru. Pe marea pe care speranţa o făcea să ardă, soarele strălucitor al amiezii mistuia vaporul care se ivise la orizont, strivind cu forţa sa priveliştea imaculată. Apoi, deodată, s-a stârnit o briză nefastă şi leneşă, gata să acopere pieptul alb al lui Chōchō-san cu un văl pământiu.

---

[14] Vezi *Evanghelia după Matei*, 16:28: „Luaţi seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc. Şi vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceştia.”

Chiar şi fără binoclu, am putut distinge sclipirea unei lacrimi în ochii cântăreţei. Cu siguranţă că ea însăşi vedea, cu ochii minţii, un ocean albastru până la disperare, care despărţea ţara străină în care se afla de îndepărtatul său pământ natal. La vârsta mea, înţelegeam că, în faţa unei asemenea întinderi albastre, şi dragostea, şi voinţa, şi speranţele supreme ale unui om sunt zadarnice. Poate că această călătorie în jurul lumii, plănuită de tatăl meu ca să uite moartea soţiei sale, m-a învăţat arta de a uita, atunci când încă nu doream să uit nimic. Poate că mi-a servit să uit de lume, chiar înainte de a o cunoaşte.

Întorcându-mi privirile de la scenă, v-am admirat dintr-o parte chipul frumos ca un crin. Draperiile grele ale lojii trimiteau reflexe roşietice peste colierul pe care-l purtaţi şi vă umpleau chipul de lumina răsăritului... Dar ochii mei erau deja transformaţi, sub povara unei lungi călătorii pe mare. N-am fost înşelat de întâmplarea care ne-a adus împreună, în acel colţ de teatru dintr-o ţară străină şi nici n-am avut norocul de a mă putea îmbăta din aceasta. Înţelegeam prea bine că soarta care mă adusese acolo, atunci, se contopea cu oceanul albastru până la disperare. Dacă întâlnirea noastră din acea lojă se datora marii depărtări de pământul nostru natal, era foarte posibil ca şi între noi doi să fi existat un ocean. Odată ce marea ne conturase soarta, eram nevoiţi să hotărâm dacă aveam să aşteptăm zadarnic ceva până la moarte, cum a făcut Chōchō-san, sau dacă, asemenea lui Pinkerton, aveam să dăm totul uitării. Câtă înţelepciune! Fără un cuvânt, ne luptam amândoi să uităm, chiar înainte de a fi iubit. Ce lucru admirabil! L-am citit în licărul ochilor dumneavoastră umezi şi în acel surâs, când v-aţi întors faţa spre mine, la sfârşitul actului al doilea, în ropotul de aplauze ce izbucnise în sală.

M-am simţit dintr-odată uşurat şi am făcut o glumă:

— Oare cum s-ar fi sfârşit această operă, dacă Pinkerton s-ar fi întors singur s-o caute pe Chōchō-san şi ar fi găsit-o măritată cu alt bărbat?

— Ştiu şi eu... în romanele occidentale se întâlneşte destul de frecvent acest conflict.

Felul stângaci în care v-aţi eschivat mi s-a părut că denota o oarecare frivolitate şi nepăsare, ca un val ce atinge malul şi apoi se retrage. Am fost cuprins de dorinţa de a vă reproşa uşurătatea, aceeaşi de care chiar eu mă făcusem vinovat cu o clipă mai înainte şi, căutând să evit să vă privesc în faţă, mi-am oprit ochii asupra mâinii dumneavoastră. Albă şi delicată, dar şi uşor voluptuoasă, v-o odihneaţi pe măsuţă. V-am remarcat inelul elegant, cu un safir oval.

Piatră albastră – albastru închis – culoarea mării – piatra mării... Asocierea de idei pe care o făcusem fără voia mea m-a speriat, ca o superstiţie. Deci marea era! Marea ne despărţea. Între noi intervenise magia stranie a pietrei preţioase.

Fără să bănuiţi visarea în care mă cufundasem, aţi apucat binoclul între degetele delicate şi inelul mi-a ieşit din raza vizuală.

III

N-a primit un răspuns din partea doamnei Hanako Kawaramachi la scrisoarea sa, dar nici nu se aştepta să primească. La sfârşitul lunii mai, venerabila interpretă a Madamei Butterfly a părăsit această lume.

Din nou, Kiyohara a meditat la moartea cântăreţei cu o preocupare intensă, pe care nici el nu şi-o putea explica. Bătrâna s-a stins în întunericul dinaintea zorilor. După ce a aşteptat întreaga noapte, pesemne că a văzut şi ea primele luciri ale mării, cu o bucurie dureroasă în care se amestecau o disperare neîndoielnică şi o speranţă

nevinovată, încă şi mai neîndoielnică decât disperarea. Cu toate că, în cele din urmă, cea care a sosit a fost moartea, aceasta nu putea să-i aducă decât bucuria nebună a împlinirii. Orice ar fi pe lumea cealaltă, pe lumea asta există doar împliniri.

Era o dimineaţă însorită, care făcea ca toate acele gânduri să-i pară inutile. Kiyohara îşi închiriase casa unei companii, care o folosea pe post de cămin pentru angajaţi, iar el se mutase singur într-o anexă. După ce a citit şi recitit articolul din ziar despre moartea cântăreţei Tamaki Miura, şi-a amintit de cele câteva scrisori pe care slujnica le lăsase pe masă. Pe creanga unui cireş din grădină se aşezase o mică pasăre de un soi rar şi cânta cu putere; din toată larma matinală a păsărilor, glasul ei ieşea în evidenţă, ca al unei soliste. Unul dintre plicuri era mare şi alb, în stil occidental, destul de rar în acea vreme. Avea culoarea dimineţii. Albeaţa rece şi orbitoare, ca a unui nor, parcă decupase un dreptunghi în aerul din jur. Kiyohara l-a luat în palmă. Chiar atunci, micuţa pasăre a ciripit de două ori. Lui i s-a părut că ciripise plicul şi l-a aruncat repede pe masă. Apoi, stânjenit de puerilitatea propriului gest, l-a ridicat din nou, iar micuţa pasăre a ciripit din nou.

Kiyohara a izbucnit în râs. Se clătina, de parcă râsul însuşi l-ar fi îmbrâncit. A simţit un fel de graţie divină (deşi era un râs destul de înăbuşitor, care îl rănea puţin). Era gata să accepte rugămintea pe care se aştepta s-o găsească în scrisoare, oricât de nepotrivită ar fi fost. Însă plicul conţinea o invitaţie scrisă de mână:

25 mai
Domnului şi Doamnei Yutaka Kiyohara

Avem plăcerea să vă anunţăm că vom relua obişnuitele noastre baluri dinainte de război. Vă invităm duminică, 2 iunie, de la orele 13.

Yasutake Chishima

Din cauza războiului, la funeraliile soţiei participaseră doar câţiva apropiaţi, iar cu familia Chishima pierduse legătura de multă vreme; era deci firesc ca aceştia să nu fi aflat de moartea soţiei. Obişnuiau să meargă împreună la micile baluri organizate de familia Chishima de două ori pe lună, în perioada anilor ’30.

Era din nou o zi însorită, ca o rămăşiţă a primăverii, înainte de venirea sezonului ploios. Casa marchizului Chishima, construită în stil occidental, pe un deal, fusese cruţată de bombardamente. Ferestrele în stil vechi, care de obicei dormitau în praful adunat după obloanele grele, astăzi aveau geamurile lustruite şi lăsau să se strecoare afară licăriri galbene. În luciul lor se reflectau umbrele norilor.

Când Kiyohara a urcat, singur, treptele casei, muzica, ce păruse că se oprise pentru câteva clipe, s-a auzit din nou, răsunătoare. O melodie dansantă, complet nepotrivită cu aerul vetust al casei, făcea să vibreze tapetul cu flori decolorate. Uşa sălii de bal era larg deschisă. O rază de soare venită prin lucarna de deasupra scărilor lumina o pereche de dansatori mai apropiaţi de uşă. Kiyohara a zărit, pe mâna uimitor de albă a femeii, aşezată pe umărul bărbatului, un licăr albastru. Putea să jure că era strălucirea unui safir.

Aşezat pe o canapea, Kiyohara se gândea, absent, că, de vreme ce feţele celor care îl recunoscuseră şi veneau din când în când să-l salute îi apăreau pământii în contre-jour, însemna că era aproape de vremea înserării. N-avea energia să ridice braţul ca să se uite la ceas. Arunca în jur câte o privire nerăbdătoare şi încordată, cuprins şi de încântare, şi de nelinişte, simţind apropiindu-se lucrul mult aşteptat. Nu erau privirile unui bărbat trecut de patruzeci

de ani, ci ale unui adolescent blând şi vulnerabil, când sclipitoare, când umbrite.

În cele din urmă, l-a observat şi Kawaramachi şi l-a salutat, apoi i-a spus şi soţiei. Hanako şi-a întors capul către Kiyohara şi i-a zâmbit din priviri. Sub genele lungi, din altă epocă, ochii îi sclipeau limpezi, ca cerul însorit.

Imediat ce s-a terminat melodia, cuplul a venit şi s-a aşezat pe canapea, lângă el. Era prima dată când cei doi bărbaţi se întâlneau după terminarea războiului şi aveau multe să-şi povestească. Hanako le-a urmărit o vreme în tăcere conversaţia banală, apoi, netezindu-şi uşor coafura cu mâinile, şi-a mutat absentă privirea asupra celor care începeau să danseze pe o nouă melodie. Poate că ceea ce o indispusese era semnul vârstei care se arăta pe tâmpla lui Kiyohara: o şuviţă albă.

Kiyohara a invitat-o pe doamna Kawaramachi la dans, iar soţul ei şi-a aprins pipa şi s-a dus pe terasă.

Dansau, dar Kiyohara nu scotea un cuvânt. Hanako a rupt tăcerea:

— A murit Tamaki Miura, nu-i aşa?

— Da.

—... Îţi mulţumesc pentru scrisoare. Nu ţi-am răspuns. Am crezut că era pentru altcineva. Eu...

A izbucnit în râs, de parcă nu se mai putea abţine. Poate că proasta ei dispoziţie de mai devreme era cauzată de faptul că-şi înfrânase acest râs. Kiyohara nu-i vedea zâmbetul, pentru că Hanako îşi întorsese faţa de la el, însă îl simţea în întreg corpul.

—... Dacă ne-am lua după scrisoarea dumitale, ar însemna că eu am acum patruzeci sau cincizeci de ani. Sărmana de mine!

— Dar numărul se termină cu doi...

— Douăzeci şi doi! i-a răspuns Hanako, în joacă. Înainte să fii mobilizat, aveai obiceiul să mă tot întrebi ce vârstă

am. Aşa spuneai: „Dumneata ai optsprezece, iar eu patruzeci.” Şi pe urmă calculai: „Patruzeci adunat cu optsprezece şi împărţit la doi... avem douăzeci şi nouă de ani!”

— Să nu mai vorbim despre asta! Eu unul, când mă gândesc la ce vârstă am, mă simt copleşit.

— Era interesantă scrisoarea. Am recitit-o de trei ori. Păcat însă că ai numit-o cu numele meu pe persoana aceea frumoasă din amintiri. Ce vârstă aveai când erai la Milano?

— Singura ţară străină în care merg pentru afaceri este America. Am fost eu vreodată la Milano?

— Ah, ce domn insuportabil! Era atât de amuzată, încât n-a remarcat că folosise apelativul de pe vremuri, înainte să se recăsătorească. Ai o imaginaţie foarte bogată! Poate că şi doamna din scrisoarea ta e tot rodul imaginaţiei? Minunat! Ai avea succes ca romancier.

Cu vocea ei inocentă şi felul de a vorbi copilăresc, cine i-ar fi dat douăzeci şi doi de ani? Trupul său mic şi graţios părea atât de uşor când dansa, încât ţi-era teamă să nu-şi ia zborul dacă o lăsai din mâini. Sprâncenele închise la culoare aveau un aer hotărât. În ochii lui Kiyohara, avea optsprezece ani – ca anul în care o văzuse prima oară după ce-i murise soţia; în ochii cuiva neavizat, părea chiar de cincisprezece ani – vârsta tragică a lui Chōchō-san, „vârsta ludică”. Kiyohara iubea aceşti optsprezece sau nouăsprezece ani ai lui Hanako. Îi iubea total, violent, cu o pasiune cum nu mai cunoscuse în cei patruzeci de ani ai săi. Ca şi cum ar fi fost posedat de spiritul soţiei, ca şi cum aceasta i-ar fi poruncit, şi-a pus în mişcare, cu o forţă colosală, şi pentru unicul scop al dragostei sale, toate virtuţile, toată bunătatea, toată durerea, tristeţea şi bucuria, toate viciile şi toată vanitatea. Căsătoria s-a lăsat aşteptată, pentru că tatăl lui Hanako întârzia să dea un

răspuns clar. Apoi a intervenit războiul. El a plecat în Taiwan. Războiul s-a sfârşit. Întors în patrie, după o lungă şi anevoioasă călătorie cu vaporul, a aflat că Hanako se căsătorise. Era, la drept vorbind, un final foarte obişnuit. Kiyohara n-a mai opus rezistenţă „bătrâneţii”, care-l aştepta să revină în ţară chiar mai nerăbdătoare decât Hanako. Acolo, şi regretele erau plăcere. Era cuprins de o căinţă dureroasă, el, cel care nu reuşise să iubească singurătatea într-atât cât îşi dorise. Dar numai cineva care îmbătrâneşte şi nu mai are puterea de a iubi este măcinat de regrete? Oare nu este şi regretul un fel de a iubi?

— Muzica este minunată. Are ceva fermecător, a spus Hanako, cu o voce serioasă.

Braţele lui Kiyohara au simţit un fel de nostalgie, sub povara ideilor ei puerile.

Hanako a continuat:

— Şi eu, împreună cu soţul meu, am fost la ultimul recital al lui Tamaki Miura. Oare muzica creează un alt fel de amintiri? Eu şi cu dumneata, acum douăzeci de ani...

— Eu am o dovadă: inelul dumitale! Din moment ce porţi acelaşi inel ca cel despre care e vorba în scrisoare...

A arătat cu ochii spre inelul de pe mâna ei, aşezată pe umărul lui drept, cu safirul oval: piatră albastră – piatra mării.

— E un inel pe care îl am de la mama mea. Madama Butterfly... acum douăzeci de ani... Milano.... Bine. Putem să zicem că e adevărat. Eu cred că e adevărat! Şi aşa, poate chiar va fi adevărat.

Apoi, ca o micuţă pasăre care-şi ia brusc zborul, Hanako a început să monologheze, pe tonul surescitat al unui capriciu tragic, şi în acelaşi timp smintit.

— În timpul războiului, eram la Ōiso. Priveam tot timpul marea. O priveam până când mi se făcea rău de oboseală. Atât, doar o priveam. Nu aşteptam ceva, ca Chōchō-san.

Da. Nu aşteptam nimic. Asta voiai să mă întrebi în scrisoare. Am înţeles foarte bine. Înţelegi şi dumneata de ce nu ţi-am răspuns? Înţelegi cu adevărat? Dar eu... (aici, muzica s-a oprit)... aşteptam ceva.

Nerăbdător, tânărul conte Kawaramachi i-a întâmpinat pe Hanako şi Kiyohara, care se apropiau de terasă, şi a exclamat, arătând spre depărtări cu mâna în care ţinea pipa:

— Domnule Kiyohara, ia uitaţi-vă! Se vede marea! Pe vremuri nu se vedea de aici. Peisajul acesta este un efect neaşteptat al războiului.

Într-adevăr, în direcţia pe care o indicase el, nu era nici un obstacol în calea vizuală, în afară de casa vecinilor lui Chishima, care şi ea scăpase bombardamentelor, şi câţiva copaci tineri. Dincolo de dărâmăturile din oraş, scăldate acum în lumina roz-cenuşie a asfinţitului de început de vară, marea murdară, dar liniştită, îşi arăta sclipirile albastre, printre acoperişurile antrepozitelor şi ale uzinelor. Se zărea şi silueta unui cargobot care părea să fie ancorat.

— E un vas american, a explicat tânărul conte, vrând să-i fie admirată agerimea ochilor.

— Într-adevăr, e un vas american, a spus Kiyohara.

Apoi a mai privit o dată peisajul, ca pentru a şi-l imprima în memorie. Pe cerul de deasupra mării pluteau nori lunguieţi de o culoare incertă. Erau rămăşiţele unor nori falnici, care deja te făceau să-ţi doreşti sosirea verii. În larg părea că suflă briza. Poate că de aceea norii erau uşor ameninţători, iar apusul parcă deplângea dispariţia unei zile însorite.

... O lună mai târziu, când, într-o dimineaţă de miez de vară, a aflat de moartea neaşteptată a doamnei Hanako Kawaramachi (tocmai ea, atât de sănătoasă şi plină de viaţă!), Kiyohara s-a întrebat dacă nu cumva dorinţa de a-

şi întipări în memorie acea mare golaşă era, de fapt, o încercare de a înşela un presentiment inexplicabil.

LEOAICA

după *Medeea* de Euripide

I

În dimineaţa zilei de... octombrie 1946, într-o încăpere care dădea spre grădina din spate a familiei Kawasaki, se lua cel mai matinal mic dejun din acea casă. Eticheta care fusese respectată cu cea mai mare stricteţe în familia Kawasaki începuse să fie puţin câte puţin distrusă după terminarea războiului şi decesul stăpânului, survenit chiar în acea vară, chiar de cei care se străduiseră atâta vreme să o păstreze. Micul dejun era un exemplu. Cei „în cauză”, care acum luau masa aşezaţi unul în faţa celuilalt, cu chipurile aidoma celor de pe firmele vechilor prăvălii de *saké*, erau Katsu, bătrâna doică, şi Yokoi, majordomul. În vremurile de odinioară, ar fi fost de neînchipuit ca servitorii să mănânce înaintea membrilor familiei, însă acum cei doi bătrâni luau micul dejun la prima oră, mai devreme ca oricine, în cămăruţa lui Yokoi. Din cauza vârstei, amândoi se trezeau cumplit de devreme, iar stomacul nu le mai permitea să respecte legea de odinioară, la care adăugaseră pe parcurs două articole: „Persoanelor în vârstă li se permite să mănânce masa caldă înainte de a se răci” şi „persoanele în vârstă vor lua masa împreună”. În fiecare zi, Katsu se trezea odată cu cocoşii şi o dădea jos din aşternut pe slujnică, Miyo, ca să le fiarbă orezul. Încă le mai rămăseseră vreo patru-cinci

saci de orez din rezerva clandestină de pe vremea războiului, în care cam intraseră gărgăriţele.

În ochii unui necunoscut, cei doi ar fi putut trece drept soţ şi soţie, însă, de fapt, nu erau decât doi iubiţi puri şi inocenţi. Moartea stăpânului, pe care îl slujiseră fiecare separat toată viaţa, îi apropiase. Cu neliniştea unui bărbat tânăr, Yokoi încă se mai întreba dacă nu cumva Katsu avusese, odinioară, o relaţie cu stăpânul.

— Ieri am fost la Ōi să-i cer sfatul Maestrului Hakuryū, a spus bătrâna doică, pe un ton demodat şi care, în mod ciudat, suna prea fastuos pentru vârsta ei. După spusele sale, în casa aceasta încă n-a secat de tot norocul. Dar, mă întreb, oare asta nu înseamnă că, într-o bună zi, va seca?

— Da, am mers şi eu la Maestrul Hakuryū în câteva rânduri, i-a răspuns majordomul. De felul său, pronunţa cuvintele cu o modulaţie exagerată, când prea lent, când prea rapid, ceea ce mereu dădea senzaţia unui ton conspirativ. De multă vreme tot insista că ziua în care stăpânul a investit în Manciuria, chiar după Incidentul Mukden[15], a fost cea mai nefastă[16] dintre toate care se puteau alege. Dovadă faptul că dumnealui n-a reuşit să-şi retragă la timp afacerile de acolo, iar domnişoara, plecată în călătorie de plăcere, s-a măritat pe neaşteptate şi s-a stabilit la Mukden, apoi a fost nevoită să se întoarcă în ţară într-o stare deplorabilă. Cu toate astea, eu nu cred în divinaţie.

Însă, răscolind aceste amintiri, reflecta la farmecul pe care trebuie să-l fi avut cel pe care era acum silit să-l

---

[15] Incidentul Mukden sau Incidentul Manciurian, survenit în 1931, a constat într-o acţiune de sabotaj orchestrată de armata japoneză ca pretext pentru invadarea Manciuriei.

[16] După vechiul calendar tradiţional japonez, în care zilele erau împărţite, cu multe gradaţii, după criteriul „norocului”.

numească „stăpân”, încât reuşise să atragă tocmai la Mukden o tânără de familie bună din Tōkyō; totuşi, dacă făcea o comparaţie cu el însuşi, care, în întreaga viaţă, nu cunoscuse decât o singură femeie, acum defuncta sa soţie, era limpede că nu putea fi vorba decât de influenţa unui astru nefast. Îl dispreţuia pe acel bărbat din tot sufletul lui: spre deosebire de vechiul stăpân, cel nou manifesta o sinceră amabilitate faţă de servitorii săi, uneori chiar aducându-le mici suveniruri din călătoriile sale, iar bătrânul majordom trebuia să aibă mare grijă să nu se înmoaie. Din punctul lui de vedere, stăpânul ar fi arătat mai mult respect faţă de cei care-l serveau dacă şi-ar fi înfrânat orice gest prietenesc; bunăvoinţa îl jignea.

— Şi totuşi, mie mi se pare că tânărul stăpân are o anume prestanţă.

Yokoi s-a indignat:

— Nu pot să-i sufăr dinţii de aur!

— Dar n-are decât trei!

Îi numărase cu atenţie. De fapt, Katsu, care dăduse o mână de ajutor şi la împachetarea lucrurilor, în timpul evacuării, era genul de femeie care ar fi putut spune fără ezitare câte batiste se aflau în cutare sau cutare sertar.

Grădina din spatele casei, umbrită de vegetaţie, începea să se lumineze şi să-şi arate formele. Soarele limpede de toamnă trecea prin şirul de chiparoşi şi aşternea pe pământ umbre paralele, făcându-i pe cei doi bătrâni timizi să-şi amintească fără voia lor de *kujiramaku*, pânza de doliu, albă cu dungi negre, de la funeraliile stăpânului, cu câteva luni în urmă.

— Ce bine-ar fi dac-ar dispărea de pe faţa pământului omul ăsta...

Uneori aşa se referea la noul stăpân, plin de dispreţ, de parcă voia să se încredinţeze că nu i-a slăbit ura. Prin

comparaţie, Katsu îşi manifesta antipatia mult mai subtil şi rafinat. La ea, sentimentul era mai mult instinctiv.

— Până şi Miyo a înţeles că tânărul stăpân este cauza supărărilor domnişoarei (Katsu se încăpăţâna s-o numească aşa pe Shigeko, chiar şi după ce se căsătorise). E plecat în călătorie de atâtea zile, şi tot nu se-ntoarce! Câtă răceală trebuie să suporte domnişoara! Şi totuşi, dacă ar fi să se despartă de stăpân, n-ar supravieţui! Biata de ea! Nu se poate odihni noaptea şi mereu are ochii roşii. A moştenit de la regretata sa mamă o sensibilitate a nervilor care-i macină trupul.

Chiar atunci a intrat Miyo, anunţându-i că s-a trezit Chikao, unicul fiu al lui Shigeko. Băieţelul dormea separat de mama sa, într-o cămăruţă de la etaj. În ultima vreme se trezea singur, înainte să vină cineva să-l scoale şi, plictisit să aştepte ora la care pleca la grădiniţă, luase obiceiul să-şi deschidă singur obloanele, la care ajungea dacă întindea mâna din aşternut.

— Fereastra e deschisă şi micuţul cântă ceva, i-a anunţat Miyo pe cei doi bătrâni, în timp ce mătura prin grădină. Tonul ei ascuţit, din regiunea Tōhoku, amintea de cântecul sfrânciocului.

— Nici el nu se poate odihni simţind tulburarea mamei. Nu-i face bine să fie atât de simţitor...

— Sărăcuţul! Mă duc imediat la el, a spus Katsu, ridicându-se.

Yokoi a întrebat-o:

— Astăzi s-au anunţat musafiri?

Katsu şi-a potrivit brâul de satin dublu, brodat în stil Nyōgen, netezindu-l cu degetele.

— Doar unul. Domnul maior Aegeus vine pentru ceremonia ceaiului, la ora trei. A telefonat aseară, anunţând că soţia nu va putea participa, fiind răcită. Iar

cum nu sunt semne că stăpânul s-ar întoarce, va fi o ceremonie tristă, doar în doi.

II

Shigeko s-a trezit după ce Chikao a plecat la grădiniţă, însoţit de Yokoi. Era ora nouă. Printre obloanele închise se strecura o rază de soare de culoarea răşinii.

Soţul ei, Hisao, era plecat de câteva zile în ceea ce el numea o „călătorie de afaceri”, însă Shigeko nu putea adormi dacă nu-i pregătea şi lui aşternutul pentru noapte. Un aşternut gol şi rece, dar nu putea să nu-l vadă întins lângă al ei. Ba poate că aşternutul gol era chiar mai uşor de suportat pentru că nu avea o respiraţie neplăcută şi, până când închidea ochii, totul se petrecea după cum voia ea. Din cauza fierbinţelii trupului, nu-şi găsea locul şi, până dimineaţa, se tot muta dintr-un aşternut în celălalt. Astfel, în fiecare dimineaţă, când se trezea, primul lucru pe care-l vedea în faţa ochilor era „aşternutul celuilalt”, răvăşit, însă gol şi rece ca un mormânt.

Sentimentul de la trezire era la fel de apăsător ca o presimţire rea. Dimineţile o îngrozeau. Erau aşa cum sunt nopţile pentru un bolnav.

Shigeko tocmai se dezmeticea dintr-un vis urât, crud şi de rău augur. În gură simţea gust de sânge. Oare îi rămăsese în gură amintirea valurilor de sânge vărsat în vis? Nu. Întotdeauna se trezea cu această senzaţie neplăcută în perioada menstruaţiei. În acea zi, tot ce mânca avea gust de sânge.

... De când trăise experienţa retragerii din Manciuria, devenise atât de sensibilă, încât nu mai păstrase nici un obiect de culoare roşie în camera sa. Însă, în visele pe care le avea, sângele curgea şiroaie. Visele reluau, cu obstinaţie, scenele atroce la care asistase de la sfârşitul războiului, la Mukden, şi până se întorsese acasă. La

vârsta de nouăsprezece ani plecase într-o călătorie în Manciuria. Pe parcursul şederii la Mukden, unde se afla compania tatălui său, a trăit prima iubire, îndrăgostindu-se brusc şi neaşteptat de Hisao, un prieten al angajatului tatălui său, care o însoţea ca ghid. A fost orbită într-o clipă, ca de furtunile de nisip care bântuie întinderile chinezeşti. Gândindu-se în retrospectivă, Hisao era expert în materie, şi nu degeaba fusese poreclit „Domnul Atac Fulger”. Ştia să facă suferinţa plăcută, cu priceperea unui medic chirurg, bazându-se pe încrederea pe care pacienţii o au în chirurgi: aceştia nu prelungesc aşteptarea suferinţei şi o împart în doze, după planul lor. Împotrivirea fratelui său i-a întărit hotărârea de a se mărita. Naşterea lui Chikao. Sfârşitul războiului, trei ani mai târziu... Apoi a început coşmarul, în oraşul Mukden, în acea linişte neobişnuită care se aşternuse în urma zilei de 15 august.

La sfârşitul lui august au năvălit trupele sovietice. Fratele lui Shigeko, locotenent, care pe atunci lucra ca angajat la compania tatălui său, a fost denunţat că aparţinea serviciilor secrete şi a fost imediat prins şi dus nu se ştie unde. În anul următor – mai precis, în primăvara ce trecuse – Hisao şi soţia sa, cu micuţul Chikao în braţe, s-au repatriat, mergând cu trenul până la graniţa cu Coreea. În apropierea unei gări, trenul a fost atacat de tâlhari. Călătorii, care nu aveau unde fugi, s-au ascuns prin stufărişul unei mlaştini din apropiere. Vegetaţia era suficient de înaltă să acopere un trup făcut una cu pământul, în noroi, însă spiritul de turmă i-a împins pe oameni să se ascundă în grupuri, mai mulţi în acelaşi loc. Hisao a fugit în altă direcţie, alegând dinadins un loc cu vegetaţie mai săracă, nepotrivit pentru o ascunzătoare. S-a ghemuit în apă, cu copilul în braţe. Obrajii băieţelului, lipsiţi de culoarea sănătoasă a copiilor obişnuiţi, tremurau, iar teama i se citea în ochii mari şi bolnăvicioşi. Se agăţase

cu mânuţele de gâtul tatălui, cu trupul pe jumătate în apă. „Nu-i nimic, nu te speria. Să nu plângi!”

Cu ochii săi uşor ridicaţi la colţuri, Shigeko observa atent buzele copilului. Plânsetul lui putea fi condamnarea lor la moarte. Cu mâna aproape de faţa lui, era gata să-i înăbuşe şi cel mai mic strigăt.

A urmat o lungă tăcere. Un foc de armă a spart-o. Apoi altele. Mlaştina şi-a regăsit tăcerea. Cele câteva victime, care probabil fuseseră văzute pentru că rămăseseră cu capul deasupra apei, s-au dus la fund, fără să apuce să scoată un strigăt. Într-un stufăriş aflat la doar vreo cincizeci de metri distanţă, suprafaţa apei era roşie şi agitată şi avea culoarea unei cărămizi udate de ploaie...

Într-o margine a mlaştinii au apărut trei-patru ţintaşi. Din depărtare s-a auzit un ţipăt ascuţit, ca un râs. I-a urmat o împuşcătură. Şi aşa a început jocul de-a raţele şi vânătorii, sau, mai bine spus, iadul pe pământ.

Când atacul s-a încheiat, trenul s-a repus în mişcare, greoi. Soarele răsărise. Shigeko, aşezată într-un colţ al vagonului, a privit în urmă sclipirile mlaştinii unde avusese loc masacrul şi a leşinat. Când şi-a revenit în simţiri, vagonul era luminat plăcut de razele soarelui. Lângă obrazul său l-a văzut pe micuţul Chikao, care încă suspina spasmodic, şi s-a repezit să-i acopere gura, însă Hisao a oprit-o.

... Când s-a trezit, Shigeko a sunat din clopoţel. Îşi simţea saliva uscată, cu gust de sânge şi voia să-şi clătească gura cât mai repede. Katsu a venit şi a îngenuncheat în prag. I-a cerut apă. Lăsând lumina necruţătoare a dimineţii să-i străpungă pleoapele, s-a prăbuşit din nou pe pernă, cu ochii închişi.

Puţin mai târziu, golea paharul, întinsă în aşternut, sau mai degrabă cufundată în el, cu ochii încă închişi, iar Katsu o privea pe furiş, cu o curiozitate ascunsă sub o expresie

plină de compasiune, în timp ce deschidea cu gesturi rapide obloanele, care se loveau unul de altul zgomotos. Pe toată lungimea culoarului s-a revărsat lumina toamnei, bogată şi limpede.

— În ce zi suntem? a întrebat Shigeko, privind-o brusc pe Katsu.

Bătrâna doică s-a fâstâcit:

— Ăă... Dacă nu mă înşel... este marţi.

Shigeko intenţionase să-şi înceapă ziua cu un dialog nesemnificativ, însă răspunsul nesigur al lui Katsu ameninţa să-i dea planurile peste cap, ba chiar să agraveze situaţia.

— Nu ştii nici măcar în ce zi suntem?

— De la o vârstă...

Tonul ei suna a zeflemea şi părea să ascundă altceva.

— Cum îţi permiţi să răspunzi aşa?! Îţi baţi joc de mine? Cu toţii v-aţi întors împotriva mea!

Văzând că Shigeko a început să se lamenteze cu suspine, aşa cum era obiceiul ei, Katsu s-a mai liniştit, ba chiar a simţit o stranie bucurie în urma umilinţei pe care tocmai o suportase. A luat-o în braţe pe nefericita stăpână, care, la vârsta ei, i-ar fi putut fi fiică. Dragostea aceea dulce şi desuetă, care putea exista numai între o slujnică şi stăpâna sa, o întărea.

— Ce spuneţi, domnişoară? Nu dorim decât să vă vedem fericită. Dacă cineva ar îndrăzni să vă batjocorească, nu l-aş ierta!

Shigeko a zâmbit printre lacrimi, lăsând să i se vadă dinţii strălucitori şi umezi.

— Am să mă răzbun, să ştii!

— Desigur.

— Am să ucid pe cineva!

— Desigur.

Încuviinţarea lui Katsu, servilă, avea ceva din amabilitatea unui vânzător de lucruri furate faţă de hoţul însuşi.

III

În afara familiei, singurul care avea voie să intre şi să iasă liber prin grădină era Keisuke Kikuchi. De fapt, nu era vorba de „a avea voie”; el intra. Acest domn între două vârste, vesel şi spilcuit, era convins că toată lumea îl iubeşte şi voia să fie plăcut chiar şi de cei pe care el nu-i suferea – bunăoară, Shigeko. Ca dovadă, intra şi ieşea prin grădină, şi nimeni nu îndrăznea să-l oprească.

Era ora 10 dimineaţa. Shigeko încheiase micul dejun – de care, de fapt, abia se atinsese – şi tocmai potrivea aranjamentul floral din bovindoul sufrageriei în stil occidental. O maşină a parcat în faţa intrării, iar din ea a coborât un bărbat, care s-a îndreptat spre grădină, trecând chiar pe sub fereastra deschisă. Zărind-o pe Shigeko, s-a oprit s-o salute.

— A, bună dimineaţa! i-a spus, scoţându-şi pălăria, de parcă voia dinadins să-şi etaleze buclele încă tinere, strălucitoare în bătaia soarelui. Sper că ne onoraţi cu prezenţa voastră diseară. Amândoi.

— Nu ştiu dacă Hisao se întoarce până atunci.

— I-am trimis ieri o telegramă, rugându-l să se întoarcă imediat. Sunt sigur că va sosi la timp. De fapt, am trecut pe aici ca să mă asigur dacă vii şi dumneata.

— Poftiţi înăuntru!

Keisuke avusese multă vreme statutul de fiu spiritual al tatălui lui Shigeko. În lumea afacerilor, cei doi erau consideraţi inseparabili. Însă Keisuke nu cunoştea conceptul de obligaţie morală. Singura dragoste de care era capabil (chiar şi faţă de propria sa fiică) era un fel de dragoste eutanasică. Investise cu pasiune şi nesăbuinţă în

soia, minereul de fier şi porcii de Manciuria şi, la sfârşitul războiului, s-a trezit cu o imensă cantitate de acţiuni în căile ferate manciuriene, pe care se încăpăţâna să le păstreze. Era de părere că mai bine lăsa să moară un bătrân senil şi astmatic precum Genzō Kawasaki – aceasta era dragostea lui. În schimb, de hatârul lui Shigeko, singura care mai rămăsese în viaţă din acea familie, făcuse efortul de a-l angaja, în noua companie pe care o construia, pe Hisao, rămas fără nici un venit după repatriere şi moartea socrului său. Pe Hisao chiar îl plăcea. Tânărul plin de energie şi uşor rebel, care alesese de bunăvoie să dea piept cu puternicul vânt din nord care sufla peste Manciuria, se adaptase destul de bine haosului care domnea în Tōkyō după război.

Keisuke se săturase de rolul de tată care-i fusese impus de câteva săptămâni, de când Tsuneko, fiica lui, avea o problemă sentimentală. Cu o seară în urmă tocmai făcuse o scurtă escapadă la Atami, în compania unei femei cu care, de vreo zece ani, îşi permitea tot ce-i trecea prin minte. În dimineaţa dinainte mersese la Yonekura, frizeria din cartierul Ginza, şi i se părea că tunsoarea proaspătă îl făcea şi mai şarmant. Atitudinea arogantă a lui Shigeko îl descumpăni. Îşi înfrână un căscat şi îi dădură lacrimile. Avea privirea inocentă a unui căţeluş.

Dragostea pentru unica fiică, mai ales dacă e şi orfană de mamă, îi poate face pe unii taţi să cadă pradă geloziei, însă nu era cazul lui Keisuke. Independenţa plină de curaj a fiicei sale pur şi simplu îl amuza. Îl mai amuza şi faptul că, la cei douăzeci şi patru de ani ai săi – era doar un an diferenţă între ea şi Shigeko – era încă necăsătorită, iar în timpul războiului neaşteptat de mulţi studenţi îşi luară rămas-bun de la ea înainte de a pleca pe front. Când fiica lui îl minţea sfruntat, încântarea lui nu cunoştea limite. Egoismul său hedonist era radical: se mulţumea să ştie că

fiica lui îl considera un „tată bun”, angajaţii, un „şef bun”, prietenii, un „prieten bun”, iar lumea în general, un „om bun”. Certitudinea de a fi iubit de toată lumea anihila orice problemă de natură sentimentală şi, atunci, era inutil să iubească şi el pe cineva. Sentimentele sale pentru acea femeie, care nici nu se apropiase, nici nu se îndepărtase de el în zece ani, ca şi bunătatea faţă de noul său angajat, Hisao, erau doar un mod în care el le arăta recunoştinţa pentru a-l fi considerat un „om bun” şi niciodată n-ar fi devenit mai mult. Chiar şi dispreţul său inexplicabil pentru Shigeko poate că avea pe undeva un motiv.

Compania pe care încerca s-o dezvolte avea ca obiect distribuţia filmelor americane. Era o companie destul de mare, în care investise şi grupul S. din Ōsaka, însă avea sediul chiar în casa lui, care scăpase nevătămată din bombardamente. Rezervase companiei trei încăperi: propriul său birou, dormitorul defunctei sale soţii şi camera de oaspeţi, care însă puteau fi oricând rechiziţionate. La început, Hisao fusese angajat pe post de secretar, dar experienţa pe care o acumulase în Manciuria, când lucrase la Compania Cinematografică Nipono-Manciuriană, îl determinase pe Keisuke să-i delege tot felul de treburi. Astfel, el alerga din oraş în oraş, în locul patronului, ca să obţină de pe la prefecturi autorizaţii pentru deschiderea unor noi săli de spectacol. Şi bineînţeles că nici la birou, unde se afla sub acelaşi acoperiş cu întreaga familie a patronului, cel care odată fusese poreclit „Domnul Atac Fulger”, n-avea de ce să stea cu mâinile în sân.

Fiind prea priceput, nu obţinea decât femeile – o povară greu de purtat. Ca să obţină odată cu ele bani şi poziţie socială, i-ar fi trebuit mai multă stângăcie. Şi în cazul lui Shigeko fusese aşa: o obţinuse doar pe ea.

Tsuneko juca baschet şi n-avea strop de grăsime pe trup. Hisao îi putuse admira albeaţa pielii şi zvelteţea

formelor într-o zi când, după ce condusese un oaspete, se întorsese pe la intrarea de serviciu şi o văzuse în pantaloni scurţi, jucând tenis cu o prietenă pe terenul lor privat. Tsuneko tocmai ratase o minge şi se ducea s-o recupereze dintr-un tufiş. În timp ce-i privea picioarele albe cum se mişcau prin vegetaţie, i s-a adresat prietenei ei:

— Vi s-a desfăcut un şiret!

— Ah, aveţi dreptate!

Tânăra, plinuţă şi cu un aer vesel, şi-a pus racheta la subsuoară şi s-a aplecat. Când s-a ridicat, probabil şi-a imaginat că bărbatul care intrase pe neaşteptate pe poarta din spate era vreun prieten de-al lui Tsuneko. După ce i-a mulţumit, i-a privit pe rând, pe el şi pe Tsuneko, care se întorsese, şi a spus:

— Aş vrea să beau nişte apă rece. Unde găsesc?

— Vă aduc eu, i-a răspuns Hisao, şi a plecat imediat.

Până s-a întors cu paharul cu apă, fetele deja începuseră să discute despre „bărbatul întors din Manciuria”. Prietena a luat paharul cu un aer serios, încercând să-şi ascundă râsul. În palma mică şi plinuţă frământa o batistă. I-a oferit lui Tsuneko apa rămasă, dar aceasta a refuzat.

Hisao a intrat pe teren în locul ei. Tsuneko părea că-şi pierduse cheful şi se mişca aproape mecanic, dar lovea mingile cu atâta putere, încât Hisao a rămas uimit. Când a aflat că fetele nu merseseră niciodată la un salon de dans, le-a dus el, însă nu mai înainte de a o pune pe Tsuneko să obţină permisiunea tatălui său, pe care deja Hisao învăţase cum să-l ia. Tsuneko abia a scos două vorbe. Când a condus-o acasă, seara, şi s-au oprit la poartă să-şi ia la revedere, fata a strâmbat puţin din buze, cu o expresie dură despre care nu se putea şti dacă era dispreţ sau cochetărie, şi a exclamat:

— Nici astăzi nu s-a întâmplat nimic!

Era ironia cuiva care ştia cum se petrecuseră lucrurile la început, cu Shigeko. Hisao s-a prefăcut surprins:

— Era ceva ce ar fi putut să se întâmple? Îmi pare rău!

— Ce nesincer eşti! Urăsc bărbaţii nesinceri! Am s-o previn pe Shigeko.

— Am s-o previn şi eu.

Hisao era puţin ameţit de băutură. S-au despărţit după ce şi-au dat mâna. Răceala palmei fetei i-a rămas pe piele ca o durere ascuţită.

Problema de natură sentimentală a lui Tsuneko, care-l preocupa pe Keisuke de câteva săptămâni, era tocmai relaţia ei cu Hisao, ajunsă în acest punct. Era confuz, dar în acelaşi timp situaţia i se părea mai interesantă ca oricând. Toate măsurile pe care le-ar fi luat orice părinte de pe lumea asta i se păreau stupide.

— Ştii, i-a spus Keisuke lui Hisao pe tonul prietenos la care se pricepea foarte bine, bigamia a rămas infracţiune şi în noua Constituţie.

— Îmi pare foarte rău.

În ochii lui Hisao strălucea încrederea nestrămutată pe care o avea în Keisuke. Acesta s-a simţit flatat. Încă mai avea un pic de bunătate, aşa cum li se întâmplă celor care-şi tot repetă că n-au aşa ceva. De fapt, nici nu-i trecea prin minte să renunţe la subalternul cu care se înţelegea atât de bine – confidentul care îl făcea să se simtă întotdeauna un „om bun”. În plus, voia să fie considerat un om „şi mai bun” de-atât.

— Dacă simţi cu adevărat ceva pentru Tsuneko, i-a spus Keisuke, nonşalant, de ce nu te desparţi de Shigeko?

Hisao a intuit că nu era o ironie şi a început să-i povestească „viitorului socru” că n-o mai suporta pe Shigeko, că, în realitate, nu mai aveau o relaţie de soţ şi soţie şi că, încă din primul an petrecut la Mukden, nu mai

ştia cum să-i controleze crizele de gelozie, violente ca ghearele unei leoaice.

Keisuke se implicase de data aceasta în problemele sentimentale ale fiicei pentru că şi ea, ca niciodată, venise să-i vorbească deschis. Într-o seară, înainte de culcare, au ascultat amândoi o emisiune a postului de radio WVTR al Armatei de Ocupaţie şi, când s-a terminat, Tsuneko l-a întrebat din senin dacă i s-a întâmplat vreodată să se îndrăgostească de soţia altcuiva.

— Hmm... s-a gândit el. (Nu era un tată care să se fâstâcească din atât.) Dacă vorbim de dragoste în sens larg, mi s-a întâmplat de multe ori. În sens strict, de două ori. Iar tu le cunoşti pe amândouă.

Tsuneko a izbucnit într-un râs nervos:

— La mine e prima oară!

S-ar fi putut înţelege că era prima oară când îl auzea pe tatăl său vorbind despre aşa ceva. Keisuke şi-a luat un aer somnoros şi i-a răspuns:

— Nu-ţi ascund nimic. Nu ţi-am mai spus până acum pentru că nici tu nu m-ai întrebat.

— Eu la mine mă refeream.

— Eşti lesbiană?

— În nici un caz!

L-a rugat să-i toarne nişte whisky şi a început să bea.

— Să nu bei prea mult!

Nu era prima oară când o ruga aşa. Când el avea chef de alcool, Tsuneko îi ţinea companie şi bea fără măsură.

— Pe el nu l-am văzut vreodată să pună gura pe băutură.

— Pe cine?

Tsuneko şi-a luat o expresie serioasă, dar n-a răspuns la întrebare.

— E ceva rar la un om care a trăit în Manciuria.

— Shigeko?

— Vai, tată!!!

Keisuke ghicise, în linii mari. Ţinea de demnitatea lui să nu se arate uimit, când i-o spunea chiar fata lui, astfel că s-a prefăcut că ştia totul dinainte. Şi că acceptase totul dinainte.

— Poate fi şi Hisao, dar el are nevastă şi copil.

— Asta încerc să-ţi spun! E gata să se despartă de Shigeko. Iar pe copil pot să-l cresc eu.

— Ce aiurea! Dar, ce să zic, e o aiurea interesantă.

Au stat de vorbă până târziu în noapte. De data aceasta, lui Keisuke i se părea că lucrurile sunt serioase. Tsuneko şi Hisao ajunseseră deja la o concluzie cinică şi egoistă: pentru că locuinţa familiei Kikuchi urma să fie rechiziţionată, Keisuke avea să cumpere de la Hisao casa familiei Kawasaki, de care oricum acesta dorea să scape cât mai repede, ca să nu plătească impozitul pe proprietate. Odată ce Keisuke şi Tsuneko se mutau acolo, Hisao avea să divorţeze. Pentru că ţinea la copil, dorea tutela, ceea ce avea să fie o uşurare pentru Shigeko, care putea astfel să se recăsătorească sau să se întoarcă în provincie, la casa părintească. Keisuke s-a abţinut s-o întrebe dacă era sigură că lucrurile aveau să se petreacă atât de simplu şi dacă Hisao într-adevăr o ura pe Shigeko atât de mult pe cât pretindea. O astfel de întrebare nu se potrivea cu principiile lui. Era suficient să fie captivat de poveste. Oricum urma să evolueze idila dintre cei doi, n-avea nimic de obiectat câtă vreme putea obţine casa familiei Kawasaki. Chiar dacă gândea aşa, n-a putut să nu se frământe şi, timp de câteva săptămâni, a tot vorbit pe rând cu Tsuneko şi Hisao, ca să se convingă de adevăratele lor intenţii. I se părea rezonabil ce-i spuneau amândoi; cât despre faptul că Shigeko avea să sufere foarte mult, îi păsa la fel de puţin ca şi celor doi. „Dragostea adevărată e puternică!” exclama el, cuprins de

solide sentimente liberale, ca unul care-şi primise educaţia în epoca Taishō. „Mă rog să vină cât mai repede ziua în care vă veţi putea arăta iubirea în văzul tuturor! O viaţă conjugală fără dragoste e complet imorală! Eu nu sunt ca alţi taţi de pe lumea asta. Problemele vi le veţi rezolva între voi. Hisao, să ştii că eu am mare încredere în curajul tău şi în capacitatea ta de acţiune!”

Hisao a fost surprins, dar Tsuneko era obişnuită cu discursurile tatălui ei. Keisuke ştia foarte bine că dragostea lui Hisao nu era lipsită de anumite calcule practice legate de viitor, dar asta îl liniştea, pentru că nu te poţi încrede într-o dragoste fără calcule. Problema casei rămânea cea mai presantă. Keisuke a semnat un contract cu Hisao, fără ştirea lui Shigeko, iar acum nu le rămăsese decât s-o convingă şi pe ea; avea de gând să aducă vorba cu iscusinţă, în cadrul cinei în patru la care fusese poftită şi Shigeko. De aceea era atât de important ca ea să nu lipsească.

Intrând în camera de primire, Keisuke s-a apropiat de aranjamentul floral cu crizanteme pe care Shigeko tocmai îl potrivise.

— Dumneata ai creat aranjamentul? E nemaipomenit! La prima vedere, pare că florile au fost puse la nimereală, însă de fapt au o formă perfectă, din orice punct le-ai privi.

În realitate, Keisuke nu era un om rafinat. Avea o concepţie de viaţă care putea părea occidentală, însă şi-o dezvoltase doar prin ţăcănitul maşinilor de scris, prin foşnetul sec al cecurilor rupt dintr-un carnet, prin teancul de cărţi de vizită şi bilanţul contabil foarte bine pus la punct al companiei sale. O privea pe Shigeko cu ochi inocenţi, de căţeluş. Femeia era cu adevărat frumoasă. Dar era frumuseţea unei femei a cărei încredere în propria înfăţişare fusese complet distrusă de un bărbat. Cearcănele întunecate din jurul ochilor săi o dovedeau pe

deplin. Shigeko ajunsese să aibă obiceiul deranjant de a-i privi pe ceilalţi cu ochii pe jumătate închişi.

— De şapte ani n-am mai văzut crizanteme japoneze.

— Da... aşa e.

Keisuke era cu gândul la altceva. Nefericirea lui Shigeko îl făcuse să-şi piardă curajul. Nefericirea altuia i se părea contagioasă. Pe jumătate ridicat să plece, i-a spus:

— Deci vii negreşit diseară?

— Da. Mă gândeam să vă aduc nişte băutură. Nu vreţi să coborâţi cu mine în pivniţă, să vă alegeţi?

Colecţia de băuturi occidentale a lui Genzō Kawasaki era renumită şi totodată înconjurată de mister, pentru că nu-şi servise niciodată decât prietenii foarte apropiaţi.

— Mulţumesc. Eu mi-am consumat tot stocul înainte de bombardamente. Dacă ştiam, l-aş fi păstrat, a spus Keisuke, apoi a părut că se gândeşte la altceva. Îţi accept cu plăcere propunerea. Însă mâncarea nu va fi atât de rafinată încât să merite să fie deschisă o sticlă nouă. Data trecută când am venit în vizită mi-aţi oferit nişte Johnny Walker, nu-i aşa? E suficientă sticla deja începută. Presupun că încă a rămas mai mult de jumătate.

— De atunci nu ne-am mai atins de ea. La noi nu bea nimeni.

— Atunci, aşa rămâne. Să aduci dumneata sticla, te rog.

Prins în conversaţia insipidă, Keisuke a ratat din nou ocazia să-şi ia la revedere.

Un claxon, urmat de o înjurătură, i-a făcut pe amândoi să tresară. Keisuke s-a dus la fereastră să se uite, ca un şcolar plictisit la sfârşitul unei ore. A zărit câţiva copii desculţi şi murdari care fugeau către poartă. Şoferul lui Keisuke a ieşit pe jumătate din maşina parcată sub portic şi l-a prins de mână pe unul dintre copilaşi. Acesta a început să râdă. Şoferul a râs şi el şi i l-a arătat patronului.

— Ce s-a întâmplat?

Şoferul i-a răspuns că aţipise fără voia lui, iar copiii puşi pe şotii au sunat din claxon. L-a prins pe cel care părea capul răutăţilor.

— Adu-l aici.

Chiar aşa, de la distanţă, se vedea că băiatului îi pierise pofta de râs.

Zâmbind din ochi, Keisuke s-a ridicat grăbit, a luat un biscuit de pe masă şi s-a întors la fereastră. Shigeko s-a ridicat şi ea.

— Uite, i-a spus Keisuke băiatului, arătându-i-o cu degetul pe Shigeko. Doamna îţi dă ceva bun. Ca recompensă pentru că l-ai trezit pe şofer.

Dintr-o toană, îi atribuise şi lui Shigeko un rol frumos în poveste. Cu grijă să nu-şi murdărească mâneca costumului nou-nouţ, a întins braţul pe fereastră şi i-a pus copilului în palmă biscuitul.

Copilul însă nu înţelegea umorul adulţilor. Îl privea confuz pe domnul între două vârste. Lui Shigeko scena i s-a părut foarte tristă.

Băiatul a reuşit să schiţeze un zâmbet de om mare, le-a făcut o plecăciune stângace şi a început să ronţăie din biscuit, imaginându-şi probabil că aşa cereau bunele maniere. Şoferul a început să-l tachineze: „Ia uite, mi-ai făcut o răutate şi ai primit în schimb ceva bun! Dă-mi şi mie jumătate!” Între timp, doi-trei copilaşi care trăseseră cu ochiul ascunşi în tufişul din faţă şi-au luat inima-n dinţi şi s-au apropiat şi ei de fereastră. Erau toţi îngrozitor de murdari, iar chipurile le erau împietrite – nici unul nu avea acel zâmbet încurcat pe care l-ar fi avut odinioară orice copil în situaţia lor. Cu picioarele goale, păşeau în tăcere pe pietrişul din grădină, ca nişte pisici.

Keisuke nici nu înţelegea, nici nu simţea tristeţea de nespus de pe chipurile lor. Nu-l interesa decât să câştige popularitate în rândurile acelor musafiri nepoftiţi, mulţi şi

murdari, pe care nu-i iubea câtuşi de puţin. S-a repezit să aducă tava cu biscuiţi.

— Hai, întindeţi mâna! Câte unul de fiecare. Vai, ce mâini murdare aveţi! Nici nu se mai cunoaşte dacă sunt mâini sau picioare. Dacă vă spălaţi, poate o să descoperiţi că erau picioare!

Între timp, îi arunca priviri pline de o blândeţe ostentativă lui Shigeko.

— Gata, nu mai sunt. Mulţumiţi-i doamnei pentru că a împărţit cu voi din biscuiţii ei delicioşi.

Când copiii au plecat, Keisuke s-a aşezat din nou pe scaun, cu un aer foarte satisfăcut.

— Copilaşii sunt adorabili!

Minţea. De fapt, ar fi vrut să spună altceva: „Nu-i aşa că sunt un om adorabil?”

Neconcordanţa a scos-o pe Shigeko din fire. Dacă acele cuvinte i-ar fi fost adresat propriului său copil, nu s-ar fi înfuriat aşa. Dar, în cazul de faţă, Keisuke îşi îndreptase bunăvoinţa superficială şi neruşinată către ceva ce n-avea nici o legătură cu Shigeko şi, pentru o clipă, i s-a arătat fără mască: Shigeko a văzut atunci, limpede, în toată plinătatea sa mută, dispreţul pe care i-l purta Keisuke. Bărbatul a fost uimit s-o audă replicând cu ură:

— Nu mi se par deloc adorabili! Mă deprimă să trebuiască să dau cu ochii de ei până şi aici, în ţară. Speram ca, la întoarcere, să pot vedea copii ca toţi copiii.

Keisuke a dat imediat înapoi.

— Este o consecinţă tristă a războiului. Însă ceea ce mi se pare fantastic este faptul că micuţii îşi arată sufletul celor care îi iubesc.

Vorbele lui au înfuriat-o şi mai mult pe Shigeko.

— Ba nu! Au căpătat o mentalitate de cerşetor. Nişte adulţi nesăbuiţi i-au transformat în cerşetori.

— S-ar putea, dar...

— Oriunde s-ar duce, adulţii nu caută decât aplauze şi ovaţii. Copiii au înţeles asta. N-au fost ei dresaţi să-i aplaude pe adulţi ca să le fie pe plac?

— Ştiu şi eu? Keisuke era năucit. Ai un mod foarte particular de a gândi.

I-a luat ceva timp să-şi dea seama că, de fapt, cuvintele lui Shigeko îl loviseră în punctul cel mai sensibil. Ca un rănit care simte durerea cu întârziere.

Deşi era cuprins de tristeţe pentru faptul că bunătatea lui fusese trădată, a început să-şi pregătească contraatacul:

— Discuţia a devenit prea complicată pentru mine. Mă declar învins. Ai câştigat.

Şi-a luat un aer abătut, care cerşea compasiune. Asta sigur avea s-o înmoaie pe Shigeko. Atunci ar fi fost un moment prielnic s-o atace. Însă Shigeko nu-i intra în joc. Keisuke şi-a pierdut obişnuita prudenţă:

— Ştii, Shigeko, în prezenţa dumitale mă simt un om foarte superficial. Dar sunt convins că sunt un tată foarte înţelegător. Accept idilele fiicei mele, chiar şi pe acelea pe care un părinte obişnuit nu le-ar tolera. Pentru că am o totală încredere în fiica mea. De exemplu... Keisuke s-a foit pe scaun. De exemplu, am ghicit că excursia fiicei mele şi deplasarea în interes de serviciu a lui Hisao aveau aceeaşi destinaţie. Dar nu găsesc nimic să le reproşez, nici fiicei mele, nici soţului tău...

Keisuke n-o scăpa din ochi pe Shigeko, atent să vadă efectul discursului său.

—... şi asta pentru că am totală încredere în Tsuneko.

— Dar de ce excursia ei... Shigeko voia să fie ironică, dar vocea îi tremura prea tare. De ce aveţi impresia că au aceeaşi destinaţie? Nu vi se pare jenant să gândiţi aşa?

— Pentru că am văzut cu ochii mei telegrama pe care Tsuneko i-a dat-o slujnicei s-o trimită pe adresa hotelului unde stă Hisao.

— Nu vă cred!

— Ştii, nu asta e dragostea – să nu vrei să crezi nimic. Când te îndoieşti de altul, îţi pui la îndoială şi propria dragoste. Însă, în lumea noastră, a crede doar în dragoste e un vis şi nimic mai mult. Încă mai merge când e vorba de iubire reciprocă, însă atunci când unul nu e iubit de celălalt...

Shigeko şi-a plecat capul în tăcere. Părea că doarme. Atunci, în mod bizar, Keisuke a simţit dorinţa să-i suscite compasiunea femeii pe care tocmai o rănise după bunul plac.

— Eu nu sunt crud din naştere, a spus bărbatul solitar, cu ochii înlăcrimaţi. Tristeţea pe care o port în piept m-a pus în pericol de multe ori.

Shigeko s-a ridicat, şi-a ascuns faţa în palme şi a ieşit din cameră. Uşa s-a închis. Suspinele lungi şi cutremurătoare s-au îndepărtat.

Keisuke s-a dus la fereastră şi l-a strigat pe şofer cu o voce limpede şi puternică:

— Plecăm!

În lumina puternică a dimineţii, şi-a îndepărtat o scamă de pe mâneca hainei, cu un bobârnac. Scama a plutit o clipă în aer, ca o insectă mică şi aurie.

IV

Când clopoţelul de la intrarea de serviciu a sunat de trei ori, pe la ora amiezii, Katsu s-a întrerupt din lectura pasajului preferat din *Farmec şi vitejie* de Kōroku Satō, de care nu se sătura niciodată: „*Uimită, Yasue a fugit în urma lui şi l-a apucat de mânecă. «Ce voiţi să faceţi?» l-a întrebat, cu glasul sugrumat de lacrimi. «Lasă-mă! Am să-l*

ucid pe Yumihiko!» «Vă implor, nu vă lăsaţi orbit de furie! Mai aşteptaţi puţin!» În timp ce el o împingea, ea..." S-a ridicat repede, apoi a ezitat o clipă. Erau mişcările ei dintotdeauna, când, la vreo petrecere organizată în grădină, sau la chiar şi la dineurile cu mai mult de zece invitaţi, îi dirija pe bucătari, pe slujnicele care serveau la masă şi pe celelalte slujnice de la bucătărie şi veghea ca supa să nu se răcească sau îngheţata să nu se topească. În acele momente, până şi cele mai mărunte ajutoare îşi umflau pieptul cu importanţă, cu aerul că spuneau „sunt foarte ocupat!" şi, gâfâind, se ciocneau unii de alţii pe coridoare, glumeau, veneau la bucătărie ca să maimuţărească ticurile oaspeţilor, mai spărgând din când în când câte o farfurioară preţioasă, într-o agitaţie de nedescris. Katsu nu se schimbase deloc din vremea somptuoaselor banchete şi răspundea cu aceeaşi vigoare chiar şi micilor incidente familiale, anunţate de sunetul clopoţelului. Şi acum, ca şi atunci, mergea la datorie cu figura serioasă a oamenilor serviabili.

Clopoţelul de la intrarea de serviciu avea altă tonalitate decât cel de intrarea principală, mai blândă şi mai melancolică. Când suna de trei ori, era Hisao. În ultima vreme, Shigeko îi ceruse lui Katsu să rămână toată ziua acasă. Astfel, doica îi cedase majordomului cele cinci ore de odihnă de care profita când îl ducea pe Chikao la grădiniţă şi-l aştepta acolo să termine şi, în plus, se învoiseră să primească ea musafirii – însărcinare care, în mod normal, îi revenea lui Yokoi. Nu ezitase să fugă în întâmpinarea stăpânului întors acasă, însă, luată aşa pe neaşteptate, nu ştia ce să-i prepare pentru masa de prânz. Ea mâncase deja, pe la unsprezece şi jumătate, iar Shigeko nu-i ceruse să-i aducă nimic, pentru că nu se simţea bine. Întoarcerea neprevăzută a lui Hisao şi starea

de neînţeles a lui Shigeko, care izbucnise în plâns după vizita lui Keisuke Kikuchi, îi dădeau motive de îngrijorare.

Hisao privea înăuntrul casei printre zăbrelele uşii, aşteptând să i se deschidă. Katsu l-a văzut cum râdea vesel, arătându-şi dinţii de aur.

— A, mulţumesc! i-a spus el, când nici n-apucase bine să-i deschidă uşa.

— Bine aţi venit!

— Îţi mulţumesc că ai avut grijă de casă în lipsa mea.

Deşi îi ţinea partea lui Shigeko, bunăvoinţa exagerată a stăpânului a fâstâcit-o fără voia ei; aproape că i-a smuls lui Hisao din mână geanta de voiaj.

— Nu e nevoie! încă n-am ajuns la vârsta la care să te pun să-mi cari bagajul. Chika-*chan* e bine? E la grădiniţă? A, l-a dus Yokoi?

Fără să se întrerupă din vorbă, se pregătea să urce scările.

— Sunt mort de foame. Trenul a fost atât de aglomerat, încât n-am avut loc nici măcar să aprind o ţigară. Am venit în picioare de la S. Anunţă-mă de îndată ce e masa gata. Am să fiu în birou.

... Când şi-a sfârşit prânzul şi Katsu s-a retras, Hisao a auzit-o pe Shigeko venind pe coridorul exterior. Indiferent c-o iubea sau nu, îl deranja foarte tare s-o vadă apărând aşa. Soţia, care ar fi trebuit să-l urască, îşi făcea apariţia ca o *geisha* care fusese chemată. Nu şi-a ridicat ochii din ziarul pe care-l întinsese pe duşumeaua verandei.

— Te-ai întors mai repede decât credeam.

— Da. Patronul mi-a trimis o telegramă.

Cei doi s-au privit ca două femei care se întâlnesc din întâmplare.

Pentru că Hisao avea ceva urgent de discutat cu Keisuke, se dusese mai întâi la birou, însă acesta nu era acolo şi trebuise să meargă după el la o companie de

distribuţie a filmelor străine. Keisuke îi povestise despre încurcătura pe care o avusese cu Shigeko mai devreme, fără să-i spună însă că-i pomenise şi de relaţia lui cu Tsuneko. Astfel, Hisao nu vedea acum în machiajul îngrijit al soţiei decât un semn de cochetărie; n-avea de unde şti că machiajul conţinea şi un blestem.

Ochii lui Shigeko ţesuseră o plasă înspăimântătoare. Erau gata să captureze şi cel mai mic indiciu al faptului că bărbatul tocmai se întorsese de la o femeie – ceva ca o moleşeală blândă, sau ca un tăciune, ca un sentiment fierbinte. Dar oboseala călătoriei ştersese de pe chipul său toate aceste urme.

Hisao era genul de bărbat care devine foarte neîndemânatic atunci când nu e motivat de o pasiune sau alta. De când se purta rece cu ea, stângăcia îi ieşise la iveală, însă acest lucru, în mod ciudat, o făcea să-l îndrăgească şi mai mult. Era o dragoste tragică şi paradoxală. O femeie sedusă cu multă dibăcie, dar pentru care, apoi, sentimentele i s-ar fi răcit, i-ar fi ghicit încercările de a destrăma relaţia şi, indignată, s-ar fi despărţit mai uşor. Dar neaşteptata lui stângăcie, care-l împiedica să treacă peste problemele iscate de răcirea sentimentelor, trezea în Shigeko un alt fel de dragoste. O iubire aproape maternă, care făcea despărţirea foarte dificilă. Capcana iubirii iraţionale avea s-o ducă la moarte, în urma rănilor tot mai adânci.

— Mai devreme a trecut pe aici domnul Kikuchi.

— Ne-am întâlnit. Era indispus din cauza ta. Spunea că i-ai rănit sentimentele. Să ştii că mă pui în încurcătură dacă procedezi aşa.

Shigeko s-a gândit că, de vreme ce Keisuke îi dezvăluise atât de mult, cu siguranţă îi mărturisise şi că făcuse greşeala să vorbească despre idila fiicei sale tocmai cu soţia amantului. Aşa că, dacă Hisao vorbea aşa, o făcea fie

ca să-şi ascundă tulburarea, fie dintr-o măsură de precauţie.

— De ce zici că te pun în încurcătură?

— Pentru că trebuie să mă port frumos cu el.

— Sigur, doar e viitorul tău socru!

— Ce spui??

Shigeko l-a privit cu ochii săi frumoşi şi întunecaţi. Hotărâse să nu-şi arate niciodată lacrimile în faţa soţului pe care încetase să-l iubească, însă de data aceasta i-a fost peste puteri. Poate că stângăcia cu care Hisao se prefăcea că nu ştie despre ce era vorba trezise în ea o iubire tragică şi asta-i dădea dreptul să plângă.

— Domnul Kikuchi m-a umilit îngrozitor. Nici cea mai tare femeie din lume, după o asemenea umilinţă, n-ar mai avea forţa să se ridice. Mi-a spus, numai şi numai ca să mă rănească, că tu şi Tsuneko vă iubiţi şi că aţi plecat împreună în călătorie. Tu-mi spuneai că un bărbat, în afara casei sale, se luptă cu sabia. Frumoasă luptă, n-am ce zice! Eu una am ajuns să cred că mai bine te lupţi de trei ori decât să naşti o dată!

Hisao era încăpăţânat. Nu-l puteau mişca lacrimile unei femei pe care n-o iubea. Se simţea doar eliberat de o povară, prin faptul că patronul îi pomenise soţiei de relaţia lui cu Tsuneko. Nici măcar nu încercă să nege de formă, cum ar fi făcut-o orice soţ. Nu-şi dădea seama că lenea sa avea să fie interpretată greşit, drept recunoaştere a libertăţilor luate.

— Nu ştiu ce ţi-a povestit şeful meu, dar eu încerc să-i menajez sentimentele nu din cauza asta, ci pentru casa noastră. Aşa cum ştii, casa domnului Kikuchi va fi rechiziţionată. În acelaşi timp, trebuie şi noi să renunţăm la a noastră, cu teren cu tot, ca să avem din ce plăti impozitul pe proprietate. Nimeni n-o să ne dea un preţ mai bun ca el.

— E casa mea! Sub nici o formă n-am să i-o vând lui! E adevărat că, dacă vindem casa, va trebui să plecăm de aici. Dacă o cumpără un necunoscut, plecăm cu toţii. Dacă o cumpără domnul Kikuchi, mi-e foarte limpede că numai eu am să fiu alungată, ca o cerşetoare, iar tu ai să rămâi. Mă înşel?

— Ce tot vorbeşti, Shigeko...

— Nu! N-o vând în ruptul capului! Ah... a zis, uitându-se fix în ochii lui Hisao şi dând un pas în spate. Faţa ta îmi spune că ai vândut-o deja... fără să te sfătuieşti cu mine... casa tatălui meu!

Gelozia limpezeşte vederea. Hisao era zăpăcit. Mai trecuse o dată prin asemenea momente cumplite.

... Demnă urmaşă a lui Genzō Kawasaki, cel care era poreclit, în vremea lui, „noul soare al mediului afacerilor”, această fiică iubită a soarelui avea o lumină care se putea strecura în cele mai mici cotloane ale inimii şi o căldură capabilă să usuce plantele. La Mukden, imediat după război, Hisao fusese martorul unui astfel de moment teribil în care lui Shigeko i-au sclipit flăcări în ochii de leoaică. Era un secret pe care, în afară de ea, doar el îl mai ştia.

În afară de câteva luni imediat după căsătorie, aceea a fost perioada lor de maximă intimitate. La Mukden, după război, unde totul îi făcea să simtă nevoia de a sta lipiţi unul de celălalt, din dorinţa disperată de a supravieţui, nici măcar un om ca Hisao nu mai putea umbla de capul lui. De când se încheiase războiul, au început să-şi vândă lucrurile ca să aibă din ce trăi şi munceau amândoi în prăvălia cu mărfuri occidentale a unui chinez, pe una din străzile comerciale ale oraşului. Însă dragostea delicată a lui Shigeko le îmbogăţea viaţa. Când se întorceau seara acasă, epuizaţi de munca în comun, iar ea se schimba, lângă şemineu, de multe ori soţul îşi lăsa amprenta dinţilor pe umerii ei rotunzi iviţi prin pânza cămăşii de noapte.

Într-o dimineaţă, au mers împreună la locuinţa fratelui ei, pe care nu-l mai văzuseră de multă vreme. În faţa casei se strânsese o gloată, iar bona, o rusoaică albă, relata din pragul uşii ce se întâmplase, într-o japoneză barbară. Fratele mai mare al lui Shigeko fusese ridicat în zori de armata sovietică, fiindcă descoperiseră că era locotenent al Serviciilor Secrete. De vreme ce toate documentele confidenţiale ale armatei fuseseră arse la sfârşitul războiului, era limpede că-l denunţase tot un japonez. În acea vreme denunţurile erau foarte frecvente şi japonezii se bănuiau între ei.

Shigeko avea şi ea pe chip o expresie de îngrijorare, în ton cu şoaptele întunecate ale celorlalţi din stradă. În camera fratelui nu mai rămăsese nici un obiect care să prezinte interes şi, după ce au aruncat peste tot o scurtă privire, au plecat. N-au găsit nici un mesaj lăsat de fratele ei.

Însă, în timp ce coborau spre oraş, pe treptele din piatră de pe care zăpada fusese măturată la repezeală, Shigeko îşi ţinea capul plecat, iar Hisao a înţeles că-şi ascundea un zâmbet satisfăcut.

— Ce te amuză?

Shigeko şi-a ridicat capul şi, într-adevăr, râdea. Însă în ochi avea o sclipire neagră.

— S-ar zice că ai un motiv.

— Eu l-am denunţat.

— Tu?? a strigat Hisao.

Dar nu era nici un dubiu. Dacă nu era adevărat ce-i spunea, atunci n-ar fi trebuit să fie adevărat nici fiorul care l-a străbătut când a văzut lucirea neagră din ochii soţiei. A crezut-o, aşa cum crezi când ai văzut cu ochii tăi un accident de maşină, în plină zi.

— Normal... Tu ai fi în stare.

— Să nu-ţi faci griji: fratele meu nu se mai întoarce. Azi sau mâine va fi dus undeva, pe un teren mai ferit. Oamenii care au să audă ceva au să creadă că e un exerciţiu de trageri. N-o să mai fim siliţi să-i suportăm privirile alea holbate. Vreau să sărbătorim în seara asta. Să ne răsfăţăm cu ceva bun. O să trecem pe la piaţă după ce ieşim de la muncă. Ce zici?

Fratele lui Shigeko îl ura pe Hisao. Le privise căsătoria cu mare dispreţ. Chiar dacă, după război, relaţiile dintre ei se mai îmbunătăţiseră măcar de formă, în atitudinea lui morocănoasă, tipică militarilor, mereu se simţea o ironie crudă. „O să fie interesant când ne întoarcem în ţară”, spusese el odată. Avea de gând să-l alunge pe Hisao şi să o recăsătorească pe Shigeko cu vreun bogătaş bătrân, ca pedeapsă că se căsătorise de capul ei cu un om cu origine modestă. Şi totuşi, erau fraţi adevăraţi, născuţi din aceeaşi mamă. De multe ori, ura dintre un frate şi o soră se naşte din legătura lor de sânge şi tot spre sânge se întoarce.

... În acea clipă, Hisao vedea din nou acel lucru înfricoşător pe care-l zărise atunci în surâsul senin şi în strălucirea întunecată a ochilor soţiei. În lipsă de altceva, a început să depene mecanic, sperând că, pe măsură ce vorbea, avea să descopere adevărul în propria-i inimă:

— Din păcate, nu sunt îndrăgostit de cutare sau cutare fată. De multe ori am simţit datoria să iubesc. Dar nu şi dreptul de a o face. Toate femeile pe care le-am întâlnit mi-au amintit despre datoria de a iubi. Inclusiv tu. Dar nici tu nu mi-ai amintit despre dreptul de a iubi.

— Ce aiureli!

— Chiar presupunând că te-aş fi înşelat, nu se poate spune că am şi gustat vreodată din plăcerea adulterului. Toate iubirile m-au învăţat doar bucuria morală şi meschină de a-mi fi „împlinit datoria”. Aş fi vrut mai degrabă să cunosc o plăcere ipocrită. Eu nu pot să fac

decât lucruri bune, mărunte şi insipide. E o mare greşeală din partea ta să fii geloasă pe mine.

— Nu vreau să mai aud cum te eschivezi! Am depăşit deja faza în care ne întrebăm dacă mă iubeşti sau nu. A devenit o chestiune total lipsită de importanţă.

— Minţi!

Hisao se aşezase pe verandă şi se bucura să simtă cu tălpile răcoarea saboţilor. A plecat să se plimbe prin grădină, cu urma unui surâs pe chip, ca al unui adolescent sigur pe el.

În acel colţ de grădină, pământul nu fusese lucrat şi era năpădit de muşchi ars de soarele puternic al verii. Hisao şi-a înălţat privirile spre culmile copacilor, de unde răsunau triluri de păsări şi unde se întreţeseau fire de lumină şi a exclamat:

— Ah, ce vreme superbă!

Nici problemele conjugale, nici grijile de la serviciu, nici amintirea dureroasă a întoarcerii în ţară nu-i umbreau gândurile luminoase şi lipsite de griji care-l stăpâneau în mare parte. Dorinţa lui de parvenire nu era agresivă, ca la ceilalţi tineri japonezi, ci dădea vieţii sale o turnură poetică şi simbolică, ca un fel de paradis al imbecililor, unde oamenii îşi împart judicios timpul între munca serioasă şi distracţia prostească – ghiftuindu-se şi râzând cât e ziua de lungă. El n-avea nici vreo ideologie, nici vreo filozofie proprie. Suferinţa imensă a lui Shigeko i se părea lipsită de valoare şi nu era locul potrivit să se preocupe dacă era şi el răspunzător sau nu. Shigeko spunea că nu poate dormi. Dar n-ar mai fi fost în viaţă dacă n-ar fi dormit totuşi câteva ore. Spunea că nu poate înghiţi nici măcar apă. Dar nu poţi trăi fără apă. De vreme ce femeile nu-l făcuseră să simtă dreptul de a iubi, n-aveau de ce să-i reproşeze că nu le iubea. I se părea că Shigeko uitase să „trăiască”, cel puţin aşa cum înţelegea el conceptul.

— Când mă uit la tine de aici, semeni leit cu fratele meu, i-a spus Shigeko, pe un ton somnoros, ca un copil care-şi cheamă mama care tocmai se pregătea să iasă din camera lui, crezându-l adormit.

— E normal, i-a răspuns Hisao, rupând nepăsător un fir de lespedeza, ca apoi să-l arunce imediat. Port un costum de-al lui. Iar tu, de aici, semeni cu o leoaică în cuşcă. În lumina soarelui, ţi se vede părul ca o coamă.

Fără să-i răspundă, Shigeko i-a făcut semn să se apropie, cu un gest uşor şi rapid.

— Vino aici. Am ceva să-ţi spun.

— Ce-mi dai ca să vin? a întrebat-o obraznic, ca un tânăr către femeia mai bătrână care vrea să-l ademenească.

— Ceva bun.

Shigeko s-a ridicat să aducă o pară.

Hisao mai întâlnise de câteva ori această spontaneitate a femeilor hotărâte. Apropiindu-se de soţie, simţea că nu mai e mult până o copleşeşte nevoia de a pune capăt lucrurilor.

— Am o singură întrebare şi aş fi fericită dacă mi-ai putea răspunde.

Se aplecase exagerat de mult deasupra perei pe care o curăţa şi numai vocea îi era ridicată şi blândă.

— Nu contează că e „da” sau „nu”. Dacă-mi răspunzi, n-am să te mai incomodez. Dar te rog să-mi spui adevărul.

— Îţi promit. Dar dă-mi mai repede para!

— Aseară ai fost împreună cu Tsuneko la hotelul din S.?

— Ai fi mulţumită dacă ţi-aş spune că am fost împreună? Ţi s-ar rezolva problemele? Ah, asta e viaţa de cuplu! (S-a strâmbat cu bună-ştiinţă.) Ce te interesează e să ştii dacă o iubesc sau nu pe Tsuneko. Pe lângă asta, ce importanţă are dacă am petrecut împreună o noapte la hotel?

— Nu mă interesează iubirea. Pentru o femeie, mai importante sunt faptele.

— Bine. Îţi răspund după ce-mi dai para.

Şi-a îndesat în gură o bucată mare de pară, care i-a umflat obrajii. Apoi şi-a privit soţia fără jenă, în timp ce picături din sucul fructului i se prelingeau în farfurie. Shigeko, cu gesturile apăsătoare ale cuiva care ştie că e privit, a aşezat pe farfurie cuţitul de inox cu lama sclipitoare, umedă de lichid translucid, a împăturit şervetul cu care se ştersese pe mâini şi şi-a aranjat gulerul, fără motiv. Ca şi cum deodată ar fi cuprins-o frigul.

Hisao s-a şters la gură cu batista şi şi-a aplecat trupul înainte, ca un copil care vrea să vorbească pe nerăsuflate.

— Da, am petrecut o noapte împreună cu Tsuneko.

Shigeko i-a aruncat o privire străpungătoare. Hisao a simţit că ceva se prăbuşea înăuntrul lui, cu mult zgomot. Shigeko a murmurat ceva. S-a sprijinit de podeaua verandei cu braţul stâng, atât de răsucit, încât părea să doară, şi nu s-a mai mişcat. Timpul care s-a scurs i s-a părut lui Hisao greu de suportat şi apăsător ca nişte blocuri de gheaţă care se izbesc unele de altele, purtate încet de ape.

— Îţi mulţumesc. Cuvintele tale mi-au redat puterea de a trăi. De data asta, am căpătat o forţă cu care am să înving totul...

— Chiar aşa! Dacă ai să fii puternică, o să fie bine. Este ceea ce-mi doresc şi eu.

Ascultându-i cuvintele crude, Shigeko se întreba dacă soţul ei nu-şi pierduse minţile. Hisao vorbise grăbit, fără s-o privească în ochi. Pe cât de mult se temea că ar fi avut resursele s-o consoleze, pe atât de mult se străduia să nu se lase afectat de tragismul scenei care se desfăşura în faţa ochilor lui.

— În orice caz, în seara asta mergem să petrecem. Eu trebuie să ies în curând. O să mergem separat la familia Kikuchi.

Când a plecat, pe la ora două, Shigeko l-a condus la uşă, cu o faţă senină, ţinându-l de mână pe micuţul Chikao, abia întors de la grădiniţă, unde luase şi prânzul. Maiorul Aegeus era în principiu oaspetele lui Shigeko, dar eticheta ar fi cerut ca şi stăpânul casei, Hisao, să fie acolo să-l întâmpine. Însă îi era imposibil să-şi modifice programul, fiind aşteptat la Biroul Civil pentru Informaţie şi Educaţie, aşa că Shigeko avea să se ocupe singură de musafir.

Ca de obicei, Hisao şi-a luat fiul de mână şi au mers împreună până la poartă.

— Chika-*chan*, îţi place la grădiniţă?

— Da, mai mult ca acasă!

Hisao a simţit o ostilitate invizibilă şi a dat drumul mâinii copilului.

V

Era ora trei după-amiaza când maşina Oldsmobile de culoare roşu-închis, model ’46, şi-a făcut apariţia, scrâşnind uşor pe pietrişul din curte. La ora aceea, soarele căpătase o anumită transparenţă, iar umbrele, o blândeţe a contururilor. Maiorul Aegeus era un american de origine irlandeză, fiul unui profesor cumsecade care o găzduise pe mama lui Shigeko, prin intervenţia unei cunoştinţe comune, când aceasta îşi făcuse studiile în străinătate. Aegeus avea pe atunci doar şapte ani, însă se ataşase mult de musafira lor orientală şi, după cum povestise mai târziu mama lui Shigeko de nenumărate ori, când a venit momentul ca ea să se întoarcă în Japonia, „s-a agăţat de fusta ei şi a plâns cu lacrimi mari cât nişte bomboane”. Mama lui Shigeko fusese atât de mişcată, încât se gândise să-şi amâne plecarea. Povestea că băieţelul avea păr ondulat, însă de un negru la fel de intens ca al japonezilor. Shigeko i-a dat dreptate când, la puţin timp după moartea tatălui său, a venit să le viziteze în Japonia. De curând, îi

invitase pe Shigeko şi pe soţul său la un ceai, iar Shigeko, aflând că e foarte interesat de ceremonia ceaiului japoneză, s-a gândit să-l invite la rândul ei, drept mulţumire, în pavilionul de ceai al familiei Kawasaki. Pentru aceasta venise în acea zi. Anunţase din ajun că nu va fi însoţit şi de soţie, care răcise.

Pavilionul de ceai, aflat într-un colţ al grădinii, era o copie fidelă a celebrului pavilion Fushin'an al familiei Omotesenke din Kyōto, unde Genzō Kawasaki se perfecţionase în arta ceaiului în ultimii ani ai vieţii. Shigeko s-a întrebat dacă spaţiul pentru ceremonie n-avea să fie prea strâmt pentru statura maiorului şi, într-adevăr, după ce s-a strecurat prin micuţa uşă, a părut că stătea cam înghesuit. După repetate insistenţe din partea lui Shigeko, şi-a întins până la urmă picioarele şi şi-a masat gambele, cu o mână pe care strălucea un inel mare din aur.

— Din păcate, sufletul meu înţelege ceremonia ceaiului, dar picioarele nu vor...

— Dacă inima a înţeles, ceremonia ceaiului şi-a atins scopul.

Cu engleza ei şovăitoare, n-aveau şanse mari să aibă o conversaţie foarte elaborată.

După ce s-au întâlnit de vreo două sau trei ori, Shigeko a înţeles că generozitatea şi libertatea din sufletul maiorului întrupau întocmai spiritul căii ceaiului. Deşi era american, maiorul avea o personalitate profundă şi nuanţată, de celt, iar soţia sa era, la rândul ei, rafinată şi liniştită. Nu se farda strident şi întotdeauna se manifesta discret.

Shigeko a pus jos instrumentele şi a terminat de pregătit ceaiul, apoi s-a interesat de sănătatea soţiei maiorului. Nu era un subiect potrivit pentru ceremonia ceaiului, însă astăzi Shigeko voia să discute liber.

— De când am sosit în Japonia, soţia mea se simte foarte bine. Răceala de acum e singura excepţie. Care confirmă regula, cum se spune.

Maiorul glumea, dar în ochii căprui, în care se reflecta lumina puternică de afară, i se citea un fel de melancolie.

— Ceea ce ne întristează este însă faptul că nu reuşim să avem un copil. Am adus-o pe soţia mea în Japonia în speranţa că schimbarea climei şi a peisajului au să-i fie de folos. În primul rând, rata naşterilor e foarte ridicată în Japonia.

Maiorul vorbea cu seriozitate.

— Vă simţiţi cumva rău? a întrebat-o deodată pe Shigeko, privind-o atent.

Se simţea îmbrăţişată de privirea lui luminoasă şi generoasă, ca o câmpie scăldată în razele soarelui.

— Mi se pare că aveţi pe chip o profundă tristeţe.

— Vă rog să mă ascultaţi, domnule Aegeus, i-a spus Shigeko, cu tonul celui care se confesează, ondulat, în care un cuvânt îl înghite pe următorul, ca într-o mişcare de înot. Nu există om mai infidel ca soţul meu.

— Cum aşa? Puteţi să-mi spuneţi deschis ce vă întristează.

— Hisao niciodată nu şi-a făcut griji pentru mine. Doar m-a umilit.

— Doamnă, fiţi mai limpede!

— Hisao iubeşte altă femeie şi i-a vândut această casă tatălui ei.

— Nu pot să cred că a comis o asemenea faptă condamnabilă!

— Ascultaţi-mă. Soţul meu, care altădată mă iubea, acum mă tratează cu cel mai mare dispreţ. Nu mai am unde să mă duc. Dacă reuşesc să duc la bun sfârşit planul la care mă gândesc şi dacă aş fugi în ţara dumneavoastră, m-aţi putea ajuta să nu fiu alungată şi de acolo?

Doar străinul acela îi putea înţelege suferinţa. Nu era vorba de gelozie. Voinţa o împingea să se răzbune ca să-şi poată dovedi sieşi existenţa. În orice caz, maiorul avea o presimţire de rău augur. A clătinat din cap, cu compasiune.

Pentru el, faptul că, după cum spunea Platon, „delirul a adus în Grecia cea mai mare binefacere”, era doar un ciudat paradox. El credea că suferinţa le oferea oamenilor, în pofida aparenţelor, o şansă la o viaţă mai bogată sau ocazia de a şi-o dedica religiei.

— Ce ţară v-ar putea alunga? Niciodată n-aş putea fi cetăţeanul unei ţări care nu ar privi cu ochi buni voinţa dumneavoastră legitimă. Însă, doamnă, suferinţa dumneavoastră seamănă cu un anotimp. Este ca vara arzătoare. Arşiţa verii promite recolta toamnei. Fiecare spic de orez îşi închipuie că a fost ars de soarele necruţător, şi aşa şi oamenii. În acest anotimp toţi oamenii sunt nefericiţi. Şi suferinţa dumneavoastră e doar o formă a nefericirii care îşi aşteaptă roadele.

— Dar durerea îmi aparţine. Nu e a altcuiva.

— Nu e bine să atribuiţi o importanţă atât de mare propriei suferinţe.

— E ca şi cum mi-aţi porunci să nu trăiesc.

— Doamnă, i-a răspuns el, arătându-i cu degetul grădina tomnatică unde abia se auzea, din depărtare, forfota oraşului, unde frunzele copacilor se legănau uşor în vânt, şi unde toată ziua se simţea mireasma focului de lemne. Priviţi, vă rog. Razele soarelui de toamnă s-au aşezat ca nişte broderii pe copaci. Cerul senin, de un albastru profund, le aduce oamenilor în suflet linişte şi armonie. Păsările cântă, iar pe munţii din Japonia frunzişul a început să se înroşească. Nu auziţi reverberaţia ciocanelor care clădesc, imaterial, în sufletele oamenilor?

— ...

— Duminica viitoare, soţia mea vă va invita la o plimbare cu maşina. Sunt convins că va şti să vă consoleze.

VI

Shigeko simţea că lumina asfinţitului îi aruncă pe chip umbre răutăcioase. Şi-a dat seama că petrecuse multă vreme căzută pe gânduri. Stătuse vreo oră aşezată pe un scaun, sleită de puteri. Privea pe fereastră apusul acelei zile şi i se părea ca un păun de foc, cu penele cozii înfoiate.

Întotdeauna, când cineva se hotărăşte să ucidă, îşi acordă un timp de reflecţie. Dar cu ce ajută asta în luarea deciziei? E doar o ezitare asemănătoare cu cea a sinucigaşului, o încercare de a întârzia deznodământul, şi de a-l pune, pe cât posibil, în seama inconştientului sau a hazardului. Dar nu era cazul lui Shigeko. Înainte de a termina cu toate, prin împlinirea dorinţei pe care o nutrea de multă vreme – aceea de a-şi vedea soţul suferind – avea să guste din plin, pentru ultima oară, mulţumirea de a fi gândit un plan până în cele mai mici amănunte.

Cu chipul radiind de bunătate şi cu buzele strânse a satisfacţie, Keisuke ridică în aer sticla de whisky şi îi laudă calitatea. Ah, ce cuvinte mieroase! Strecoară şi câteva mici ironii despre Shigeko, care nu e de faţă. Ce aperitiv gustos e ironia! Mai ales când însoţeşte o tărie de provenienţă occidentală. Dispreţul său pentru suferinţă în general e superficial. Un dispreţ profund ar fi fost mai acceptabil. Dar al său e la fel de plat ca o farfurie occidentală. Keisuke e un fel de frizer nepriceput: ţine minte zece zile că un coleg l-a tăiat din greşeală cu lama, dar uită în cinci minute că el însuşi a rănit obrazul unui client. Râde mult, dar râsul său e golit de sens. Nu râde cu răutate. Râsul său se aude aproape ca un plâns. De fapt,

nici nu e în stare să râdă de-adevăratelea, dar asta nu-l împiedică să trăiască, nepăsător. Ar fi bine dacă cei cărora le lipseşte cu desăvârşire voinţa tragică de a face rău (adică răul în sine) ar dispărea de pe faţa pământului. Cât s-ar lumina pământul, dacă o asemenea bunătate n-ar mai exista!

— Tati, toarnă-mi şi mie!

— Îţi pun doar un pic. Şi nici Hisao nu bea... Dacă te măriţi cu aşa un om slab, îmi strici reputaţia.

Glumind ca un tată înţelegător, îi toarnă în pahar fiicei şi apoi şi-l umple şi pe al său. Tsuneko dă paharul pe gât şi, bătându-se pe piept cu mâna în care mototolea o batistă, râde şi murmură: „Ah, ce arde!”

— Ce-ai păţit? o întreabă Hisao.

— Mă doare pieptul, îi răspunde ea.

Când Hisao îşi întinde mâna spre pieptul ei, ea îi apucă degetele cu forţă, cu faţa dintr-odată serioasă. Degetele i se chircesc şi îi tremură. Îl priveşte fix, cu nişte ochi inexpresivi, de iepure. Gura i se strâmbă, lăsând să i se vadă dinţii. Limba i se agită printre dinţi. Se clatină şi cade pe spate.

Corpul alunecă de pe scaun şi cade la pământ. Acum i se aude adevărata voce, cea pe care a ascuns-o cu dibăcie în timpul vieţii. Scoate nişte mârâieli. Îşi freacă sânii, obrajii şi torsul de picioarele mesei şi ale scaunelor, ca o pisică. I se potriveşte bine pudra palidă cu care s-a dat pe obraji. Se dă cu capul de podea, cu un zgomot înfiorător. Mişcă din picioare ca un păianjen. Sudoarea care îi curge şiroaie pe trup emană o nespusă linişte.

Tatăl ei, de partea cealaltă a mesei, dansează cu frenezie acelaşi dans nebunesc. Gemetele lui sunt la fel de golite de sens ca şi râsul. E greu să-l priveşti în rolul de „om care suferă”, un rol care nu i se potriveşte deloc. Clipeşte din ochii ca de căţeluş, dar ce mai poate vedea?

Nu-şi mai vede nici măcar propria suferinţă. Din gură îi ţâşneşte o vomă sângerie, multă cât un calup de bunătate. Apoi adoarme. În sfârşit, înţelege că altfel nu va avea parte de odihna eternă.

Aşa îşi imagina Shigeko efectele otrăvii. Între timp, uitase scopul şi motivul dorinţei de „a-şi face soţul să sufere”; i se părea că purtase în ea ideea încă de când se născuse. Aşa îi fusese uşor să renunţe la sine. Aşa i se năruiseră scrupulele morale în faţa renunţării de sine, care avea o structură asemănătoare cu iubirea. Ca să-şi facă soţul să sufere, era gata să-şi sacrifice, fără urmă de regret, orice bucurie (inclusiv bucuria pe care o primea de la soţul său, chiar şi acum, sub diverse forme). Această atitudine semăna cu un principiu moral, pentru că îi călca în picioare orice dorinţă naturală.

Însă, dintr-un anumit punct de vedere, acest fel insolent de a trăi al ei era şi cel mai puţin periculos. Nu era mai periculoasă „fericirea”? Tocmai ideea de fericire era sursa războaielor din lume, a speranţelor rele, a zilelor de mâine false, a închipuirilor, a invaziilor devastatoare. Pentru Shigeko, fericirea nu conta. Poate că, astfel, asculta de un nivel superior de ordine şi disciplină.

Shigeko îşi miza puţina fericire care-i mai rămăsese ca să câştige o nefericire mult mai sigură. Acţiunile fericirii nu-i aduceau dividende, însă cele ale nefericirii aveau să-i aducă un câştig regulat. Fericirea este o fantomă care fuge din viaţă, pe când nefericirea e inseparabilă de viaţă – iar acum, era chiar ceea ce viaţa ei cerea. Astfel, „a-şi face soţul să sufere” era puterea ei de a trăi, însă nu era, aşa cum crezuse maiorul Aegeus, dorinţa sau voinţa sa legitimă. Dacă ar fi fost o femeie cu puterea introspecţiei, Shigeko ar fi constatat că nicăieri în adâncul sufletului ei nu se găsea dorinţa de „a-şi face soţul să sufere”.

Shigeko şi-a deschis trusa cu ustensile de scris, aşezată în faţa ferestrei. În lumina asfinţitului, picăturile de apă pe care le turna ca să prepare tuşul păreau picături de sânge. Apoi a desfăcut sulul de hârtie şi s-a apucat să frece piatra de tuş cu îndârjire.

VII

Ori de câte ori era trimis în oraş cu treburi, Yokoi îşi manifesta foarte energic nemulţumirea, iar asta o amuza enorm pe Katsu. Întotdeauna jeluirile sale aveau câte o introducere bine pusă la punct: „Nu doresc să mă plâng de fleacuri, însă…”, sau: „Nu este câtuşi de puţin intenţia mea să fac o observaţie, dar...”. Toate acestea confereau tânguirilor lui o anumită drăgălăşenie.

— Cine a mai pomenit să oferi cuiva o sticlă începută?! De ce face stăpâna aşa ceva, când pivniţa e plină de whisky? s-a indignat Katsu, privind sticla de Johnny Walker pe care Yokoi o înfăşurase într-o pânză de mătase.

Yokoi s-a prefăcut c-o ascunde, ca un copil.

— Nu e vorba de orgoliul meu personal, însă mă simt stânjenit că am fost însărcinat cu aşa ceva. Când am să duc cadoul, sigur am să fiu de râsul tuturor. Poate că doamna vrea să-l facă de ruşine pe stăpân, care va merge singur în această seară la familia Kikuchi.

— Nu merge şi ea?

— Mi-a dat să le duc şi o scrisoare.

— Ia arată-mi-o!

Au citit-o împreună, apropiindu-şi obrajii ridaţi, de oameni bătrâni.

... octombrie
Stimate domnule Kikuchi,

Ceva mai devreme mi-aţi făcut onoarea să mă vizitaţi, însă nu numai că nu v-am putut primi cum se cuvine, ci v-

am şi rănit cu lipsa mea de politeţe. De atunci, mă tot frământ cum să vă cer scuze. Eram foarte prost-dispusă, deoarece nu reuşisem să închid ochii toată noaptea, şi starea mea m-a împins să spun lucruri nepotrivite, fără intenţie. Îmi pot închipui cât de mult v-am mâhnit. Cu speranţa că-mi veţi ierta îndrăzneala, vă rog să acceptaţi scuzele mele. Aş fi extraordinar de bucuroasă dacă relaţia noastră ar rămâne aceeaşi ca şi până acum.

Aşteptam cu nerăbdare să vă văd în această seară, însă nu pot abuza de ospitalitatea dumneavoastră după ce v-am tratat cu cea mai mare lipsă de consideraţie. În plus, nici nu mă simt foarte bine. Vă rog să-mi îngăduiţi absenţa în această seară. Intenţionez să vă importunez cu o vizită la o dată ulterioară, pentru a-mi cere scuze personal şi pentru a sta de vorbă cu domnişoara Tsuneko – lucru care mi-ar face mare plăcere.

În această seară numai soţul meu va răspunde amabilei dumneavoastră invitaţii, însă venind direct din oraş, fără a mai trece pe acasă. Pentru că nu m-am gândit la timp să-i încredinţez lui sticla de Johnny Walker pe care v-o promisesem, v-o trimit prin majordomul nostru, Yokoi, astfel încât să ajungă la timp pentru pregătirile de cină. Vă rog să aveţi amabilitatea să o acceptaţi.

Avem în pivniţă multe sticle cu alcool occidental, nedesfăcute, şi ar fi fost politicos din partea mea să vă trimit una dintre acestea, însă ora fiind târzie, nu ne rămâne timp să descuiem pivniţa. Vă rog să aveţi bunăvoinţa, aşa cum aţi şi spus, de a primi o sticlă începută, şi vă trimit ceea ce a rămas nebăut la vizita dumneavoastră anterioară. Cu următoarea ocazie, desigur că vă voi oferi o sticlă nouă. Vă mulţumesc pentru înţelegere.

Vă rog să transmiteţi toate cele bune şi domnişoarei Tsuneko.

Cu deosebită stimă,
Shigeko Kawasaki

— Sărmana domnişoară! Niciodată nu s-a mai umilit atât! Orgoliul ei, atât de mare, a fost zdrobit cu cruzime.

— Cred că Maestrul Hakuryū ar numi asta „secarea norocului”. Oamenii care ating fundul hăului se înveselesc dintr-odată, nu ştiu cum. Când mi-a încredinţat sticla şi scrisoarea, doamna părea mai binedispusă ca de obicei.

— Dacă te întorci târziu şi o mai fi şi vreo pană de curent, o să-ţi fie greu. Pleacă repede şi întoarce-te cât mai curând!

— Iarăşi trebuie să suport zgâlţâielile şi aglomeraţia din tren! Au să mă doară toate oasele!

Katsu l-a condus pe Yokoi şi a rămas o vreme în faţa intrării. S-a întors şi şi-a văzut reflexia în geamul uşii glisante, pe fundalul soarelui care asfinţea, roşiatic. Era un apus înspăimântător, care invadase tot cerul şi se pregătea s-o înghită şi pe ea.

VIII

Pentru că lui Chikao i se făcea foame devreme, cina era deja pregătită puţin după ora cinci. În acea seară, în mod neobişnuit, mama se aşezase şi ea la masă, chiar dacă nu se atingea de mâncare. Blândeţea ei fără explicaţie îl întrista pe Chikao. Nu numai că mama sa nu voia să mănânce nimic, dar era prima oară când vorbea atât de frumos şi atent. Purtarea ei protocolară îl zăpăcea şi-l făcea să tot scape pe genunchi boabe din bolul cu orez. Mergea la grădiniţă, dar nu avea obrajii îmbujoraţi ai copiilor de vârsta lui. Era în schimb foarte precoce şi probabil că ştia chiar mai bine decât Katsu sau Yokoi ce se petrecea în casă. Bineînţeles, dacă lucrurile ar fi fost analizate în faţa lui şi i s-ar fi vorbit de dragoste, gelozie,

ură sau lupta pentru moştenire, Chikao n-ar fi înţeles nimic, însă un copil simt pe piele, fizic, nefericirea sau bucuria adulţilor. Ba chiar poate distinge, după miros, intensitatea situaţiei. Iar când vede o veselie deplasată la un adult care altminteri e nefericit, simte că-l doare şi pe el sufletul.

Chikao avea deja conştiinţa lucrurilor care înnegurează viaţa, iar asta îl făcea să se dea înapoi, instinctiv, când se lovea, la grădiniţă, de zâmbetul luminos al vreunui coleg. Amintirile din oraşul Mukden, unde crescuse, erau tot mai vagi de la o zi la alta, însă nu uita deloc groaza pe care o trăise când trenul cu care se repatriau fusese atacat. Morţii întinşi pe jos aveau feţele roşii şi ochii larg deschişi. Nişte ochi înspăimântători!

Odată ajuns la Tōkyō, nu manifestase curiozitatea obişnuită a copiilor la vederea forfotei oraşului. În schimb, crizele de astm ale bunicului şi apoi moartea lui, jalea mamei, sărutul furişat dintre mătuşa sa şi un domn necunoscut, pe veranda de la etaj, chiar în seara priveghiului – toate aceste evenimente întunecate i se înfăţişau ca nişte pericole necunoscute şi-i satisfăceau mai bine dorinţele ascunse. În aceeaşi măsură în care pe alţi copii îi atrage perspectiva vieţii viitoare, pe Chikao, crescut într-un mod mai aparte de mama sa, îl atrăgea moartea.

Blândeţea cu care se purta mama lui în acea seară avea ceva de rău augur. Copilul o simţea şi nu-şi putea stăpâni zâmbetul care-i înflorea la colţul buzelor. Respecta profund nefericirea mamei sale, poate şi pentru că intuia că el însuşi nu era încă în stare să cunoască o asemenea durere.

Deşi copil, ştia foarte bine ce să facă aşa încât să apară mereu într-o ipostază angelică în faţa tatălui său. Acesta îşi iubea fiul. Însă copilul îşi ura tatăl. Simţea o ură violentă

şi halucinantă. În visele sale, se urmăreau unul pe celălalt, iar la sfârşit, unul dintre ei trebuia să moară. În mod ciudat, când se întâmpla ca tatăl să-şi dea ultima suflare, răpus de Chikao, copilul urla de durere, dar nu pentru tatăl său, ci pentru că-şi imagina suferinţa mamei la moartea soţului, şi se trezea.

Insectele începuseră să se liniştească şi ţârâitul lor nu se mai auzea atât de tare. Lui Chikao nu-i plăcea să iasă în grădină după ce se însera, pentru că tufele de lespedeza albe arătau ca nişte fantome. Dintr-odată, ierburile au foşnit aspru. Copilul a apucat lingura, a căscat ochii transparenţi, ca ai unui om bolnav, şi a scos un ţipăt. Sosul s-a scurs din lingură şi i s-a îmbibat în mâneca puloverului.

— Ce copilaş sperios! E doar un cuţu! Un cuţu a intrat în grădină să se joace!

Katsu i-a şters blând mâna cu o cârpă. Însă Chikao văzuse ceva mult mai înfricoşător: când a ţipat, ochii mamei, aşezată chiar în faţa lui, s-au umplut şi ei de groază, aproape în acelaşi timp. I-a văzut limpede albul ochilor. Pentru o clipă, privirile li s-au întâlnit. Bineînţeles, Katsu n-a observat.

S-au auzit gâfâitul câinelui şi paşii lui pe muşchiul din grădină.

— Alungă-l, Katsu, alungă-l repede!

Katsu s-a ridicat fără grabă, ca şi cum voia să-i facă în ciudă.

— Repede, Katsu! a strigat copilul.

Mici vene albastre i se umflau pe faţă.

— Fugi! s-a răstit Katsu, întoarsă cu spatele la cei doi, gesticulând teatral spre veranda învăluită în întuneric. Du-te!

Chikao şi-a ridicat ochii şi s-a uitat la mama lui. Aceasta şi-a întors privirile de la copilul atât de sensibil şi apoi a rămas nemişcată, cu capul plecat. I se zăreau pe chip

umbrele genelor. Chikao a fost cuprins de o tristeţe apăsătoare. A aruncat lingura, cu zgomot, pe farfuria care lucea nepăsătoare sub lumina lămpii şi s-a trântit pe spate pe *tatami*. A izbucnit în hohote de plâns. Printre lacrimi abia mai zărea becul din tavan, ca învăluit în ceaţă.

— Dar ce l-a apucat, aşa deodată?

— Simte nevoia să plângă. Să-l lăsăm în pace.

Se uitau la Chikao cum se zbătea şi lovea cu picioarele în *tatami* ca la un necunoscut prăbuşit în stradă. Katsu a încercat să-l ia în braţe, strecurându-şi mâinile pe sub spatele copilului, însă el s-a opus, încordându-şi trupul, şi a început să plângă şi mai tare.

— Mai durează până se linişteşte. Lasă-l, a spus Shigeko, palidă. Are toane.

— Ba n-am toane! a strigat el, printre lacrimi.

Ştia că mama lui cunoştea în amănunt parcursul afectiv care-l adusese în acea stare şi că înţelesese că nu plângea dintr-o toană.

— Dar atunci ce are? Se răsfaţă? Ca să vezi...

— Nu mă răsfăţ!

Shigeko părea că se roagă. Avea nevoie, acolo pe loc, de o putere care s-o facă să se ridice. Buzele îi tremurau. Avea multe de făcut.

— Probabil că-i e somn. Katsu, te rog să mi-l aduci în braţe. În seara asta am să-l culc eu.

Katsu a privit-o uimită. Niciodată nu se mai întâmplase aşa ceva. Istovit de cât plânsese, Chikao închisese ochii uzi de lacrimi. De data asta, s-a lăsat luat în braţe. Era uşor pentru vârsta lui. Când Katsu îl ridicase şi se pregătea să-l ducă în camera lui, s-a stins lumina.

— Ah, iarăşi o pană de curent!

— Nu-i nimic, Katsu, i-a spus Shigeko, trezită brusc la viaţă. Ţine-l te rog aşa. Mă duc să aduc o lumânare.

... Când Shigeko a urcat scările, cu o lumânare aprinsă în mână, umbra ei tremurată s-a oprit o clipă peste obrajii lui Chikao, în braţele slujnicei.

— O, suntem ca nişte exploratori!

— Stai te rog liniştit, altfel ai să mă dărâmi!

Katsu l-a aşezat în pat pe Chikao, împleticindu-se şi opintindu-se ca şi cum ar fi aruncat o boccea grea. Shigeko a pus lumânarea pe măsuţa rotundă pe care băieţelul întotdeauna şi-o închipuia că e o insulă pustie, atunci când se juca de-a Robinson Crusoe.

— Katsu, am să cobor după ce-l culc pe copil. Tu poţi să mergi să te odihneşti până se întoarce soţul meu.

...Au rămas singuri în cameră, doar mama şi copilul, în lumina pâlpâitoare a lumânării. Shigeko i-a pus pijamaua băieţelului.

Din clipa în care îi zărise în ochi sclipirea înspăimântătoare, lui Chikao i s-a făcut teamă de blândeţea neobişnuită a mamei. Respectul tot mai puternic pe care-l avea pentru nefericirea mamei sale nu era un sentiment duios, ci teama că va isca o puternică acţiune tragică în care el însuşi avea să fie atras. Voia să fie şi mai nefericit decât mama sa. Voia să-i merite blândeţea funestă. S-a străduit să-şi readucă pe buze surâsul acela vrednic de laudă.

— Mami, ai grijă!

— N-ar trebui să-ţi mai laşi jucăriile împrăştiate aşa prin cameră! Mă gândeam să-ţi citesc ceva şi căutam o carte.

— Nu vreau nici o carte! Vino aici!

Mama s-a aşezat pe covor şi l-a luat de mână pe Chikao, care o privea, din pat.

— O să stăm aşa până adormi.

— Mami, ce-ai păţit? Îţi tremură mâinile.

— Nu-mi tremură.

— Mami, spune-mi... a început el. (Genele moştenite de la mama sa, prea lungi pentru un băiat, păreau şi mai dese în lumina lumânării.) Pari agitată. Se întâmplă ceva deosebit astă-seară?

Shigeko a tresărit, crezând că băiatul ghicise tot.

— Nu. Tatăl tău s-a dus la domnul Kikuchi, ca să discute lucruri importante. Îl aştept să vină cu un răspuns.

— Bine.

Chikao s-a întins pe spate şi a închis ochii. A plescăit şi, după puţină vreme, s-a auzit respirând regulat. Ca un copil care vede un om adormit şi, speriat că ar putea fi mort, îl trezeşte, Shigeko l-a apucat pe Chikao de braţe, cu degetele ei subţiri, şi l-a scuturat. Băiatul a deschis ochii.

A văzut, foarte aproape de faţa lui, ochii mamei care îl fixau, la fel de înfricoşători ca mai înainte. Umbrele lumânării o făceau de nerecunoscut. Pletele necunoscutei îi gâdilau obrajii.

— Chika-*chan*, mami o să plece în seara asta. O să fie dusă într-un loc unde n-o să te mai poată vedea, i-a spus Shigeko, cu o voce răguşită, lipindu-şi violent obrazul de obrazul copilului. Ai milă de mine. Şi să nu uiţi niciodată cum m-ai văzut în seara asta.

— Nu vreau! a protestat Chikao, pe un ton de băieţel îndărătnic. Vin şi eu cu tine! Nu vreau să mă laşi singur!

— N-ai să fii singur. Îl ai pe tatăl tău.

— Îl urăsc pe tati! Dacă o să fim doar noi doi... am să mor. Am să mor de-adevăratelea! a spus el, ridicându-se în capul oaselor şi agăţându-se de gâtul mamei.

Suspinând, Shigeko şi-a pus capul pe genunchii lui. Avea capul greu pentru puterile unui copil. Însă copilul era mândru de povara pe care o purta. Cu degetele, înnoda şi deznoda în tăcere şuviţele mamei. Sentimentul i se părea nespus de duios.

— Eu... a spus el, roşind. Dacă e aşa cum zici, aş prefera să mor.

Shigeko a simţit că trebuia să se smulgă, împotriva inimii, din dulceaţa în care o atrăsese fiul ei. Era o datorie. Timpul se scurgea. În punctul în care ajunsese, nu mai putea fi vorba de o moarte blândă, împreună cu copilul. Gândul i-a secat lacrimile.

Însă revelaţia i-a adus în minte un aspect pe care nu-l mai luase în considerare până atunci: dacă-l lăsa pe Chikao în viaţă, nu însemna că-i lăsa o consolare lui Hisao? Bărbatul avea să găsească în copil ultimul refugiu al dragostei sale. Nu putea să-l lase pe Chikao în braţele lui Hisao! N-ar mai fi fost răzbunare. Dar nu putea nici să-l ia cu ea. Pentru că avea de primit o pedeapsă. Dacă-l ucidea cu mâinile ei pe copil, suferinţa lui Hisao ar fi fost nesfârşită. Iar răzbunarea, impecabilă.

Un lătrat îndepărtat de câine a spart tăcerea. Un imn de dragoste lugubru şi infernal a început să răsune în toată întinderea nopţii.

— Câine?

— Da...

Shigeko s-a ridicat să închidă obloanele metalice ale ferestrei. Pe sub geam a trecut chiar atunci un câine, foşnind prin tufişuri. După el a mai trecut unul. Se spunea că, în ultima vreme, câinii fără stăpân începuseră să umble în haite şi câţiva copii chiar muriseră muşcaţi.

Chikao era mirat că mama sa se ridicase, dintr-odată, cu atâta răceală. În lumina lumânării, umbra ei înspăimântătoare se mişca de colo-colo. Un gând ciudat i-a venit în minte: poate că, în seara asta, mama lui era posedată de vreun spirit malefic. Nu ştia că mintea lui îşi imaginase adevărul.

... Venise ceasul la care moartea se apropia de Tsuneko şi Keisuke. Hisao avea să se întoarcă acasă în cea mai

mare grabă (şi ros de bănuieli) ca să-i aducă vestea morţii celor doi. După ce se întorcea el, era prea târziu. Totul trebuia pregătit şi dus la îndeplinire mai înainte.

— Chika-*chan*...

Dulceaţa din vocea mamei aproape că l-a făcut să se înfioare. Cu asemenea dulceaţă îţi puteai striga doar iubitul.

— Ce e?

— Dacă moare mama, mori şi tu?

— Nu vreau să mor!

L-au podidit lacrimile. În câteva minute, îşi schimbase părerea. S-a tras înapoi, pe pat.

— Eu nu vreau să mor!

— Păi nu spuneai adineauri că te-ai bucura să mori şi tu?

— Nu vreau! Vreau să trăim, şi tu, şi eu!

— Dacă s-ar fi putut, n-am fi avut problema asta de la bun început, scrâşni Shigeko din dinţi. Pentru că nu se poate, mama ta suferă cum vezi. Eu nu vreau decât să te fac fericit. Mori! Şi am să mor şi eu imediat după tine.

Chikao, cu gura pe jumătate deschisă, s-a încruntat şi şi-a ridicat cu amândouă mâinile gulerul pijamalei până la bărbia lui fragedă de copil. Rămăsese împietrit şi tremura.

— Haide, te rog să mori. Imediat am să mor şi eu. Numai că nu pot s-o fac înainte de a-l vedea pe tatăl tău în agonie, privindu-ţi trupul neînsufleţit. Pe urmă vin şi eu după tine. Să nu-ţi faci griji. Ştii că întotdeauna mi-am respectat promisiunile...

— Nuuu, nuuu!... Ajutooor!... Mi-e frică!... Să vină cineva! Repede!

Mâna mamei a astupat gura copilului care urla. Cu cealaltă mână, strecurată prin gulerul pijamalei, l-a înşfăcat de gât. I-a căutat mărul lui Adam, abia perceptibil, ca o scoică micuţă.

IX

Hisao a sunat la uşă. Casa era cufundată în întuneric şi tăcere. Pierzându-şi răbdarea, a început să lovească cu zgomot în uşa glisantă.

Lui Yokoi i s-a părut că bărbatul înalt care a dat buzna înăuntru de cum i s-a deschis era un hoţ şi, fără un sunet, s-a ghemuit lângă perete.

— Tu eşti, Yokoi? Ce faci acolo?

— Dumneavoastră sunteţi, stăpâne? S-a întrerupt curentul...

— Soţia mea e acasă?

— Este. Vă aduc imediat o lampă.

— N-am nevoie de nici o lampă. Unde e, jos sau sus?

— Este sus, îl culcă pe Chikao... S-a întâmplat ceva?

— Nu s-a întâmplat nimic! (Se grăbea atât de tare, încât nu reuşea să-şi scoată un pantof.) Nici tu, nici Katsu n-aveţi voie să urcaţi la etaj până nu vă chem eu. Am ceva de discutat cu soţia mea. Ai înţeles?

O rază slabă de lumină s-a strecurat în vestibul. Părea că vine de sus. Umbrele celor doi bărbaţi au început să tremure, întinse la picioarele lor. Hisao s-a grăbit să urce, dar ochii i-au întâlnit o femeie necunoscută care-l privea de sus, din capul scărilor. Femeia avea părul răvăşit şi hainele în dezordine. În cele din urmă, şi-a recunoscut soţia. Părea că e pe cale să coboare scările, cu un sfeşnic în mână. Umbra ameninţătoare i se întinsese pe întreg tavanul de deasupra scărilor.

— Shigeko, tu eşti?

Hisao a urcat în goană, ca ieşit din minţi.

— De ce nu-mi răspunzi? Ce-i cu tine de arăţi aşa?

Shigeko nu i-a răspuns. Nici măcar nu s-a uitat spre el.

— S-a întâmplat o nenorocire! Mă auzi? a zis Hisao, scuturându-şi soţia de braţ. Domnul Kikuchi şi Tsuneko au

murit sub ochii mei! Dar nu oricum! Au avut o moarte îngrozitoare, cum n-aş vrea să mai văd vreodată. Au murit otrăviţi, de la whisky. Cum poţi să rămâi atât de calmă? Shigeko! E un dezastru! În sticla desfăcută de whisky, adusă de la noi de acasă, era otravă!

— Cum poţi tu să spui asemenea copilării? Nu se mai pune problema să ne tânguim. E vorba doar de criminal şi de nefericitele sale victime.

Hisao şi-a plecat capul, ascultând încordat fiecare cuvânt rostit de Shigeko, pe un ton foarte calm. A scos un geamăt înăbuşit.

— Ah, tu ai fost!? Tu ai pus otrava!

— Da, eu. Am făcut-o cu un singur scop, acela de a te vedea cum suferi.

— Eşti demon, nu femeie! O leoaică cu chip de om. M-am însurat cu nenorocirea! Ai ucis nişte oameni nevinovaţi, dar pe faţa ta nu văd decât calmul şi trufia. Eşti întruparea răului pe pământ! Te urăsc! Te urăsc!!! De un milion de ori pot s-o repet, şi tot n-am să te urăsc mai puţin!

— Şi eu te urăsc. Însă eu, spre deosebire de tine, dacă am spus o dată că te urăsc, o să am toată viaţa satisfacţia urii. Chiar acum mă aflu în această nesperată situaţie.

Hisao nu mai avea putere să strige. A rămas împietrit. Un gând de nesuportat i-a trecut prin minte.

— Mă duc la Chikao. Dă-mi sfeşnicul!

... Shigeko se sprijinea cu spatele de peretele coridorului, în întunericul gros. Inima îi zvâcnea de bucurie. Trăise toată viaţa pentru clipa asta.

Tăcerea a fost lungă în camera lui Chikao. Apoi s-au auzit vaiete, întâi stinse, apoi tot mai puternice. Shigeko aştepta.

Hisao a ieşit clătinându-se, cu faţa îngropată în palme. Îmbătrânise dintr-odată. S-a prăbuşit la picioarele lui

Shigeko. O vreme, nu s-a clintit. Apoi, Shigeko s-a simţit apucată de gleznă, cu forţă.

— Te rog! Omoară-mă pe loc! Nu mi-a mai rămas destulă putere să mă omor singur.

— Te-am făcut să suferi. Mi-am atins scopul. Nu e nevoie să mori.

Bărbatul ajuns la capătul puterilor a răsplătit-o cu o insultă crudă şi paradoxală:

— Shigeko, tu n-ai înţeles că ai fost singura persoană pe care am iubit-o din adâncul inimii?

Shigeko a surâs, lăsând să i se zărească, în pofida întunericului, dinţii frumoşi şi albi ca nişte crini. Apoi a spus, cu o voce senină:

— Ba da, ştiam. Nu m-am îndoit de asta niciodată.

O CĂLĂTORIE PLICTISITOARE

— O, ce frumos! Ia uite: un cireş înfrunzit!

O mamă vorbea cu copilul său. Copilul, în vârstă de cinci sau şase ani, s-a agăţat de balustrada galeriei exterioare a sălii de recepţii de la etaj şi, văzând cireşul mare, a scos un strigăt entuziasmat. Era greu de închipuit că un copil din Tōkyō, crescut după război, ar mai fi putut fi impresionat de priveliştea unui cireş. Tsutomu era şi el un fel de copil al metropolei, student acum, şi nu se simţea deloc mişcat. Îşi oprise şi el privirile asupra obiectului – „cireş înfrunzit, aşadar…” – fără să ştie că expresia fusese generată numai de neştiinţa, cât se poate de inadecvată, a unei femei din Kyōto. Cireşul încă mai păstra câteva flori, iar frunzele care creşteau, cu nervurile de un verde întunecat, îşi făceau loc printre ele.

— Nu se poate în trei, poartă ghinion! s-a auzit deodată în spatele lui o voce piţigăiată şi copilărească.

Tsutomu s-a întors şi a zâmbit involuntar.

Galeria era despărţită în două printr-o draperie roşu cu alb. De partea cealaltă a draperiei era sala de nunţi, iar dincoace se desfăşura *Dansul Gion*. Cu spatele la draperie, trei dansatoare erau pe cale să se fotografieze împreună, însă brusc una dintre a exclamat cele de mai sus şi s-a depărtat cu paşi mărunţi şi grăbiţi. Fotograful a prins-o şi a dus-o înapoi. Au început să negocieze aprins. Cea mai tânără dintre dansatoare, cea care protestase mai devreme, se împotrivea, clătinându-şi amplu bustul la stânga şi la dreapta, aşa cum ar fi făcut-o pe scenă personajul fetei capricioase. Brâul kimonoului, greoi, i se legăna şi el încoace şi-ncolo. Cele două tovarăşe ale sale urmăreau scena râzând; buzele date cu roşu le străluceau ca nişte licurici.

— La ce te uiţi? l-a întrebat doamna Kurumazaki pe Tsutomu, ciupindu-l de spate. Era obiceiul ei, şi o făcea destul de tare. Avea unghiile ascuţite, vopsite într-un roz pal.

— Ce te interesează? i-a replicat Tsutomu, ţuguindu-şi buzele nemulţumit.

Jacheta subţire, pe care o primise cadou, era stridentă şi îi dădea un aer de derbedeu. De fapt, pe nesimţite, studentul căpătase deja gesturile unui derbedeu. Era la o vârstă la care personalitatea era uşor influenţată de înfăţişarea exterioară.

— Te-ai plictisit deja?

— Mda...

— Mai lasă nazurile! Am bătut atâta drum până la Kyōto!

Doamna Kurumazaki a privit înspre grădină, mijindu-şi ochii. Era mioapă, dar, din cochetărie, nu purta ochelari. Era cam durdulie şi, de teamă să nu facă bărbie dublă, îşi luase obiceiul să-şi ţină gâtul ţeapăn. Cine o privea putea crede că o făcea din aroganţă, însă, din nenumărate

raţiuni estetice, nu-şi mai permitea să privească lucrurile cu uşurinţă. Creşterea în greutate era o ameninţare reală. Cu degetele cărnoase, pline de inele, îi tot pipăia trupul lui Tsutomu, ca un orb. La început, îl deranjase, dar în ultima vreme nu-i mai păsa atât de tare. Luându-se după doamna Kurumazaki, ajunsese el însuşi să se considere o jucărie.

S-au auzit două lovituri de *hyōshigi*[17], iar cortina a fost trasă. Începea piesa *Senbon no michiyuki*[18], interpretată de Rakusuke şi Narukichi. Anul acesta, din consideraţie pentru *Dansul Râului Kamo*, care se desfăşura la Ponto-chō, se decisese ca *Dansul Gion* să fie reprezentat fără mult fast în acea sală de recepţii.

— Mergem? l-a întrebat doamna Kurumazaki pe Tsutomu, cu voce mieroasă.

— Haide să mai stăm aici puţin.

— Ai dreptate! Mi-e milă să te aşez pe jos.

— Du-te singură!

— Iarăşi mă necăjeşti!

L-a ciupit pe student de palmă, cu un aer vesel, apoi s-a aşezat pe un scaun, lângă fereastră, şi i-a cerut tânărului să-i aprindă ţigara.

De unde se aflau ei se vedea, în spatele lojilor, o platformă mai înălţată, cu scaune, spre care erau îndrumaţi spectatorii străini. Aceştia urmăreau reprezentaţia cu feţe plictisite, înăbuşindu-şi căscatul. Mai departe, în spatele lor, erau locurile în picioare, în aer liber. Căldura primelor zile de mai îi făcea să asude pe cei care ieşeau să ia aer pe culoar ca să mai scape de aburii alcoolului. Printre ei şi-a făcut loc, cu paşi mărunţi şi grăbiţi, un bărbat încălţat cu şosete *tabi* albe. Făcea

---

[17] Plăcuţe de lemn cu care se anunţa începerea unui spectacol tradiţional.

[18] „O mie de călătorii”.

probabil parte din trupa artiştilor. Tocmai se pregătea să coboare spre garderoba artiştilor, cu un etaj mai jos, când privirile i s-au încrucişat cu ale doamnei Kurumazaki. Era unul dintre discipolii profesorului ei de *nagauta*[19]. Sau, mai bine spus, un tânăr asistent al maestrului, care se bucura de multă trecere în rândul elevelor acestuia. Doamna Kurumazaki l-a salutat:

— Ce surpriză să vă întâlnesc aici!

— Am fost rugat să vin pentru nişte lecţii. De luna trecută sunt aici.

— Şi cum merg lecţiile? Îmi închipui că nici nu vă mai gândiţi să vă întoarceţi la Tōkyō.

— Glumiţi! Sunt tratat ca un ucenic... Acum vă rog să mă scuzaţi, dar revin cât pot de curând, i-a spus asistentul, apoi l-a salutat pe Tsutomu cu o plecăciune în care se ghicea stânjeneala.

Îl mai întâlnise pe Tsutomu de câteva ori şi cunoştea adevărata relaţie dintre acesta şi doamna Kurumazaki. La rândul său, Tsutomu, chiar dacă nu era deloc citit, avea şi el darul tinerilor din ziua de azi de a privi lucid lumea din jur şi ghicise că asistentul era un om onest, tare nepotrivit cu mediul în care lucra. Păstra aparenţele curtenitoare cu cei din jur, însă nu-şi privea niciodată direct interlocutorul ca de la egal la egal. Nu din slugărnicie, ci dintr-o timiditate fără leac. Asta se vedea din surâsul său binevoitor, care-i săpa gropiţe copilăreşti în obraji. Era moştenitorul casei Kine. Tunsoarea tânărului profesor, pe care doamna Kurumazaki îl striga pe numele mic, Ryōta, era proaspătă, de parcă tocmai ieşise din mâinile frizerului. Tsutomu şi-a trecut mâna prin propria coafură, în stil „regent”, pe care n-o mai îngrijise de când plecase

[19] Muzică tradiţională japoneză ce acompaniază piesele de teatru Kabuki.

de la Tōkyō. Imediat, degetele i s-au umplut de unsoare. S-a privit, ca într-o oglindă, în geamul umbrit.

Cu coada ochiului, a văzut-o pe doamna Kurumazaki scoţându-şi pudriera ca să-şi reîmprospăteze machiajul. Din mişcarea mâinii care aplica frenetic pudra albă, Tsutomu i-a ghicit starea de spirit. Îl aşteptau, din nou, o scurtă vacanţă şi o primă frumuşică. Nu se simţea deloc gelos. Pentru el totul era doar o afacere, una în care lenea devenea sursă de venituri. N-avea nici un rost să se irosească în trăiri mărunte.

Tsutomu o cunoscuse pe doamna Kurumazaki în toamna anului anterior, dintr-o pură întâmplare, şi de atunci ea se ocupase de nevoile lui. Nu ştia de unde avea banii. Curând, s-a mutat la ea acasă. Soţul doamnei Kurumazaki petrecea acasă doar două-trei nopţi pe lună, însă ea îi rămăsese soţie legitimă. Veniturile sale, de provenienţă necunoscută, îi permiteau să facă ce poftea. Lui Tsutomu îi comanda la croitor costume de haine. Îi cumpăra pantofi, pălării şi cravate. Însă doamna Kurumazaki n-avea cele mai bune gusturi şi-i plăcea să-l îmbrace pe Tsutomu cu sacouri care-i dădeau un aer frivol. Când Tsutomu a înţeles, în cele din urmă, că motivul purtării ei se explica printr-o neobosită dorinţă de a aduce un tânăr la depravare, deja se scălda într-un alt fel de depravare, diferit de cel pe care şi-l închipuia doamna Kurumazaki: se coborâse la statutul de obiect iubit. I se stinsese interesul pentru fetele de vârsta lui. Îi rămăsese doar o loialitate pur mecanică pentru doamna Kurumazaki.

De exemplu, o însoţea ca partener când mergea să danseze. Cu toţii îl priveau ca pe un gigolo. La început s-a împăcat greu cu ideea, însă, dacă nu l-ar fi întreţinut doamna Kurumazaki, probabil că ar fi vândut alune la capătul podului Shinbashi şi n-ar fi dansat niciodată îmbrăcat în asemenea costume; îi privea cu amărăciune

pe tinerii şi tinerele care dansau fără griji, de parcă ar fi fost pentru ei lucrul cel mai natural cu putinţă. Dacă se întâmpla să invite la dans vreo tânără de familie bună care tocmai îi fusese prezentată, simţea că-l tratează ca pe un om de condiţie inferioară, care n-avea ce căuta acolo. Mai întâlnea însă şi tinere care aveau un fel de interes romanesc faţă de acest gen special de relaţii. Atunci simţea în privirile lor curiozitatea vizitatorului venit la grădina zoologică să observe fiara posomorâtă în vizuina ei puturoasă.

După o vreme, a ajuns să nu-i mai pese; îi era totuna, ceilalţi puteau crede despre el ce voiau. Chiar dacă i se prezentau diverse tinere, nu mai dansa decât cu doamna Kurumazaki, iar dacă ea dansa cu alt bărbat, el sorbea dintr-o bere, cu o plăcere vădită pe faţă. Nu se simţea deloc cuprins de gelozie privindu-i pe tinerii şi tinerele care dansau, destinşi. Atunci când vedea un cuplu de amorezi, îşi imagina stângăciile fetei lipsite de experienţă şi, în loc să fie atras de prospeţimea inocenţei ei, simţea doar un fel de milă nesuferită.

„Tinereţea e un nume frumos dat pasiunilor neîndemânatice. Proştilor! Ce vă distrează de rânjiţi aşa?”

Îşi arunca ochii în jur, dispreţuitor şi totodată plin de sine. I se părea că ajunsese la un nivel superior de înţelegere, în pofida vârstei lui tinere, ca urmare a tuturor greutăţilor cu care se confruntase în viaţă. Ca să poată accepta faptul că-şi neglijase obligaţiile de student, avea nevoie să creadă că devenise matur şi, ca atare, şcoala nu-i mai servea la nimic.

Părinţilor săi, care locuiau în oraşul Kōbe, nici măcar nu le dăduse adresa. Era cel mai mic dintre cei cinci fii ai lor şi abia-şi duceau traiul; aveau prea multe pe cap ca să se mai preocupe şi de viaţa lui. Tatăl lui era agent de vânzări pentru o companie de asigurări.

Doamna Kurumazaki avea obiceiul să plece în excursii mânată de câte o toană de moment. De cele mai multe ori, asta se întâmpla după o ceartă zdravănă cu soţul, care se încheia cu o fermă declaraţie din partea soţiei:

— Îl iau pe Tsutomu şi plecăm să comitem o sinucidere dublă! Însă mai înainte am să trimit la ziar o scrisoare în care am să spun totul despre tine!

— Fă-o, dacă poţi.

— Ai să vezi tu! Dar să nu te plângi pe urmă.

— Stai liniştită. Mă ocup eu de oseminte.

— Vai, îţi mulţumesc pentru grijă!

Doamna Kurumazaki se străduia atât de tare să-şi înfrângă lacrimile, încât arăta ca un copil bosumflat. Apoi, timp de vreo oră, se ocupa de bagaje, fără să spună un cuvânt. Cu ochii înroşiţi, îşi aduna de prin casă lucrurile: periuţa şi pasta de dinţi, crema de faţă, fondul de ten, pieptenii, parfumurile şi altele. Îşi îndesa toate inelele în brâul kimonoului şi şi-l înfăşura peste talie. Apoi venea să se prăbuşească în lacrimi în camera lui Tsutomu, trăgând după ea geanta de voiaj umplută haotic cu tot felul de lucruri amestecate.

— Dragă băiete, te rog să mori cu mine! Da? O să murim împreună!

Fără să fie deranjată de lipsa lui de reacţie, doamna Kurumazaki începea să se agite prin cameră, făcându-i şi lui bagajul cu lucrurile care-i picau în mână.

În acele momente, doamna Kurumazaki era cuprinsă de un sentimentalism aproape senzual. Înaintea excursiei de acum, când îi pregătea bagajele, a luat de pe măsuţa lui de toaletă un borcănaş cu pomadă pentru păr şi, înainte să-l pună în geantă, i-a desfăcut capacul şi l-a mirosit. Apoi, înlăcrimată, a venit şi şi-a lipit obrazul de obrazul lui Tsutomu. Tânărul a întrebat-o ce-a păţit, iar ea i-a răspuns, oferindu-i o analiză detaliată a comportamentului propriu,

presărată de izbucniri emoţionale bizare, râzând şi lăcrimând în acelaşi timp. Ascultând-o, Tsutomu se simţea el însuşi stânjenit.

— Fiindcă acum, văzându-ţi părul pomădat, mi-ai fost drag peste măsură. Nu e ciudat? Deşi am hotărât să murim împreună, mi-am imaginat, nu ştiu de ce, că tu ai murit înaintea mea şi că eu priveam borcănaşul ăsta, pe care mi l-ai lăsat tu, împreună cu nişte şuviţe din părul tău... Iar când m-am gândit că tu, atât de tânăr, ai murit pentru mine, a fost deja mai mult decât puteam suporta...

În acest punct, Tsutomu ar fi trebuit să fie cuprins de dezgust, însă îi asculta apatic confesiunea aceea aproape indecentă. A lăsat deschisă pe masă o revistă deocheată şi s-a rotit cu scaunul spre doamna Kurumazaki, privindu-i absent picioarele, deranjat de fumul ţigării pe care o ţinea între degete, care-i intra în ochi. Picioarele ei grase, albe, insensibile, ca de slujnică, îi trădau natura. Dar îi era indiferent dacă ar fi murit de mâna ei. Nu era vorba de dragoste. Într-o totală lipsă de sinceritate, voia să se vadă ucis, încetul cu încetul.

După ce s-au urcat în tren, deznădejdea femeii a mai ţinut preţ de vreo trei ore, apoi a doborât-o somnul. Când s-a trezit, l-a trimis pe Tsutomu să-i cumpere îngheţată, deşi încă nu era sezonul. Când tânărul s-a întors, cu mâinile umede de la cutia rece, i-a mulţumit pe un ton care nu părea al unei femei hotărâte să moară peste câteva zile.

Cei doi s-au oprit la hanul Hiiragi. După două zile în care au vizitat locurile obişnuite din Kyōto, au ajuns şi la acel spectacol de dansuri tradiţionale.

După cum era de aşteptat, doamna Kurumazaki l-a invitat la cină pe tânărul profesor de muzică. Interesându-se la han, a aflat despre un restaurant franţuzesc foarte apreciat, la subsolul unui magazin de haine occidentale, în

cartierul Kawaramachi. S-a hotărât să meargă acolo, presupunând că tânărul profesor se săturase de bucătăria locală.

Siguranţa lui Tsutomu începea să se clatine în faţa docilităţii lui Ryōta, care niciodată nu-şi exprima clar dorinţele. Un om atât de supus trezea suspiciuni.

— Domnule Ryōta, nu ne însoţiţi la cină?

— Bine...

— Am auzit de un restaurant franţuzesc excelent, ce spuneţi să mergem acolo?

— Bine... Dacă nu vă deranjez.

— Nici pomeneală! Pe băiat puteţi să-l ignoraţi.

Tsutomu afişa un zâmbet amar ori de câte ori doamna Kurumazaki îl numea „băiat”. Era o declaraţie şi totodată un subînţeles. Trebuia să facă faţă situaţiei cu dezinteres profesional. Se arăta reţinut, ca un câine bine dresat.

Ryōta şi-a încheiat conştiincios, până la copca de la gât, vestonul pe care şi-l pusese pentru o ceremonie a ceaiului. Lui Tsutomu i s-a părut că o face mai mult dintr-un instinct de apărare. Fiind încălţat cu sandale tradiţionale *setta*, cu talpă din piele groasă, înainta pe drumul pavat cu paşi foarte mărunţi, iar asta îi dădea un aer agitat. Tsutomu, lângă el, se simţea stânjenit. Mergeau privind cu mult interes vitrinele magazinelor.

— Ia uitaţi ce model deosebit are cravata aceea! a exclamat doamna Kurumazaki entuziasmată, bătând cu unghiile roz în geamul vitrinei.

Tsutomu, ascultător, a privit şi el cravata. Modelul i s-ar fi potrivit mai degrabă lui Ryōta.

Astfel de situaţii se produceau o dată pe lună sau măcar o dată la două luni. Nu erau o consecinţă logică a faptului că doamna Kurumazaki s-ar fi plictisit de Tsutomu sau nu l-ar mai fi plăcut. Pradă unei toane, pur şi simplu căuta o cravată care să i se potrivească lui Ryōta. În acele

momente, Tsutomu se simţea uşurat, redus la simplul rol de observator. Îl cuprindea un fel de simpatie pentru celălalt. Şi, în acelaşi timp, un nou val de aversiune faţă de doamna Kurumazaki. Îi săreau acum în ochi toate aspectele pe care de obicei nu le lua în seamă, de lene: pungile de sub ochi, pielea lăsată de pe gât, mâinile umflate. Aerul de deplină mulţumire pe care îl afişa doamna Kurumazaki, umblând pe străzile oraşului în compania a doi tineri, i se părea lui Tsutomu vrednic de milă şi se simţea răspunzător.

— Ce ziceţi? Cred că cea de colo vi s-ar potrivi mai bine. Cea din dreapta, cu dungi galbene pe fond negru.

Ryōta deviase cu bună ştiinţă discuţia spre Tsutomu. Ştiind că atitudinea lui precaută izvora din dorinţa de autoapărare care-l determina să stea mereu cu un pas în spate, Tsutomu a insistat răutăcios pe lângă doamna Kurumazaki, vrând neapărat s-o convingă să-i cumpere lui Ryōta o cravată.

— Costumul domnului Ryōta este albastru închis, nu-i aşa?

— Da, cel pe care l-a purtat ultima dată când a venit la noi.

— Cravata aceea i s-ar asorta perfect.

— Ăă... adică...

Cu o expresie nehotărâtă pe chip, tânărul profesor a lovit uşor peretele magazinului, dedesubtul vitrinei, cu vârful sandalei. Lui Tsutomu îi surâdea ideea de a-i oferi cu de-a sila o cravată unui om care în acel moment nici măcar nu purta costum occidental. Gata să intre în magazin, a împins-o de umeri pe doamna Kurumazaki.

— Vă rog, doamnă, lăsaţi! Am destule cravate.

— Nu-mi vorbiţi de parcă aţi refuza un negustor ambulant! Ţin eu să vă ofer acest cadou!

— Sunteţi mult prea amabilă, zău...

O refuza ca un bărbat obişnuit să primească cadouri de la femei. Tsutomu l-a privit pe ascuns. Ryōta avea o timiditate foarte potrivită cu vârsta lui, iar Tsutomu, în mod ciudat, a simţit că roşeşte un pic. Ca să nu observe şi ceilalţi, s-a îndreptat grăbit spre fundul magazinului, prefăcându-se interesat de o geantă roşie care trona pe un raft ca o ditamai dorada pe un pat de gheaţă.

Pe parcursul mesei, tânărul profesor a tot vorbit despre artă, iar ceilalţi doi l-au ascultat în tăcere. Tsutomu era uimit de limbuţia lui. Felul lui pasionat de a vorbi era cu siguranţă pe placul femeilor. Doamna Kurumazaki a lăsat de câteva ori cuţitul jos ca să-l asculte atent, iar o *geisha* cu faţa prelungă, venită la restaurant împreună cu patronul ei, aşezată la masa din faţă, a întors şi ea capul de câteva ori. Tsutomu putea auzi ce vorbeau ceilalţi doi la masă: *geisha* îi povestea patronului un film american, cu lux de amănunte:

— Şi pe urmă el moare. Ofiţerul care era amantul ei, vreau să zic.

— Da?

— Într-un război, pe vremea unui preşedinte, Lincoln sau aşa ceva.

— Probabil că Războiul de Secesiune.

— Chiar aşa! Câte lucruri ştii!

Satisfăcut de erudiţia sa, patronul a mai înfulecat nişte piure de cartofi cu mult sos şi apoi a dat pe gât un pahar cu apă.

Nici la masa lui Tsutomu nu se consuma alcool.

— Şi cum interpretează maestrul Ryōkan acel interludiu? l-a întrebat doamna Kurumazaki pe Ryōta.

Tânărul profesor l-a imitat pe maestru, ţinând în mână un *shamisen*[20] imaginar.

---

[20] Instrument muzical tradiţional cu trei coarde.

— *Chin, tsun, ten*... totul ţine de cum apeşi acolo cea de-a treia coardă. Trebuie mare atenţie.

— A, în sfârşit am înţeles! Aveţi dreptate, acolo este cheia! Dacă nu mi-aţi fi explicat, n-aş fi fost capabilă să-mi dau seama singură.

Când o femeie ca ea îşi afirma astfel incompetenţa, nu putea fi decât o declaraţie de dragoste. Toate astea n-o împiedicaseră să savureze în continuare limba de vită din farfurie. Buzele, cu puţin sos alb rămas pe ele, i s-au conturat într-un surâs pofticios. La sfârşitul cinei, doamna Kurumazaki l-a invitat insistent pe Ryōta să-i însoţească la han.

— O să jucăm cărţi toţi trei. Putem să alegem mize mai deosebite, a spus ea.

Imediat însă i-a aruncat lui Tsutomu o privire poruncitoare:

— Ah, Tsutomu, dar spuneai că mai ai nişte cumpărături de făcut astăzi!. Probabil că ai să te întorci târziu la han.

— Ba încerc să mă întorc cât mai repede.

La ieşirea din restaurant, feriţi de un chiparos plantat într-un vas mare, doamna Kurumazaki l-a apucat pe Tsutomu de mână şi, strângându-i-o cu ardoare, i-a şoptit, fără să i se schimbe ceva pe chip. Ca toate femeile de felul ei, iubea intrigile. Conversaţia lor n-a durat mai multe de câteva clipe.

— Ţi-a revenit boala?

— Te rog, nu fi ironic! Nu s-a schimbat nimic, tot pe tine te iubesc cel mai mult. Astăzi e doar o distracţie trecătoare. Tu eşti iubitul meu adevărat.

— Bine, am priceput! Cât e prima de retragere?

Tsutomu se bucura enorm că o putea şantaja atât de uşor.

— Am să te rog să lipseşti vreo trei ore.

— Aşa pricepută eşti? Te descurci în trei ore?

— Fac eu cumva. Dacă nu reuşesc, am să-l rog să rămână peste noapte.

— Iar eu am să mă foiesc în camera de alături, neputând să dorm!

— O să vedem la faţa locului. Pot să-ţi iau altă cameră.

— Bine. Deci? Cât îmi dai pentru trei ore?

— Îţi dau două mii de yeni. Cred că e suficient.

— Glumeşti? La ce-mi ajung două mii de yeni?

— Fie, două mii cinci sute.

— Câtă dărnicie!

Până la urmă, cu trei mii de yeni în buzunar, Tsutomu s-a despărţit de doamna Kurumazaki şi de tânărul profesor, care-şi reluase expresia ambiguă. Avea trei ore de libertate. S-a oprit sub firma unei farmacii, şi-a aprins o ţigară şi a pornit mai departe.

Era deja cam a treia sau a patra oară când se întâmpla aşa ceva. Era însă prima dată când se întâmpla în călătorie. Doamna Kurumazaki avea impulsuri puternice, ca un bărbat, şi nu-şi putea înfrâna nici cel mai mic capriciu. Pofta se umfla în ea ca o pâine la dospit şi nu mai putea fi controlată. În loialitatea lui mecanică, Tsutomu o tolera, arătându-se înţelept ca un amant cu multă experienţă.

La ceasul înserării, s-a amestecat în mulţimea zgomotoasă din Shin-Kyōgoku. „Ce se întâmplă cu mine? Am abia douăzeci şi doi de ani şi primesc docil bani de la o femeie ca să dispar şi să poată fi cu alt bărbat... Deşi, dacă stau să mă gândesc bine, nu e o femeie obişnuită, ci întruparea chintesenţei feminine. Dar sunt şi eu om şi am dreptul să-mi găsesc o iubită mai normală. Cu cei trei mii de yeni primiţi acum, am în buzunar cinci mii de yeni. Îmi ajunge să agăţ orice fată de pe stradă...”

Şi-a amintit un pasaj dintr-un roman franţuzesc pe care-l împrumutase de la un prieten. Era caracterizarea

psihologică a unui tânăr venit din sudul Franţei, care primise cinci mii de franci şi un costum de haine: „Parisul era numai al lui!”

Formularea îndrăzneaţă îi umplea sufletul de invidie. Încă mai putea fi gelos. Ar fi putut spune, parafrazând, „Kyōto e numai al meu!”, dar la ce i-ar fi servit? S-a uitat în jur şi i-a atras atenţia un afiş de cinema.

Era afişul unui western, cu un cowboy călare, care trăgea cu pistolul. Chiar atunci, beculeţele galbene care înconjurau chenarul afişului s-au aprins, umbrind în schimb imaginea. Lui Tsutomu, studentul la Economie – fie şi al unei universităţi de mâna a doua, ale cărei cursuri oricum nu le prea frecventa – îi plăceau mult westernurile, însă în acea seară s-a abţinut, ca să nu irosească orele de libertate. A cotit pe lângă un magazin de suveniruri, pe a cărui firmă erau pictaţi biscuiţii tradiţionali Shōgoin-Yattsuhashi, şi s-a oprit să bea o cafea, pe o străduţă pavată şi liniştită.

„Cinci mii de yeni... cinci mii de yeni... ce să fac cu ei?” A oftat, gata să-şi plângă de milă. În acea seară de mai, în jurul lui erau o mulţime de fete ale căror trupuri, uşor asudate, emanau un parfum plăcut. Erau toate tinere şi pline de viaţă, atât de diferite de monstrul acela de femeie... De ce oare nu le putea aborda? Cele două fete de lângă fereastră, care se uită încoace şi par să şuşotească despre el... Par şi destul de uşuratice. Dacă ar intra cu ele în vorbă, n-ar ceda în trei ore? De ce ezita aşa? Sigur că nu era din partea locului, însă, dacă ar fi fost cu adevărat cuprins de poftă, ar fi putut s-o înşface pe una dintre ele de mână, ca un derbedeu, şi nu i-ar mai fi dat drumul... Îşi simţea propria ezitare ca pe un zid, ca pe o distanţă fără speranţă. Căzuse în abisul depravării, îi fusese stoarsă tinereţea şi fusese înfierat pe frunte cu semnul desfrânaţilor... Gândurile acestea, pe care le mai avusese

la începutul relaţiei cu doamna Kurumazaki, îşi făcuseră iar apariţia în mintea lui. Simţea că între el şi societate se înălţase o barieră de netrecut.

Şi-a pierdut vreo jumătate de oră frunzărind absent revista *Life*, la lumina slabă a ferestrei. Era el însuşi uimit de faptul că nu-i păsa ce avea să fie mai departe. Senzaţia de a fi izolat de societate printr-un zid avea legătură cu faptul că nu mai cunoscuse nici o femeie în afara doamnei Kurumazaki. Se credea decăzut, dar în ce consta decăderea? Ce putea fi degradant în a nu cunoaşte decât o singură femeie? Cu alte cuvinte, nu ştia cum să folosească cei cinci mii de yeni pentru simplul fapt că era un începător.

„Cinci mii de yeni... Pfff! Am să-i trimit lui taică-meu. Sigur o să fie mişcat de un asemenea gest de dragoste filială. Să fiu şi eu o dată eroul unei poveşti lacrimogene...” Însă, în clipa următoare, enervat de accesul de sentimentalism paradoxal, s-a înroşit tot.

Chinuit de povara celor cinci mii de yeni, până la urmă a intrat să vadă un film japonez plictisitor, doar ca să-şi umple timpul. Când s-a întors la han, trei ore mai târziu, Ryōta plecase. A urcat în camera de la etaj. Doamna Kurumazaki plângea, lungită pe unul dintre aşternuturile tradiţionale întinse direct pe *tatami*.

— Ce s-a întâmplat?

— Ah, dragul meu Tsutomu! a exclamat doamna Kurumazaki şi s-a agăţat de el într-o îmbrăţişare. Am fost umilită! Îngrozitor de umilită! N-am să-l mai primesc niciodată în casa mea!

Se pare că, la început, tânărul profesor a amăgit-o cu vorbe foarte pricepute, apoi a pretins că merge să facă o baie şi a profitat de situaţie ca să fugă. Doamna Kurumazaki s-a dus de mai multe ori până la uşa băii comune a hanului ca să vadă dacă a terminat. Dinăuntru

se tot auzea clipocit de apă, însă, în cele din urmă, pe uşă a ieşit o namilă de bărbat beat. În plus, stând acolo la intrare, a mai trebuit să suporte şi să fie luată peste picior.

— Oare de ce nu mă place? De ce se teme de mine? De ce?

— Nu ştiu.

— Păi de unde să ştii? Eşti doar un copil!

S-a aşezat la măsuţa de toaletă, întorcându-şi către Tsutomu ceafa cu pudra albă pe jumătate ştearsă. A început să se machieze febril, ca din răzbunare. Un machiaj făcut cu multă atenţie, însă fără scop. Tsutomu o privea în tăcere. Brusc, şi-a amintit de cei cinci mii de yeni. S-a aşezat în capul oaselor pe aşternut şi a privit ţintă chipul doamnei Kurumazaki, reflectat în oglindă. Avea senzaţia că asistă la un fel de metamorfoză, greu de explicat în cuvinte.

A atins-o pe umăr – singurul element sincer al trupului ei, şi căruia oglinda îi îndulcea trăsăturile.

— Aş vrea să te rog ceva, dacă vrei să mă asculţi.

— Iarăşi bani de buzunar? N-am să te mai las să profiţi de mine.

— Nu-i asta. Dimpotrivă. Vreau eu să-ţi dau bani de buzunar.

— Tu, mie? Să-mi dai bani?

A izbucnit într-un hohot de râs, fixându-l cu privirea, neînţelegând dacă glumeşte sau nu. Privirea ei era ca un leagăn care se mişca încet în întuneric.

— Chiar aşa. Am cinci mii de yeni. În seara asta te plătesc eu pe tine. Pricepi?

— Pricep! a exclamat doamna Kurumazaki, aproape ciripind de bucurie. S-a întors către Tsutomu şi pliurile de pe gât i s-au aşezat într-o magnifică bărbie dublă.

— Deci vrei să mă cumperi?

— Da.

— Chiar mă cumperi?

Era din ce în ce mai entuziasmată. Când a luat din mâna lui Tsutomu cei cinci mii de yeni, i-au dat lacrimile. Niciodată nu se mai arătase atât de încântată.

„... Femeile sunt de neînţeles”, a venit să-mi povestească tânărul Tsutomu, cel care nu cunoştea decât o singură femeie.

O DIMINEAŢĂ DE IUBIRE PURĂ

Partea întâi

În acea dimineaţă, după multă vreme, Ryōsuke şi soţia sa au împărtăşit un sărut proaspăt.

Au ieşit pe terasă, în lumina alburie, şi s-au sărutat îndelung, simţind fiecare pe marginea buzelor celuilalt aerul zorilor ca şi cum ar fi sorbit apă cu mentă, căutând apoi cu limba căldura păstrată, ca după o noapte întreagă de fierbinţeală, în gura celuilalt.

De ici şi colo răzbătea până la ei cântatul cocoşilor; copacii de prin livezi erau încă învăluiţi în ceaţă şi, deşi era deja luna mai, cei doi simţeau frigul dimineţii. Soţia, Reiko, purta un *négligé* albastru, fără mâneci; pentru că se ridicase pe vârfuri şi-şi petrecuse braţele pe după gâtul soţului ei, sânii i se iveau din răscroiala de la subsuori şi păreau că se leagănă în adierea vântului de dimineaţă.

N-ai fi spus că Reiko avea patruzeci şi cinci de ani. Pielea albă ca zăpada îşi păstrase prospeţimea, căci oboseala îi rămăsese ascunsă adânc înăuntrul trupului. Uneori se mai zărea, ca nisipul negru de pe fundul unei ape, dar asta nu ţinea de domeniul trupului. Cum să spun? Trupul, care forma învelişul de suprafaţă, îi rămăsese neschimbat, refuzând într-un mod excepţional să se lase câtuşi de

puţin influenţat de orice s-ar fi petrecut pe lumea aceasta. Trăise şi îmbătrânise fără a tulbura vreun pic limpezimea existenţei... astfel, lăsase toate gunoaiele lumii să i se depună adânc înăuntrul trupului, ca nişte sedimente. Am putea spune că, în cazul ei, profunzimea pielii nu mai ţinea de domeniul trupului. Poate că, la ea, ţinea de domeniul spiritului, sau de un fel de loc de procesare a deşeurilor unde în permanenţă ele putrezesc şi se descompun, sau de un fel de moarte, deşi era încă vie... în orice caz, era ceva ce nu lăsa nici o urmă asupra exteriorului, adică asupra trupului ei.

Lucrurile se petreceau la fel şi cu Ryōsuke, care avea cincizeci de ani. În vremea când se cunoscuseră, era greu de închipuit o pereche mai frumoasă. Ryōsuke avea douăzeci şi trei de ani, iar Reiko, optsprezece. S-au curtat timp de şapte ani, chiar şi în vreme de război. S-au căsătorit abia după încheierea războiului, când Ryōsuke a fost demobilizat. El împlinise treizeci de ani, iar ea, douăzeci şi cinci. Apoi, pentru că n-au avut copii, în cei douăzeci de ani de viaţă conjugală universul lor s-a rezumat doar la ei doi.

Nimeni nu ştia cum de reuşise Ryōsuke să trăiască fără să facă mai nimic, timp de douăzeci de ani, locuind în casa rămasă de la tatăl său. Se spunea că, înainte de terminarea războiului, mama lui izbutise să aducă pe ascuns în ţară, de undeva din coloniile japoneze, o cantitate mare de diamante, toate peste 10 carate, ascunse în nişte borcănaşe cu cremă de faţă.

Totuşi, era meritul lui Ryōsuke că a gestionat cu pricepere averea, pentru a-şi proteja viaţa conjugală: se folosea de fiecare moment economic favorabil ca să-şi sporească averea, iar în rest îşi ducea zilele fără să facă nimic. Lâncezeala lui părea un fel de răzbunare pentru ceva. Era ceva greu de imaginat pe lumea asta, însă cei

doi reuşeau să-şi administreze într-un mod admirabil averea şi să-şi trăiască, doar ei doi, povestea de dragoste.

Poate ar fi mai corect să spunem că trăiau în amintirea dragostei lor. Clipă de clipă, pariau pe prima lor întâlnire, pe frumuseţea primei lor uimiri. Reiko redescoperea necontenit în Ryōsuke cel în vârstă de cincizeci de ani chipul bărbatului de douăzeci şi trei. Iar el vedea neîncetat în soţia lui, care împlinise patruzeci şi cinci de ani, prospeţimea fetei de optsprezece ani.

Este grotesc? Oare este posibil să-l faci pe un străin să înţeleagă iluzia atât de subiectivă a frumuseţii? De fapt, acest lucru devenise scopul lor cel mai important în viaţă – sau mai degrabă în înfruntarea lor cu viaţa, din momentul în care încetaseră să aibă douăzeci şi trei şi optsprezece ani. I se dedicaseră cu obstinaţie. Se întorceau neîncetat la acea iluzie de la început ca să se încredinţeze de existenţa ei, iar înfăţişarea lor extraordinar de tinerească îi ajuta.

Însă tinereţea are şi ea limite. Încet-încet, ajunseseră să evite strălucirea zilei, ca lumina artificială a nopţilor, preferând licărul delicat al înserării sau al zorilor. În semiobscuritatea ambiguă, însă naturală, bărbatul de cincizeci de ani şi femeia de patruzeci şi cinci primeau binecuvântarea naturii, care le lăsa la iveală numai siluetele. Ştiau că numai în acea ambiguitate natura îşi îndulcea legile necruţătoare şi lăsa nealterată prospeţimea reflexiei tinereţii lor îndepărtate, ca un răsărit de soare după creasta munţilor.

Reiko încă-şi amintea parfumul pe care-l folosea la optsprezece ani, luat pe ascuns de pe măsuţa de toaletă a mamei. Pentru că Ryōsuke îl apreciase, devenise pentru ea cel mai sacru parfum de pe lume, şi-l folosea numai în momentele cele mai semnificative la care lua parte împreună cu Ryōsuke. Ori de câte ori Ryōsuke voia să simtă acea mireasmă, Reiko intuia şi, tot aşa cum

procedase şi la optsprezece ani, făcea în aşa fel încât pieptul să-i emane subtil plăcuta aromă.

Şi în acea dimineaţă, parfumul adăsta pe terasa pe care ei stăteau îmbrăţişaţi. Reiko cea de patruzeci şi cinci de ani se reîntorsese, fără urmă de îndoială, la vârsta de optsprezece ani.

Casa lui Ryōsuke era situată la periferia oraşului Tōkyō, dincolo de Tamagawa. De pe terasa de la etajul întâi se putea zări linia albicioasă a râului, în spatele unei livezi. În ultima vreme, maşinile de pe stradă se înmulţiseră, însă copacii absorbeau zgomotul şi nu ajungea până la casă. În dimineţile cu ceaţă, casa părea cufundată într-un lac lăptos.

În pofida răcorii dimineţii de mai, trupul lui Reiko, în *négligé*-ul albastru, era încins ca jăratecul rămas în sobă după focul din ajun. În braţele lui Ryōsuke, întreg trupul femeii, răspunsul sensibil al fiecărei părticele a corpului ei, tresăririle cărnii sub degetele lui, ca o trezire proaspătă din somn, felul ei aproape copilăresc de a se ridica pe vârfuri – toate mărturiseau vârsta de optsprezece ani.

Nici puterea lui Ryōsuke, nici intensitatea hipnotică a săruturilor cu care-şi copleşea soţia – partenera sa de viaţă vreme de douăzeci de ani – nu-i aparţineau bărbatului de cincizeci. Îşi păstrase vigoarea sănătoasă din tinereţe. În degetele sale, care mângâiau blând părul soţiei, vibra puritatea unui tânăr novice.

Era un sărut extraordinar, cum nu le mai fusese dat să cunoască, a cărui simplitate îi făcea să plutească.

Desigur, o asemenea realizare ceruse multe pregătiri şi o strategie complexă, care pe oamenii obişnuiţi i-ar fi făcut să-şi întoarcă privirile. Un singur lucru era neîndoios: sărutul lor din acea clipă era cu totul natural, şi tocmai pentru aceasta cei doi recurseseră la multe mijloace nefireşti.

Nu aveau încotro: pentru a se opune naturii şi a o păcăli, pentru a-i trezi din nou la viaţă forţele simple, erau siliţi să folosească toate resursele minţii omeneşti. În primii ani, apelaseră la poezie şi imaginaţie, însă caracterul unic al acestora nu le-a permis să meargă de două ori la acelaşi izvor. Invocat, zeul poeziei şi al imaginaţiei se arătase doar o dată. Când s-au convins că metoda nu mai dădea rezultate, au încercat jocul scenic, însă un rol poate fi jucat în mod repetat numai dacă ai inima îngheţată.

Ceea ce voiau cei doi să readucă la viaţă era ceva simplu: extazul unei iubiri greu de uitat; o dimineaţă de mai, în care privirea pură a unei fete se revărsa asupra băiatului pe care-l iubea, pe un câmp udat de rouă, la orizontul căruia se profilau războiul şi spaimele vieţii; în pragul despărţirii iminente, buzele lor se uneau într-un sărut ca prima rază a unui răsărit de soare... Dar iată că, după douăzeci de ani de căsnicie, bărbatul era tot acolo, şi femeia, la fel. Cine le-ar fi putut cere socoteală? Erau acolo, şi nimeni nu putea schimba asta. Odată ce faptul devenise de necontestat, se instalase şi putrefacţia. Spre deosebire de oricare alt cuplu, cei doi luptau din răsputeri împotriva descompunerii.

...Când le-a fost cât se poate de clar că nici poezia, nici imaginaţia, nici jocul actoricesc nu-i mai puteau ajuta, au început să se gândească la metode din ce în ce mai nefireşti, aplicându-le rând pe rând. Erau nişte artificii care i-ar fi putut trece prin minte oricărui om răpus de plictiseală, însă ei se străduiau să le pună în practică în modul cel mai frumos şi complet. Singurul lor scop era de a regăsi sărutul răsărit pe buzele fetei în acea dimineaţă de mai. Astfel, cei doi au început să se folosească de terţe persoane.

Dispreţul lor rece şi aspru faţă de cei a căror singură însuşire era tinereţea reprezenta o metodă pedagogică cât

se poate de adecvată şi totodată garanţia pasiunii în cuplu.

...Astfel, în acel moment, pe terasa învăluită în lumina palidă a zorilor unei zile de mai, Ryōsuke şi Reiko deveniseră una.

Ştiau că nicăieri pe lume nu mai exista un cuplu la fel de frumos şi pururi tânăr. De câţiva ani, Ryōsuke folosea o vopsea de import, aşa încât părul său nu murdărea degetele care-l atingeau şi păstra un negru intens, lucios şi tineresc. Iar frumuseţea lui Reiko nu mai avea nevoie de cuvinte: sclipirea pupilelor ei sub pleoapele atât de fine, pe chipul cu pielea atât de albă şi nestrăbătută de vreun rid, lăsa să se ghicească un suflet sensibil, de copilă.

Frumuseţea sărutului lor se născuse dintr-o rară combinaţie de puritate şi iscusinţă: amândoi ştiau foarte bine cât de minunat, fascinant şi aproape neomenesc de cast putea părea, privit prin transparenţa unei perdele de dantelă.

Sărutul se prelungea la nesfârşit. Cocoşii nu încetau să cânte, iar lumina zorilor îi acoperea cu un văl roziu.

...Deodată, o umbră a ţâşnit de după perdele şi i-a izbit pe cei doi.

Partea a doua

Întrebare: — Numele şi vârsta?

Răspuns: — Yamawaki Takeshi. 21 de ani.

Întrebare: — Şcoala frecventată?

Răspuns: — Universitatea L, Facultatea de Litere. Dar nu prea merg pe la cursuri.

Întrebare: — Situaţia familială?

Răspuns: — Am plecat de la părinţi şi locuiesc singur într-o garsonieră.

Întrebare: — Ai plecat cu acordul părinţilor?

Răspuns: — N-aş zice că s-au bucurat. Tata conduce o mică întreprindere şi se gândea că am să-i urmez eu. Dar eu n-am vrut. De când cu criza economică, optimismul lui nu mă mai convinge. Doar el îşi mai închipuie c-o s-o scoată la capăt. Tata e aşa: când îl apucă furia şi-mi face reproşuri, pe urmă îmi dă bani. El crede că, dacă nu-mi dă bani după ce ţipă la mine, am să ajung un derbedeu. Aşa că l-am înfuriat cât am putut, am luat banii şi m-am mutat singur într-o garsonieră, în Shinjuku-hyakunin-chō.

Întrebare: — Unde ai cunoscut-o pe Miyazaki Yuri?

Răspuns: — La Funky. E un club de *jamo* la care mergeam pe vremea aceea.

Întrebare: — Ce înseamnă *jamo*?

Răspuns: — Jazz modern. Nu ştiaţi? Nu e cine ştie ce, dar îmi place la nebunie Clifford Brown, iar patronul de la Funky e mare fan Brownie şi mereu pune albumele. Merg des. Acolo am cunoscut-o pe Yuri. În acea seară eram cam ameţiţi amândoi. Pe urmă a venit la mine acasă şi mai departe vă închipuiţi.

Întrebare: — Cam cât a durat relaţia fizică cu Yuri?

Răspuns: — Vreo jumătate de an. Dar nu tot timpul. N-a fost o mare pasiune nici pentru mine, nici pentru ea, dar ne-am împrietenit. Îi plăcea şi ei Clifford Brown. Zicea că adoră „tonul lui luminos, plin de vigoare bărbătească”. Citise asta într-o revistă de jazz. Ne simţeam mai bine când stăteam unul lângă celălalt şi ascultam Brownie decât atunci când făceam dragoste.

Într-o seară, când ne relaxam la Funky ascultând muzică, a apărut o tipă pe care n-o mai văzusem până atunci. Localul nu era prea luminat şi la început am zis că e o tânără bine, care părea că stătuse prin străinătate. Toată lumea se uita la ea. Dar, când s-a aşezat lângă mine, mi-am dat seama imediat că era mai bătrână. Îşi pusese o tonă de machiaj, dar tot se ghicea.

Aşa cum mă vedeţi, să ştiţi că mă pricep la vârsta femeilor. Când una arată prea bine, e clar că ceva e dubios. O tânără n-are nevoie să-şi etaleze tinereţea. O femeie la treizeci de ani se împacă cu ce are, fiindcă ştie că poate pune la bătaie mai multe decât o puştoaică de douăzeci. Şi nu te orbeşte aşa cu tinereţea ei. Am presupus că tipa asta avea vreo patruzeci, şi n-am greşit.

Ia uite, hoaşca! mi-am zis, şi m-am distrat în sinea mea.

Clienţii care se adună la Funky nu-s nici tineri, nici frumoşi; mai degrabă, proşti şi săraci. Când mai apare câte unul cu bani, venit din altă lume, nu le pică bine. Spre deosebire de ei, eu încep să-mi arăt calităţile.

Femeia se aşezase lângă mine şi, când ni s-au întâlnit privirile, mi-a zâmbit frumos şi un pic înceţoşat. I-am zâmbit şi eu. Ţin minte şi acum că mi s-a părut că plutesc. Yuri a simţit imediat şi mi-a pus mâna pe genunchi:

— Văd că ţi-au sticlit ochii!

— Aiurea, n-o vezi ce ofilită e?

— Poate aşa strângi şi tu nişte bănuţi. Cât să-ţi iei o maşină sport.

La cluburile de jazz, oamenii se împrietenesc repede. Tipa ne-a făcut cinste şi am început să stăm de vorbă toţi trei. Ne-a zis deschis că are un soţ foarte gelos şi că nu ştie ce i s-ar putea întâmpla dacă ar afla că a venit singură într-un asemenea local. Eu m-am gândit puţin la relaţia mea cu Yuri şi mi-am zis că femeia avea o părere prea bună despre sine, dacă-şi imagina că bărbatul ei era atât de gelos.

Toţi trei am ajuns să ne simţim foarte bine împreună. Tipa s-a prins că eu şi Yuri eram doar prieteni. Odată, i-a şi zis fetei:

— Decât să-ţi pierzi vremea pe aici, mai bine te-ai duce la barul de la Hotel Rainbow. Sunt acolo mulţi domni care caută domnişoare tinere şi frumoase ca tine.

Întrebare: — Ai avut o relaţie fizică cu femeia respectivă chiar în seara aceea?

Răspuns: — Nu mă grăbiţi aşa! La început, tipa părea foarte relaxată şi vorbea mult, însă când Yuri a plecat şi am rămas doar noi doi, imediat s-a crispat. Mi s-a părut că se lăsa greu. Pe de o parte, mă irita că făcea mofturi, pe de alta, îmi stârnea interesul.

Era îmbrăcată în violet şi o prindea foarte bine. Dar avea şi ceva vulgar. Se combinau ciudat în ea o imaturitate de copilă şi siguranţa femeii adulte. Doar una sau alta încă ar mai fi mers, dar fiecare dintre ele o făcea pe cealaltă să pară grotescă. Apoi, e dreptul meu să-i urăsc pe adulţii, fie bărbaţi, fie femei, care vin şi se strecoară, cu zâmbetul lor tâmp, în lumea noastră, a tinerilor. Tipa avea mania să-mi arunce nişte priviri inocente, ca de câine cerşetor, care mă dezgustau total. Aş fi preferat să nu se mai prefacă. Era încordată ca un infractor, deşi nu făcuse nimic. Când i-am văzut frica, mi-a venit să mă port urât cu ea.

Oricât încerca să se ascundă sub machiaj, pe vârful nasului sau la baza urechilor se vedeau semne că se cam veştejise. Vocea îi era plăcută şi nu-i trăda vârsta, dar ceva mă făcea să cred că şi vocea era prefăcută. Totuşi, pe mine nu mă deranjează urâţenia poleită cu aur. Când ne-am ridicat să dansăm şi ea şi-a apropiat buzele de ale mele, mi s-au părut de o formă minunată şi emanând o demnitate extraordinară, de femeie în vârstă, cum nu mai întâlnisem. Cred că, dacă ar fi avut părul alb şi nu s-ar fi machiat, aş fi iubit-o mai mult.

— Ar fi îngrozitor să ne vadă soţul meu aşa! mi-a şoptit la ureche după ce ne-am întors la masa noastră, uitându-se îngrijorată în jur.

— De ce? Păi n-ai venit chiar tu să pescuieşti bărbaţi aici, la Funky?

— Ce-aş mai putea să răspund când pui problema aşa?

— Dar îl iubeşti pe soţul tău?

— Nu-l iubesc. Mi-e frică de el.

— Nu-i rău. Măcar îţi dă emoţii.

Îmi făcea plăcere s-o necăjesc.

În acea seară doar ne-am sărutat, dar răspunsul ei la sărutul meu m-a lăsat uimit. A fost incredibil, ca primul sărut al unei fecioare. Atât de exagerat, încât mi-a trecut prin cap că joacă teatru, iar asta m-a făcut să mă simt stânjenit. Când ne-am despărţit, mi-a strecurat în palmă nişte bani şi mi-a spus că o se ne întâlnim iar la Funky.

Întrebare: — Cât ţi-a dat?

Răspuns: — 5000 de yeni. O sumă bunicică. De fapt, a fost prima oară în viaţă când m-a plătit o femeie.

Întrebare: — Şi nu te-ai gândit să refuzi?

Răspuns: — M-am prefăcut că ezit un pic, dar ea mi-a zis imediat: „Ia-i. Ca să-ţi plăteşti studiile.”

Întrebare: — Ce voia să spună, „să-ţi plăteşti studiile”?

Răspuns: — De unde să ştiu?

Întrebare: — Cum a fost a doua întâlnire cu femeia în chestiune?

Răspuns: — Înainte de asta, trebuie să vă mai povestesc ceva despre Yuri. Ne-am văzut a doua zi, dar am avut senzaţia că prietenia noastră se încheiase.

Nici eu, nici ea n-aveam chef să vorbim despre seara dinainte. Ne făceam că plouă. Spun „ne făceam” pentru că ştiam şi eu foarte bine că Yuri nu era genul de fată care să se ducă direct acasă după ce a plecat de la club. Până atunci obişnuiam să ne spunem totul, dar mie, nu ştiu de ce, nu mi-a mai venit să aduc vorba despre acea femeie.

Întrebare: — Aşadar, cum a fost a doua întâlnire?

Răspuns: — Tipa a fost şi mai lipsită de iniţiativă ca prima dată. Voia să mă pună pe jar. Şi tot repeta că ar fi fost un dezastru s-o descopere soţul şi că sigur ar fi omorât-o.

Eu am fost convins că totul era doar o strategie ca să mă aţâţe. Am vrut s-o rănesc şi i-am zis:

— Dacă aveai cu douăzeci de ani mai puţin, poate că soţul tău ar fi fost într-adevăr gelos.

— Şi ce vârstă crezi că aş avea cu douăzeci de ani mai puţin?

— Fă singură socoteala! i-am replicat cu cruzime. Mi-a aruncat o privire tristă.

Toate hainele ei erau scumpe, iar parfumul, pe care nu-l cunoşteam, era cu siguranţă tot de lux. Mă deranja faptul că, din când în când, părea că se gândeşte la cu totul altceva. Ne-am plimbat noaptea într-un parc. La umbra copacilor, am făcut ceea ce fac mulţi îndrăgostiţi într-un astfel de loc. Tremura ca o copilă şi, bineînţeles, n-am mers până la capăt.

Întrebare: — De ce „bineînţeles”?

Răspuns: — Pentru că nici eu nu voiam să împing lucrurile prea departe. Până nu mă invita ea în mod clar... Poate că mă îndrăgostisem puţin de ea.

Întrebare: — Serios? Chiar dacă ştiai că e o mare diferenţă de vârstă între voi? N-o făceai de fapt pentru bani?

Răspuns: — Dacă m-aş fi gândit la bani, i-aş fi făcut din capul locului o propunere clară. Poate că m-am înmuiat când am văzut-o că s-a mai liniştit, cu faţa ascunsă în întuneric. În întuneric mi s-a părut mai plină de viaţă, ba chiar a izbucnit în râs, cu vocea de fetiţă. Doar auzind-o, mi se părea că n-are mai mult de optsprezece ani, iar pielea i-o simţeam mătăsoasă, poate şi de la roua de pe iarbă.

Mă străduiam să nu pierd din vedere faptul că era urâtă şi mai în vârstă. Gândul acela rece mi-a dat un fel de beţie, ca atunci când ascult *cool jazz*. Păstram în inimă un fel de dispreţ. Pentru că femeia era îngrozită de realitate, îmi

spuneam că trebuie neapărat să strâng în pumn realitatea care o îngrozea.

Întrebare: — Răspunsurile prea abstracte nu ne ajută cu nimic. Te rog să fii mai la obiect... Deci te-ai mai întâlnit şi în alte rânduri cu femeia, iar relaţia, ba avansa, ba dădea înapoi. Bani ţi-a mai dat?

Răspuns: — Da.

Întrebare: — Şi s-a mai plâns că, dacă află soţul, o să intre într-un mare bucluc?

Răspuns: — Da. De multe ori, chiar atunci când mergeam pe stradă, i se isca spaima-n priviri şi spunea că i se pare că soţul ei o pândeşte de undeva. Mai spunea şi că evită lumina soarelui, nu ca să-şi ascundă vârsta, ci pentru că în soare vedea privirea soţului ei. M-a amuzat atât de tare, încât i-am tras una peste fund. Puţin mai târziu, mi-a mulţumit, cu ochii înlăcrimaţi.

Dacă aş fi dispreţuit-o, m-aş fi culcat cu ea mai curând, chiar şi silind-o.

Întrebare: — Şi totuşi, avem dovada că ai avut cu ea un raport sexual. Asta cum s-a petrecut?

Răspuns: — Într-o seară, n-am mai putut rezista tentaţiei şi am invitat-o la un hotel. Odată făcut pasul ăsta, orgoliul nu mi-ar mai fi permis să nu merg până la capăt, chiar şi cu forţa. Însă ea a dat înapoi şi m-a implorat să mai aştept încă o zi. Dacă ar fi petrecut o noapte într-un hotel din oraş, soţul ei ar fi intrat la bănuieli. Aşa că m-a rugat să aştept până în seara următoare. Între timp, avea să găsească un loc sigur.

Întrebare: — Şi ai aşteptat?

Răspuns: — Dispreţul m-a făcut să aştept.

Întrebare: — Şi pe urmă?

Răspuns: — În seara următoare, târziu, mai gătită ca de obicei, a venit să mă ia cu maşina, un MG roşu, pe care-l conducea chiar ea. Nici nu-mi trecuse prin minte că ştie să

conducă. Dar maşina era super, aşa că m-am urcat bucuros.

— Ştiu eu o casă, destul de departe la periferie, unde n-o să ne găsească nimeni. Proprietarul îşi lasă mereu prietenii să-şi facă de cap. Acolo mergem. Orice s-ar întâmpla, să nu te miri prea tare.

Atât mi-a spus, şi pe urmă am pornit. A condus cu viteză pe străzile oraşului, în toiul nopţii. Ne-am îndreptat spre Tamagawa, am trecut un pod, apoi a luat-o pe o şosea fără multe case, prin mijlocul unei livezi întunecoase.

Întrebare: — De fapt, te ducea la ea acasă.

Răspuns: — Da. Numai că eu, ca prostul, nu mi-am dat seama până a doua zi dimineaţa. Când am intrat în casă, a aprins o lumânare, am străbătut un coridor întunecat şi am urcat la etaj.

Mi-am închipuit că aprinsese lumânarea ca să facă atmosferă, şi nu pentru că n-ar fi avut curent electric, iar în acelaşi timp teama ei de lumină îmi producea milă. La etaj era o încăpere spaţioasă. M-a condus într-un colţ. Se vedea puţină lumină doar printre draperiile crăpate ale unui glasvand care dădea spre o terasă. În mijlocul camerei erau înghesuite tot felul de mobile vechi şi greoaie, care mă împiedicau să văd capătul celălalt.

Ne-am întins amândoi pe o canapea mare pusă la perete. Chiar atunci mi s-a părut că aud în depărtare un fel de murmur şi o voce înăbuşită de femeie. Nu mi-am dat seama dacă plângea sau râdea. Dar femeia mi-a spus să nu dau importanţă şi am ascultat-o. De fapt, amestecasem nişte prafuri cu bere şi nu-mi era deloc greu să mă simt aşa cum voiam.

Femeia s-a dezbrăcat pe întuneric şi a sărit pe mine, de parcă ar fi speriat-o ceva, dar nu era de fapt groază, ci o bucurie violentă şi nemascată. Eu am cunoscut o mulţime de fete şi toate m-au obosit cu stilul lor. Dintr-un fel de

vanitate ciudată, tinerele îşi înfrânează bucuria, o tot cântăresc în suflet, pe tăcute, şi-o împărtăşesc cu mare zgârcenie, ca pisicile, traduc mereu limbajul cărnii într-unul anost, spiritual, şi debitează tot felul de chestii romantice, care nu-şi au locul.

Însă femeia asta de patruzeci de ani a fost cea mai autentică din câte am cunoscut. Se topea în întuneric şi emana o lumină lăptoasă, aşa cum se zăreşte Calea Lactee pe cerul de vară. Printre suspine, îmi tot lua capul în mâini, ca într-un fel de nebunie, de parcă voia să verifice că sunt acolo. Într-un final, mi-a spus, abia şoptit:

— Ryōsuke...

Ameţit cum eram, la început nu i-am dat atenţie. O mângâiam tot mai intens. A repetat acel nume bărbătesc de vreo cinci sau şase ori, în timp ce-mi atingea pielea, de parcă voia să se încredinţeze de existenţa acelui bărbat. Mie puţin îmi păsa. Eram cufundat într-o senzaţie plăcută, într-un fel de bucurie abstractă, şi nu mă mai interesa nimic pe lumea asta, nici măcar propria persoană. În acele clipe, m-ar fi lăsat rece şi o bombă cu hidrogen. M-aş fi jucat cu ea cu degetele de la picioare.

...Apoi, pe nesimţite, am adormit.

Întrebare: — Şi te-ai trezit în dimineaţa incidentului.

Răspuns: — Era foarte devreme. Când am deschis ochii, în cameră era încă întuneric.

Întrebare: — Care a fost primul lucru pe care l-ai văzut când te-ai trezit?

Răspuns: — N-am încercat să mă uit la ceva anume, dar am simţit limpede, în frigul dimineţii, că femeia nu mai era lângă mine. M-am ridicat în picioare, cu mintea goală. Atunci am văzut, dincolo de mobile, ceva alb întins pe jos. Părea un trup de femeie. M-am apropiat încet, cu mare grijă să nu lovesc tot felul de bibelouri şi să fac zgomot.

Chiar înainte să-i văd chipul adormit, am ştiut că era Yuri. Am strigat-o în şoaptă şi am scuturat-o.

Întrebare: — A deschis ochii imediat?

Răspuns: — Da. E genul care se trezeşte uşor.

— Ce cauţi aici? m-a întrebat, făcând ochii mari.

— Ba tu să-mi spui ce cauţi aici!

— M-a adus aseară un bărbat. Un domn pe care l-am cunoscut luna trecută la Hotel Rainbow.

— Serios? Acum înţeleg! S-au folosit de noi.

— Cum s-au folosit?

— Ca de nişte instrumente. Bestiile! Ce şi-au bătut joc de noi!

— Aha...

Yuri pricepe repede. Fără grabă, s-a aşezat într-un cot pe canapeaua aflată la celălalt capăt al camerei faţă de cea pe care dormisem eu. Cu o privire absentă, îşi lua câte o şuviţă de păr şi-i băga capătul în gură. Apoi s-a îndreptat către glasvand şi mi-a făcut semn.

Întrebare: — Şi ce-aţi văzut atunci pe terasă, dincolo de glasvand?

Răspuns: — Un bărbat şi o femeie care se îmbrăţişau, stând în picioare. Erau în mod clar un cuplu. O icoană a monogamiei, unică pe lumea asta. Ne-au păcălit şi s-au folosit de noi.

Întrebare: — Şi pe urmă?

Răspuns: — Am stat şi i-am privit ţintă. Se sărutau, transpuşi.

Întrebare: — Cam cât a durat?

Răspuns: — Cinci minute, zece... poate chiar mai mult.

Întrebare: — Ce simţeai când îi priveai? Furie? Dorinţă de răzbunare?

Răspuns: — Nimic.

Întrebare: — Dar apoi, încet-încet, te-au copleşit sentimentele. Când ţi-ai băgat din întâmplare mâna în

buzunar şi ai descoperit cuţitul, l-ai deschis fără să-ţi dai seama. Păi asta nu înseamnă furie? Sau vrei să-mi spui că erai calm? Pe urmă ai ţâşnit deodată pe terasă şi ai înjunghiat mai întâi femeia, iar apoi bărbatul. Cele două crime sunt incontestabile. Însă, fiind vorba de un tânăr orbit de furie pentru că a fost înşelat şi folosit ca un instrument, ne putem gândi la unele circumstanţe atenuante. De ce nu spui aşa?

Răspuns: — Nu pot. Pentru că n-a fost o simplă furie.

Întrebare: — Dacă n-a fost o simplă furie, ce a fost?

Răspuns: — Cum să vă spun? Cum am putea numi un amestec de admiraţie şi furie?

Stând şi privind sărutul lung al acelui cuplu lipsit de scrupule, morbid şi inuman, m-a cuprins sentimentul că am fost înşelat. Nu era doar o indignare legată de faptul că am fost minţit şi folosit, ci un sentiment de înfrângere care-mi umplea pieptul până la refuz, aşa, ca în tortura cu apă turnată pe gâtlej.

Nu ştiu de ce, dar atunci am simţit că noi eram falşi, iar ei, adevăraţi. Prin comparaţie, noi suntem doar nişte umbre, o tinereţe fără nici un rost. Să fim folosiţi este ceea ce meritǎm.

În mod ciudat, în timpul lungului lor sărut, se transformau odată cu lumina zorilor, care se tot intensifica, şi începeau să pară mai tineri şi mai frumoşi decât orice pereche de tineri îndrăgostiţi.

Cântul neîncetat al cocoşilor îmi răsuna în urechi. În imnul acela funest, cei doi deveniseră frumoşi ca nişte statuete fragile de ceramică cu o clipă înainte de a se sparge. Căpătaseră şi ei culoarea rozalie a zorilor. Nu-mi mai fusese dat să văd un sărut atât de frumos şi de pur şi nici n-aveam să mai văd vreodată.

M-am ridicat, cu lama cuţitului îndreptată spre ei.

Întrebare: — De ce?

Răspuns: — Pentru că... erau frumoşi şi adevăraţi. De-aia. N-am avut nici un alt motiv să-i ucid.

Table of Contents

POVESTE PE UN PROMONTORIU
HARUKO
CIRCUL
FLUTURELE
LEOAICA
O CĂLĂTORIE PLICTISITOARE
O DIMINEAŢĂ DE IUBIRE PURĂ